

ISSN 2353-9569

Edu-wsparcie

czasopismo elektroniczne

Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie

Biblioteka Pedagogiczna
w Ciechanowie

Nr 13

Ciechanów 2020

Redakcja:

Grażyna Brzezińska
Bożena Lewandowska
Monika Biedrzycka-Gładka

e-mail: biuletyn.bpciechanow@gmail.com

tel. 23 672 33 77 w. 25

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W CIECHANOWIE

ul. 17 Stycznia 49

06-400 Ciechanów

tel. 23 672 33 77

<http://www.bpciechanow.edu.pl/>

bpciechanow@gmail.com

SPIS TREŚCI

ZASADY PUBLIKACJI	1
OD REDAKCJI	2
FELIETONY	
Grażyna Brzezińska <i>Rozmowy o czytaniu (13). Fikcja literacka</i>	3
Z WARSZTATU NAUCZYCIELA	
Bożena Lewandowska <i>Tworzenie zasobów tematycznych w Wakelet</i>	5
Jolanta Bilińska <i>Dzień kolorowych skarpet. Jesteśmy solidarni z rówieśnikami z Zespołem Downa</i>	9
Jolanta Bilińska <i>Biblioteka szkolna w czasach zarazy</i>	12
Jolanta Bilińska <i>Gra detektywistyczna</i>	14
Sylwia Pyrtek <i>"Sowa mądra głowa" - interdyscyplinarny projekt edukacyjny</i>	20
Ewelina Kapica-Policha <i>Escape room w edukacji</i>	29
Ewelina Korczak, Agnieszka Sromek <i>Jak zachęcić uczniów do czytania? Projekt "Nauczyciel z książką"</i>	31
Katarzyna Kulesa <i>Praca szkolnej biblioteki w czasie kształcenia na odległość - przykłady rozwiązań, organizacja akcji i konkursów</i>	35
Joanna Opozda <i>Escape room w formularzu Google, czyli jak "uwolnić się" od nudy</i>	42
Anna Makaruk <i>Świetlica w trybie on-line</i>	48
Agnieszka Marchlewska <i>Projekt pracy koła "Mechanik z kulturką"</i>	52
Ewelina Kapica-Policha <i>O myśleniu wizualnym w edukacji</i>	58
Monika Biedrzycka-Gładka <i>Destination Imagination - wspaniała przygoda w krainę kreatywności</i>	62
Renata Grabowska <i>Wieczory autorskie w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie Filia w Płońsku</i>	67

WARTO WIEDZIEĆ

Bogumila Pawłowska *Dziecko zdolne w szkole* 73

Anna Wesolowska *Jak znaleźć w sobie motywację do zdalnej nauki i pracy w czasie zarazy?*
..... 80

RELACJE

Sylwia Piekarska *Nie pisz do szuflady*..... 98

Ewa Bochynek *Edukacja zdrowotna w szkole. Relacja z wałbrzyskiej konferencji
szkoleniowej* 102

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Mirosława Ostrowska *Kompetencje cyfrowe uczniów i nauczycieli*..... 105

Agnieszka Kołodziejska *Święty Jan Paweł II*..... 109

WARTO PRZECZYTAĆ..... 114

WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ..... 116

NOTY O AUTORACH..... 117

ZASADY PUBLIKACJI

- Czasopismo elektroniczne BP w Ciechanowie jest półrocznikiem, który ukazuje się w czerwcu oraz grudniu.
- Materiały do kolejnych numerów należy przysyłać do końca maja oraz listopada na adres e-mail: biuletyn.bpciechanow@gmail.com
- Wymagany format dokumentu:
czcionka: Times New Roman, 12 pkt,
odstęp między wierszami: 1,5 pkt,
marginesy normalne: 2,5 cm,
objętość: do 5 stron formatu A- 4.
- Zamieszczanie publikacji wiąże się z **nieodpłatnym** udostępnieniem tekstów w Internecie.
- Za treść publikacji, dołączane do artykułów zdjęcia (posiadanie zgody na upublicznianie wizerunku), naruszanie praw autorskich odpowiedzialność ponoszą autorzy prac.
- Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania korekty w przysłanych tekstach, jednak bez naruszania treści publikacji.
- Do publikacji należy dołączyć informacje o autorze (imię, nazwisko, miejsce pracy, ewentualnie krótka notka biograficzna), adres e-mail.
- Osoby zainteresowane mogą otrzymać zaświadczenie o współpracy z biblioteką w zakresie publikacji w czasopiśmie elektronicznym.
- Przysłanie pracy ze swoimi danymi uznaje się za jednoznaczne z podpisaniem zgody na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. nr 133 poz. 883 z późn. zm. oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 50 poz. 580).

OD REDAKCJI

W bieżącym numerze znajdą Państwo kolejny felieton z cyklu „Rozmowy o czytaniu”, tym razem o fikcji literackiej w powieściach z Auschwitz w tytule.

Polecamy, szczególnie bogatą w tym numerze, rubrykę „Z warsztatu nauczyciela” w której prezentują się stali współpracownicy jak i nowe placówki, szkoły i biblioteki, dzielące się własnym doświadczeniem, również w czasie pracy zdalnej. Ciekawe akcje przybliży Szkoła Podstawowa nr 5 w Ciechanowie (m.in. świetną Grę detektywistyczną). Kolejny, świetny projekt, tym razem „Sowa Mądra Głowa” przybliży Biblioteka Pedagogiczna w Katowicach, Filia w Mysłowicach. Ciekawy projekt „Nauczyciel z książką”, mający na celu poprawę stanu czytelnictwa, przedstawia Szkoła Podstawowa nr 2 Towarzystwa Szkolnego im. M. Reja w Bielsku-Białej. Program koła „Mechanik z kulturką” przybliży Zespół Szkół Samochodowych i Licealnych Nr 1 w Warszawie.

Do tworzenia notatek wizualnych (sketchnotek) oraz escape roomów zachęca Publiczna Szkoła Podstawowa im. 30 Pułku Strzelców Kaniowskich i AK w Hostynnem Kolonii. Doświadczeniami z pracy zdalnej dzielą się Szkoła Podstawowa nr 6 im. Juliusza Słowackiego w Sosnowcu oraz Zespół Szkolno – Przedszkolny w Borkowie.

Przybliżamy kolejny temat związane z technologią informacyjno-komunikacyjną: program Wakelet, służący do uporządkowania materiałów w tematyczne kolekcje. Zachęcamy do zapoznania się z ciekawymi materiałami do tworzenia escape-roomów w formularzu Google, opracowanymi i nadesłanymi z Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. M. Karłowicza w Krakowie.

Dorobek i doświadczenie w zakresie organizacji wieczorów autorskich przybliży Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie, Filia w Płońsku.

W stałej rubryce „Warto przeczytać” polecamy ciekawy artykuł o międzynarodowym programie edukacyjnym *Destination Imagination*, w którym biorą udział również uczniowie z naszego miasta,, ciekawe artykuły na temat diagnozy i sposobów pracy z uczniem zdolnym oraz motywacji do zdalnej nauki i pracy.

Zachęcamy kolejne szkoły i biblioteki do promocji własnej oferty i dzielenia się doświadczeniem na łamach naszego pisma. Zapraszamy do lektury bieżącego numeru.

Redakcja

Rozmowy o czytaniu (13)

Fikcja literacka

Sięgając po powieść liczymy na dostarczenie nam emocji : radości, wzruszenia, zachwytu, nowej wiedzy. Choć zdajemy sobie sprawę, że to fikcja literacka, to w trakcie lektury odbieramy ją jako wiarygodną, utożsamiamy się z bohaterami, opisywane zdarzenia traktujemy jak prawdziwe. Takie wrażenia starają się wzbudzić w nas autorzy.

Sentymentalne romanse uwiarygadniają losy „Kopciuszka”. Powieści obyczajowe czerpią tematykę z prawdziwego życia. Ich bohaterowie muszą mierzyć się z codziennymi problemami, a oceny ich zachowań dokonuje sam czytelnik. Realizm w przedstawianiu zdarzeń, obyczajów, postaci zdaje się być tak prawdziwy, że utożsamiamy się z przedstawionym środowiskiem.

Powieści polityczne odsłaniają kulisy władzy – bezwzględne dążenie do zniszczenia przeciwników. Inspirowane aktualną sytuacją polityczną, rozgrywkami różnych stronnictw i napięciami politycznymi, sprawiają, że czujemy się świadkami odkrywania sekretów walki o władzę. Fantastyka naukowa, nawet jeśli wyprzedza nasze czasy, umiejętności i możliwości techniczne, to staje się inspiracją dla świata nauki i biznesu do pojawienia się nowych technologii. Powieści sensacyjno-kryminalne eksponują wątek przestępstwa albo pozytywne postacie stróżów prawa, którym niezmiennie udaje się schwycić przestępcę. W tym wypadku, wierzymy, że dedukcja i inteligencja detektywa czy policjanta doprowadzi do sprawiedliwego zakończenia.

Tymczasem w księgarniach pojawiło się wiele książek z Auschwitz w tytule. Tylko, że nie są one jedynie świadectwem okrucieństwa wojny i zagłady czy relacji więźniów, a scenerią do tamtych czasów i fantazjami autorów. „Tatuażysta z Auschwitz”, „Podróż Cilki”, „Bibliotekarka z Auschwitz”, „Tajemnica z Auschwitz”, „Dziewczęta z Auschwitz” to niektóre z tytułów, dla których Auschwitz to tylko dekoracje historyczne, w których można odtworzyć dowolne sceny. Scenografia dla romansów, niemożliwych przyjaźni np. między chłopcem żydowskim i niemieckim. Forma rozrywki i miłych wzruszeń eksploatowana ze

FELIETONY

względu na polityczne korzyści. Są to historie chwytające za serce i podnoszące na duchu, sceny wyciskające łzy, ale bez szokowania okrucieństwem, wychwalające bohaterstwo. Dalekie od faktów.

Kilkakrotnie interweniowali w tej sprawie pracownicy Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau przypominając, że ta tematyka powinna być traktowana z większym szacunkiem, a „powieści nie mają nic wspólnego z faktami historycznymi i nie mogą być źródłem wiedzy o tamtym czasie”.

Do beztroski autorów nawiązał w swoim wystąpieniu podczas obchodów 75. Rocznicy wyzwolenia Auschwitz Piotr Cywiński (Dyrektor Muzeum) : „Gorsza od zapomnienia jest taka pamięć, która nie wzbudza w nas moralnego niepokoju”.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Tworzenie zasobów tematycznych w Wakelet

Posiadając spory zasób linków do ciekawych i wartościowych materiałów dostępnych w sieci, w uporządkowaniu ich w kolekcje tematyczne pomoże nam aplikacja Wakelet.

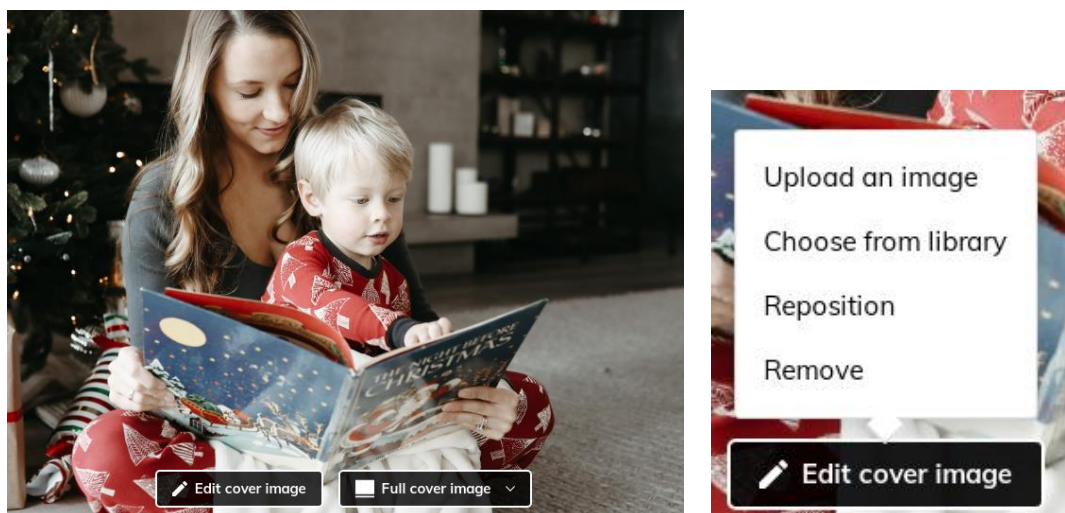
Wakelet (<https://wakelet.com/>) jest darmową platformą pozwalającą organizować i udostępniać treści online. Umożliwia zapisywanie filmów, plików PDF, tweetów, podcastów, interaktywnych map, artykułów, notatek, zdjęć, linków własnych i z sieci oraz dodawanie dokumentów pobranych z dysku komputera. Zapisane kolekcje mogą pozostać prywatne lub być udostępnione publicznie. Można je porządkować, edytować w dowolnym momencie, osadzać na blogu lub stronie internetowej. Zmieniać kolejność treści w dowolnym momencie i prezentować w różnych układach. Udostępniać w mediach społecznościowych lub za pomocą linku. Platforma umożliwia przeglądanie kolekcji stworzonych przez inne osoby, nie nakłada ograniczeń co do ilości tworzenia nowych kolekcji.

Wakelet to dość prosty i przyjemny sposób gromadzenia treści z sieci. Utworzony zasób można udostępnić online uczniom lub zaprosić ich do tworzenia tablicy. Świetnie sprawdzi się w przypadku projektu klasowego.

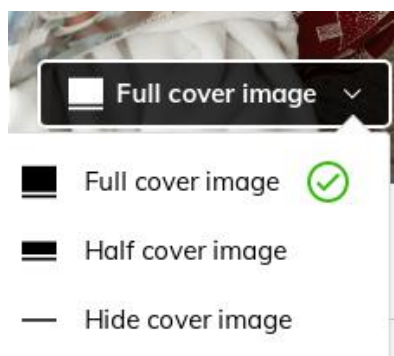
Program wymaga utworzenia konta bądź skorzystania z konta na FB lub Google. Umożliwia zmianę zdjęcia w tle, przesyłanie własnego obrazu lub wybór dowolnego z biblioteki obrazów, uzupełnienia swojego profilu, zmianę zdjęcia profilowego.

Wgrane zdjęcie do naszej kolekcji możemy edytować :

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

ustalić widok kolekcji

full cover image – pełny obraz okładki, zdjęcia

half cover image – obraz połowy okładki, zdjęcia

hide cover image – ukrycie zdjęcia okładki

dodać krótki opis do naszej kolekcji

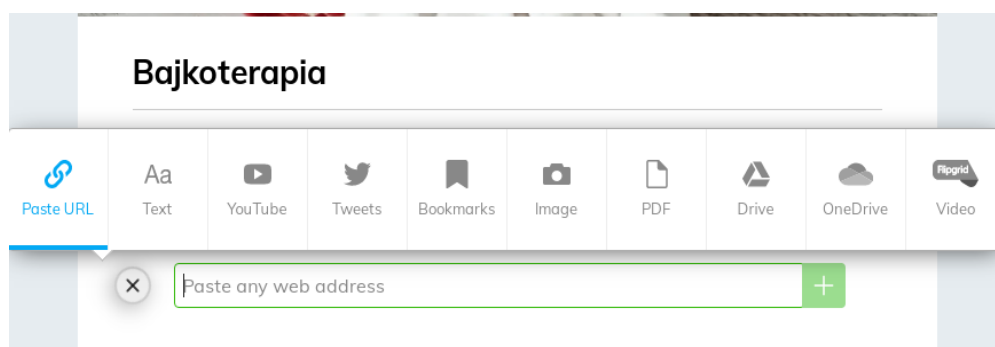
Bajkoterapia

bajki-pomagajki dla małych i dużych|

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Wakelet umożliwia dodanie do swojej kolekcji następujących zasobów:

- link do strony internetowej,
- tekst,
- film z You Tube,
- tweet,
- zakładki,
- obrazy, zdjęcia,
- plik PDF.

Możemy pobrać pliki z Google Drive, OneDrive, nagrać video. Wybrać układy kolekcji :

media view – wpisy umieszczane są jeden pod drugim wraz z krótkim podglądem

compact view – wpisy umieszczane są jeden pod drugim w postaci prostokątnych kafelków

grid view – wpisy umieszczane są obok siebie w postaci dużych kafelków

mood board - wpisy umieszczane są tak jak na tablicy

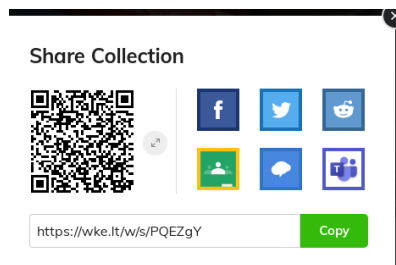
Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Opublikowane materiały można edytować lub usuwać z kolekcji, zmienić położenie zamieszczanych materiałów: na początek, do góry, na dół, na koniec kolekcji.

Po przygotowaniu kolekcji można wybrać dostęp do jej przeglądania : publiczny, niepubliczny, prywatny.

Istnieje kilka różnych sposobów udostępniania swojej kolekcji: przez media społecznościowe, kod QR, link. Każda osoba, która otrzyma na maila od osoby tworzącej kolekcję dostęp do skopiowanego i udostępnianego linku, może dołączyć do jej tworzenia.

Przycisk **SHARE** umożliwia skopiowanie linku i zamieszczenie kolekcji w wybranych serwisach

Utworzoną kolekcję możemy osadzić na stronie internetowej lub blogu, wyeksportować do pliku PDF i pobrać ją w tym formacie.

Zapraszamy na kurs e-learningowy przybliżający tworzenie zasobów tematycznych w programie Wakelet na platformę Moodle Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie (<http://moodle.bpciechanow.edu.pl/>).

Przykładowa kolekcja mojego autorstwa wykonana w programie Wakelet „**O książce, bibliotece i czytaniu...**”

<https://wakelet.com/wake/8ad14688-860a-4d45-b665-931296870f20>

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Jolanta Bilińska
Szkoła Podstawowa nr 5 w Ciechanowie

Dzień kolorowych skarpet.

Jesteśmy solidarni z rówieśnikami z Zespołem Downa

W związku z realizacją projektu "Światowy Dzień Osób z zespołem Downa. Dzień Kolorowej Skarpetki" jako bibliotekarz szkolny stanęłam przed trudnym zadaniem. Każdy z nauczycieli – wychowawców (a w mojej szkole funkcjonują 33 oddziały) miał do przeprowadzenia zajęcia na temat dzieci dotkniętych Zespołem Downa. Niestety, w zbiorach mojej biblioteki nie wyszukałam wielu informacji na ten temat; szczerze mówiąc natrafiłam na ich śladowe ilości w encyklopediach i dziale metodycznym dla nauczycieli.

Biblioteka szkolna jest pracownią interdyscyplinarną, która wspomaga pracę nauczycieli – tak rozumiem misję tego organu placówki wychowawczej i edukacyjnej. Byłam więc zobowiązana dostarczyć moim koleżankom i kolegom materiały, z których mogliby korzystać na lekcjach wychowawczych. Moja wiedza na temat Zespołu Downa była przeciętna; mniej więcej orientowałam się dlaczego rodzą się dzieci z tym zespołem. Rozumiałam także, że jeśli natura wyposaży człowieka w „coś więcej” to nie zawsze jest ten dar powodem do radości (dodatkowy chromosom komórki macierzystej). Z pomocą przyszły mi nieocenione pokłady informacji w Internecie.... natrafiłam również na strony prezentujące witryny wielu stowarzyszeń istniejących w Polsce. Nie ukrywam, że metodą na „chybił-trafił” wybrałam jedno ze stowarzyszeń. Pomyślałam - kto lepiej, niż osoby działające w organizacji o charakterze non-profit wyjaśni mi na czym polega paradoks trisomii 21. Zależało mi również na tym, aby pokierowano mną - w jaki sposób napisać scenariusz zajęć aby zdrowe dzieci zrozumiały, dlaczego niektórzy z ich rówieśników rodzą się z zespołem Downa. Ponadto, liczyłam że prezes stowarzyszenia będzie hojny i obdaruje moją bibliotekę w ulotki i broszurki wspomagające proces edukacyjny.

Okazało się, że pani Prezes Stowarzyszenia Rodzin i Opiekunów Osób z Zespołem Downa „Bardziej Kochani” z Warszawy jest wspaniałym człowiekiem; odpowiedziała nie tylko na moje pytania i przekazała wiele cennej wiedzy; obiecała wspomóc mnie w zdobyciu

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

materiałów do biblioteki szkolnej. Drogą pocztową otrzymałam kilka przesyłek a w nich przebogaty zbiór książek i czasopism na temat osób z zespołem Downa.

Na bazie owych materiałów wykonałam stelaż prezentacyjny, na którym zostały zamieszczone informacje z możliwością ich wykorzystania na lekcjach wychowawczych.

Dodatkowo - dla wychowawców oddziałów klas młodszych (0-4) skompletowałam Pakiet Edukacyjny "Jesteśmy solidarni z rówieśnikami z zespołem Downa". Zawartość pakietu - podstawowe informacje na temat trisomii 21, książka Moniki Krajewskiej "Mój młodszy brat" do głośnego czytania (fragmenty), scenariusz zajęć oraz rekwizyty dla uczniów – tunel rehabilitacyjny, wskazówki-pytajniki, rękawice z jednym palcem oraz „woreczek skarbów”.

Do działań na rzecz młodszych uczniów dołączyła się również świetlica szkolna; podczas zajęć opiekuńczych odczytywano (we fragmentach) książkę Elizy Piotrowskiej „Żółte kółka. Mam na imię Inna”. Treści przekazane w obu tych powieściach stanowiły kanwę do rozmów z dziećmi na temat osób z Zespołem Downa. Dla uczniów klas starszych przygotowałam portfolio tematyczne z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych pozyskanych w darze od stowarzyszenia.

Dzięki zgromadzonym informacjom nauczyciele mogli merytorycznie wykorzystać czas na zajęciach ze swoimi wychowankami. Ja zaś, mam satysfakcję z tego, że dzieci i młodzież w ciechanowskiej „Piątce” z wielką empatią wyrażają się o swoich rówieśnikach z zespołem Downa.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Jolanta Bilińska
Szkoła Podstawowa nr 5 w Ciechanowie

Biblioteka szkolna w czasach zarazy

Stało się; zostałam jednym z wielu milionów bohaterów projektu science-fiction; gatunku, za którym nigdy nie przepadałam i chyba nie pokocham. W przestrzeni publicznej pojawia się złowieszcza wiadomość.... Uwaga! Uwaga! Nadchodzi! COVID-19! Doniesienia, alerty, komunikaty, zakazy, nakazy, obostrzenia.... wszechobecny strach przed niewidocznym i nieprzewidywalnym. Każdy z nas przeżywa to na swój sposób. Na szczęście wspieramy się wzajemnie i podtrzymujemy na duchu. Wreszcie – najważniejszy dla nauczycieli i uczniów komunikat – szkoły zamknięte do odwołania. Panika zatacza coraz szersze kręgi. Minister naszego resortu wydaje kolejne rozporządzenia. Jest decyzja - przechodzimy na tryb pracy zdalnej. Nauczyciel przedmiotu jest poinformowany, w jaki sposób powinien realizować zadania. O nauczycielu bibliotekarzu – cisza.

Postanowiłam nie siedzieć z założonymi rękoma. Pomimo tego, że biblioteka szkolna jest zamknięta, nie chciałam porzucać Moich Czytelników. Byłam zdania, że skoro nie możemy spotkać się przy bibliotecznej półce, to poradzę sobie z tym problemem inaczej. Dam znać, że myślę o nich i choć trochę pomagam przetrwać ten ciężki czas. Znam moich czytelników i wiem, jakie zadania lubią szczególnie; co sprawi im wyjątkową przyjemność. Otóż...

GRA DETEKTYWISTYCZNA !

Konstruując jej konspekt, zaczęłam od hasła docelowego oraz wyliczenia ilu pytań potrzebuję, by stworzyć to hasło. Dla podniesienia atrakcyjności gry, jej charakter miał być utrzymany w kontekście tajemnicy. Każdego dnia prosiłam moich graczy, aby znajdowali potajemne skrytki w zaciszu domowym i strzegli szyfru „jak oka w głowie”.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Gra przybrała formę rozrywkową, ale jej wymiar zyskał charakter edukacyjny (taki był cel). W każdym pytaniu przemyślałam trudne słowo, którego znaczenia należało się nauczyć. W kolejne dni czytelnicy otrzymywali ode mnie po jednej zagadce, z ukrytym tajemniczym znakiem. Po zebraniu odpowiedniej ilości znaków mieli za zadanie ułożyć 16-to literowe hasło. Po powrocie do szkoły zrobimy wspólne losowanie, przyznamy tytuł Detektywa Roku 2020 oraz wręczę nagrody rzeczowe pozyskane od sponsorów. Tak, tak... nawet w tak nietypowej sytuacji, poprzez rozmowę telefoniczną zachęcałam ich do tego, aby wesprzeć mnie w moim przedsięwzięciu.

Gra ma na celu:

- promocję księgozbioru biblioteki szkolnej,
- rozbudzenie umiejętności czytania,
- rozumienie i przyswojenie znaczenia nowych słów,
- rozwój procesu zapamiętywania,
- rozwijanie kreatywności,
- efektywne spędzanie czasu wolnego ucznia.

Gra jest o tyle uniwersalna, że pomysł ten można wykorzystać w wielu sytuacjach - dzień biblioteki, *escape - room*, *questing*, podczas spotkania czytelniczego. Przeznaczona dla uczniów zarówno młodszych, jak i starszych. Dzieci pozyskają wiele nowych umiejętności a młodzież potraktuje grę, jako formę powtórzenia posiadanej wiedzy.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Jolanta Bilińska
Szkoła Podstawowa nr 5 w Ciechanowie

Gra detektywistyczna

1/16

Bohaterem tej zagadki jest jeden z największych polskich poetów, którego wiersze znają wszystkie polskie dzieci. To on policzył dla nas wagony pociągu i wsłuchiwał się w ptasie media* a nawet brał udział w konkurencji siłowej z udziałem pewnego warzywa. Pani Agnieszka Frączek napisała o tym znanym poecie książkę, która czeka na Ciebie w szkolnej bibliotece. Czy znasz jej tytuł? Jeśli tak...odlicz dziesiąty znak w tytule.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*media_ to środki masowego przekazu np.: telewizja, radio, Internet, prasa.

2/16

Bohaterką tej zagadki jest mała dziewczynka, której dzieciństwo przypadło na trudny wojenny czas. Gdy opowie Ci o niej pisarka Joanna Papuzińska zaręczam, że Twoja empatia* pozostanie już rozbudzona na zawsze. Książka ta czeka na Ciebie w szkolnej bibliotece. Czy znasz jej tytuł? Odlicz więc, siódmy znak w tytule.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*empatia - to inaczej współodczuwanie. Prosty przykład: jeżeli Twojej koleżance/koledze jest smutno to wczuwasz się w jej/jego nastrój. Rozumiesz go i starasz się pomóc. To jedno z najlepszych uczuć, jakie może przeżywać człowiek.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

3/16

To leśne zwierzątko uwielbiają dzieci na całym świecie. Książka o nim została przetłumaczona na 46 języków! Oprócz tego, że na co dzień prowadzi ekologiczny* tryb życia, to jego ulubionym przysmakiem jest miodek. Czy znasz tytuł tej książki, która czeka na Ciebie w szkolnej bibliotece? Jeśli tak... to odlicz pierwszy znak w tytule.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*ekologiczny – zgodny z naturą, przyjazny środowisku.

4/16

Występuje w towarzystwie tekstu*; także w książce i zeszycie, jako pasek nie zadrukowanej części strony. Może być górny, dolny, prawy albo lewy. Znasz jego nazwę? Jeśli tak... odlicz jego 7 znak.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*tekst – to wypowiedź utrwalona za pomocą znaków graficznych rozpoznawalnych dla danej grupy odbiorców. Odbiorcą jesteś także Ty, gdy czytasz np.: książkę.

5/16

Tak nazywamy pierwsze pomieszczenie naszej szkolnej biblioteki. To tu stoi regał z czasopismami, urządzenia multimedialne*, stolik i krzeselka dla uczniów oraz biurko dla bibliotekarza do obsługi czytelników. Wiesz, jaką nazwę nosi ta część biblioteki? Jeśli tak... odlicz drugi znak w nazwie.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*multimedia – to sprzęt do rejestrowania i odtwarzania treści o zapisie cyfrowym np.: telewizor, odtwarzacz filmów z płyt DVD.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

6/16

Ten okrągły i nieduży czerwony symbol* znajdziesz w każdej książce z naszej biblioteki. Jak nazywa się przedmiot, dzięki któremu mogę oznaczyć wszystkie książki? Jeśli kojarzysz tę rzecz, odlicz czwarty znak w jego nazwie.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*symbolem nazywamy jakiś znak albo obrazek, który coś oznacza - np.: do której biblioteki należy wypożyczona przez Ciebie książka.

7/16

W naszej bibliotece jest ich 4. Znajdują się w aneksie* informatycznym. Zbudowane z szarego plastiku, o podłużnym kształcie. Dzięki nim łatwiej jest korzystać z komputerów. Jeżeli wiesz, jaka jest nazwa tych przedmiotów, odlicz w niej trzeci znak.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*aneks – w tym przypadku chodzi o część pomieszczenia wydzielonego z większej powierzchni lokalu biblioteki.

8/16

Znacie je: „120 przygód Koziołka Matołka”, „Kajko i Kokosz”, „Tytus, Romek i Atomek”. Jaką nazwę noszą te historyjki obrazkowe z niewielką ilością tekstu wydawane najczęściej w formie broszury*? Odlicz pierwszy znak w nazwie.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*broszura – to rodzaj druku, najczęściej w miękkiej okładce liczący od 4 do 48 stron.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

9/16

Jest to zbiór przepisów porządkujących korzystanie z naszej biblioteki. Każdego roku szkolnego tworzymy go od nowa. Po akceptacji* przez Dyrektora Szkoły staje się obowiązujący dla wszystkich czytelników. Na co dzień, w wersji wydruku umieszczony jest w niebieskich ramkach; na ścianie po lewej stronie od wejścia do biblioteki. Jeżeli znasz ten zbiór przepisów...to odlicz drugi znak w jego nazwie.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*akceptacja – to potwierdzenie, wyrażenie na coś zgody.

10/16

W naszej bibliotece gromadzimy książki i inne publikacje traktujące o dziejach naszego regionu* w dziale „Masoviana”. W Ciechanowie na ulicy Płockiej funkcjonuje centrum nauki. Jeśli znasz jego nazwę to odlicz pierwszy znak i napisz go na kartce.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*region- to obszar charakteryzujący się wspólną historią oraz jednorodnością kulturową.

11/16

Bohaterką jednej z popularnych serii* książek jest dziewczynka o imieniu Nela. Często je wypożyczacie, gdyż podobnie jak ona lubicie poznawać świat. Kim jest Nela? To nastoletnia dziennikarka, która specjalnie dla nas odbywa podróże po świecie i opowiada o nich poprzez filmy, książki i fotografie. Jak nazywamy taką osobę? Odpowiedź znajdziecie w każdym tytule książki z tej serii. Odlicz czwarty znak i skopiuj go na kartce.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

*seria – w tym przypadku mowa o książkach. Oprócz formatu, barwnych okładek o zbliżonej kolorystyce posiadają przeważnie tego samego bohatera.

12/16

W czasach, kiedy przepisywano* księgi ręcznie (uwierzcie mi, tak było!) każda pierwsza litera tekstu na danej stronie była bardzo ozdobna. Często malowana złotem, wykładana szlachetnymi kamieniami. Ta litera nosiła specjalną nazwę. Na pamiątkę tych pierwszych wówczas liter w tekście, gdy napiszesz pierwszą literę swego imienia oraz pierwszą literę nazwiska – nazwa pozostaje ta sama. Odlicz pierwszy znak tej nazwy i dopisz go do tajnej kartki.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*zajmowali się tym zakonnicy, gdyż kilka wieków temu nawet królowie nie umieli czytać ani pisać. Najczęściej, jedną książkę zakonnik przepisywał przez całe swe życie. W epoce średniowiecza za jedną książkę, można było kupić całą wieś; łącznie z mieszkańcami i ich dobytkiem.

13/16

„Scala kartki papierowe Czy to lato, czy to zima Bez nici mocno trzyma”. Jak nazywamy produkt*, która służy mi do naprawy zniszczonych książek? Podaj drugi znak jego nazwy.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

* produkt – wyrób, materiał, substancja chemiczna.

14/16

W czasach, gdy Twoi dziadkowie i babcie byli jeszcze dziećmi - istniały „biblioteki na kółkach”. Wewnątrz autobusu zamiast siedzeń dla pasażerów zamontowane były regały na książki, które wypożyczał bibliotekarz. Pojazd ten jeździł od wsi do wsi, gdzie nie istniały stacjonarne* biblioteki. Nosił on specjalną nazwę. Podaj trzeci znak nazwy tego pojazdu.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*stacjonarny - znajdujący się w jednym miejscu.

15/16

Ten rodzaj literatury* jest bardzo popularny wśród moich najmłodszych czytelników. Występują w nich piękne księżniczki, odważni rycerze, gadające smoki, psotne krasnoludki, złe czarownice i straszne duchy. Pisali je: H.CH. Andersen, bracia Grimm i Ch. Perrault. Odlicz piąty znak w nazwie tego rodzaju literackiego.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*literatura – to wszystkie dzieła pisane i mówione.

16/16

Poeta, żołnierz, ojciec...miłujący Mazowsze i naszą Ojczyznę. Na pierwszym piętrze budynku szkoły w sali nr 24 znajduje się Sala Patrona. Ekspozycja* tam zgromadzona zawiera nie tylko wiadomości o patronie; także wiele jego fotografii oraz pamiątek. Napisz pierwszy znak nazwiska patrona naszej szkoły.

Uwaga!

W tekście pojawił się trudny wyraz:

*ekspozycja- wystawa, pokaz, zbiór zgromadzony w celu prezentacji tematycznej.

Hasło:

BIBLIOTEKA CZEKA !

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Sylwia Pyrtek

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach.

Filia w Mysłowicach

„Sowa Mądra Głowa” – interdyscyplinarny projekt edukacyjny

I. Opis projektu

1. Uzasadnienie realizacji projektu

Sowa jako uosobienie wiedzy, mądrości, przenikliwości i erudycji fascynuje człowieka od wieków. O ile jej pozytywna symbolika ma ugruntowaną pozycję w wielu kulturach świata, o tyle tajemniczy, nocny tryb życia nie zaskarbia sympatii otoczenia. Wiedza na temat pożytecznego oddziaływania tej grupy ptaków na ekosystem ma szansę oswoić wizerunek bezwzględego drapieżnika, a wychowawczy charakter projektu podnieść ekologiczną świadomość najmłodszych.

Bezpośrednią inspirację do podjęcia tematu stanowił projekt „Sowy Polski”, realizowany w latach 2009-2011 na terenie całego kraju przez Fundację Wspierania Inicjatyw Ekologicznych (<http://www.sowy.fwie.eco.pl/>).

2. Adresaci projektu

Projekt edukacyjny „Sowa Mądra Głowa” skierowany jest do uczniów zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej, objętych opieką świetlicową.

3. Czas realizacji projektu

Projekt będzie realizowany przez 5 miesięcy (łącznie 10 godzin lekcyjnych), w ramach zajęć prowadzonych na świetlicy. Zakończenie i podsumowanie projektu odbędzie się 9 stycznia, w Dzień Ligi Ochrony Przyrody.

4. Koordynatorzy i sprzymierzeńcy projektu

Koordynatorami projektu będą: wychowawca świetlicy i nauczyciel bibliotekarz, wspierani przez nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej.

5. Cel ogólny projektu

- Kształtowanie świadomości ekologicznej uczniów klas I-III szkoły podstawowej.

6. Cele szczegółowe

- Poznanie charakterystycznych cech budowy sowy.
- Przedstawienie zwyczajów pokarmowych sów.
- Zapoznanie z wielkością i dyformizmem płciowym sów.
- Poznanie środowisk życia sów.
- Zaprezentowanie współczesnych zagrożeń, czyhających na sowy.

7. Odniesienie do podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych¹

Edukacja polonistyczna. Uczeń:

- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie;
- wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi;
- wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na temat związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym;

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej – Załącznik nr 2 rozporządzenia: Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz. U. z 2017 r., poz. 356).

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski;
- wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

Edukacja matematyczna. Uczeń:

- porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej, np. długości czy masy; dokonuje klasyfikacji przedmiotów;
- dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci; liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 i 100 (w prostszych przykładach);
- rozpoznaje – w naturalnym otoczeniu (w tym na ścianach figur przestrzennych) i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło;
- klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy; dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym;
- dzieli na dwie i cztery równe części, np. kartkę papieru, czekoladę; używa pojęć: połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć.

Edukacja przyrodnicza. Uczeń:

- rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną;
- rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, jezioro, rzeka, morze, pole, staw, las, las gospodarczy; określa składowe i funkcje ekosystemu na wybranym przykładzie, np. las, warstwy lasu, polany, torfowiska, martwe drzewo w lesie;
- odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia;
- chroni przyrodę, wskazuje wybrane miejsca ochrony przyrody oraz parki narodowe, pomniki przyrody w najbliższym otoczeniu – miejscowości, regionie.

Edukacja techniczna. Uczeń:

- planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując je współdziała w grupie;
- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne:
 - z zastosowanie połączeń nierozłącznych; sklejanie klejem, wiązanie, szycie itp.,

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

– bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami.

8. Sposób prezentacji projektu

Efektom końcowym projektu będzie prezentacja kolażu „Sowy Polski”, która uświetni szkolne obchody Dnia Ligi Ochrony Przyrody.

9. Ocena projektu

Głównymi cechami odróżniającymi projekt od innych metod nauczania są: interdyscyplinarność, progresywna rola nauczyciela, podmiotowość ucznia oraz odejście od tradycyjnego sposobu nauczania. Oznacza to, że produkt końcowy nie powinien sam w sobie być przedmiotem oceny. Dużo ważniejsza jest praca włożona w jego wykonanie.

W związku z powyższym, na zaliczenie będą miały wpływ:

- wywiązywanie się uczniów z podjętych zadań,
- współpraca w zespole,
- inicjatywa i oryginalność,
- różnorodność wykorzystanych źródeł,
- sposób prezentacji wykonanego projektu,
- zgodność wykonanych zadań z tematem projektu i przyjętymi założeniami.

Arkusze obserwacji zachowań w grupie

	Imię ucznia/uczennicy					
	Zachowania
G	Uważnie słucha innych, nie przerywa cudzych wypowiedzi, czeka, aż inni skończą, żeby zabrać głos.					
R	Zwięźle przedstawia swoje opinie, nie robi dygresji.					
U						

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

P A 1	Swoje opinie i uczucia wyraża wprost, nie stosuje aluzji.					
	Jego/jej komunikaty niewerbalne są zgodne z werbalnymi.					
	Zadaje pytania i parafrazuje wypowiedzi innych, by upewnić się czy dobrze je rozumie.					

Karta samooceny ucznia

Imię i nazwisko	TAK	NIE
W pracach nad projektem uczestniczyłem wytrwale i systematycznie.		
Miałem cenne pomysły, które przyczyniły się do postępów pracy zespołu.		
Słuchałem propozycji innych i nigdy ich nie krytykowałem.		
Nie miałem większych trudności w wykonywaniu przyjętych na siebie zadań.		
W przypadku pojawiających się problemów, starałem się znaleźć rozwiązanie.		
Jeżeli miałem problemy, prosiłem o pomoc kolegów w grupie.		
Jeżeli moi koledzy mieli problemy, pomagałem im najlepiej jak umiałem.		
Uczestniczyłem we wszystkich wyznaczonych spotkaniach zespołu.		
Wykonałem wszystkie przyjęte na siebie zadania.		
Swoją pracę wykonywałem terminowo.		
Dzięki pracy nad projektem w ostatnim semestrze nauczyłem się:	-	-

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

10. Zadania do wykonania

Etap projektu	Opis działania	Czas	Terminy
<p>Sformułowanie problemu i celów projektu</p> <p>Planowanie działań</p>	<p>Spotkanie 1: Gdzie się chowa sowa?</p> <p>Wprowadzenie do tematu zajęć.</p> <p>Określenie celów projektu.</p> <p>Zapoznanie uczniów z kontraktem.</p> <p>Podział na grupy.</p> <p>Ustalenie harmonogramu działań.</p> <p>Przydzielenie zadań na spotkanie 2.</p>	1 godz.	wrzesień/październik
<p>Działania</p> <p>Planowanie działań</p>	<p>Spotkanie 2: Odpowiedź gotowa – Tak wygląda sowa!</p> <p>Zespoły uczniowskie dyskutują na temat charakterystycznych cech sowiej budowy. I etap prac nad kolażem „Sowy Polski”.</p> <p>Przydzielenie zadań na spotkanie 3.</p>	1 godz.	październik/listopad
<p>Działania</p> <p>Planowanie działań</p>	<p>Spotkanie 3: Dziupla czy wieża? Dokąd sowa zmierza?</p> <p>Zespoły uczniowskie dyskutują na temat środowisk życia sów. II etap prac nad kolażem.</p> <p>Przydzielenie zadań na spotkanie 4.</p>	1 godz.	listopad/grudzień
<p>Działania</p>	<p>Spotkanie 4: Sowa dziś powie, co znika w jej dziobie.</p> <p>Zespoły uczniowskie przedstawiają zwyczaje pokarmowe sów. III etap prac nad kolażem i formą</p>	1 godz.	grudzień

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Planowanie działań	prezentacji. Przydzielenie zadań na spotkanie 5.		
Działania	Spotkanie 5: Mądra sowa zerka, co to za cyferka. Zespoły uczniowskie dyskutują nad wielkością i dyformizmem płciowym sów. Planowanie działań Przygotowania do prezentacji.	1 godz.	grudzień/styczeń
Prezentacja	Spotkanie 6: Kolaż „Sowy Polski”. Uroczysta prezentacja z okazji Dnia Ligi Ochrony Przyrody.	1 godz.	styczeń
Refleksja	Spotkanie 7: Świętowanie sukcesu. Uczniowie dokonują samooceny w zakresie swojego zaangażowania i nastroju towarzyszącego zadaniom.	1 godz.	styczeń

II. ZASADY PRACY W ZESPOŁACH

Mysłowice, ...09.2019 r.

Kontrakt edukacyjny

Temat projektu: „Sowa Mądra Głowa”.

Zakres prac projektowych: Bytowanie sów w Polsce.

Terminy konsultacji z nauczycielem:

- ... 10.2017 r.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- ... 11.2017 r.
- ... 12.2017 r.
- ... 12.2017 r.

Termin oceny etapowej (zakres oceny zgodny z harmonogramem):

- ... 11.2017 r.

Termin zakończenia projektu: 09.01.2020 r.

W przypadku **niedotrzymania terminu przedstawiania efektów pracy** do oceny etapowej, uczeń otrzyma ustne upomnienie i możliwość uzupełnienia braków na kolejnym spotkaniu konsultacyjnym. Jednocześnie, przedstawi jasne wyjaśnienie powodu niedotrzymania terminu na forum grupy w obecności nauczyciela.

Uczniowie zobowiązują się do wykonania projektu zgodnie z założeniami zawartymi w kontrakcie, do uczestniczenia w konsultacjach z nauczycielem oraz udziału w prezentacji projektu. Nauczyciel prowadzący projekt zobowiązuje się do prowadzenia konsultacji z uczniami w ustalonych terminach oraz służenia uczniom pomocą w sytuacjach, gdy zespół wykonujący projekt tego potrzebuje.

Podpisy przedstawicieli zespołów

.....

Podpisy prowadzących projekt

.....

III. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH

Zespół projektowy	Zadanie - tematyka	Sposób realizacji	Termin	Ocena realizacji zadania (sukces, terminowość, współpraca)
Grupa 1	Jaką rolę w życiu sowy odgrywają duże oczy?	Kolaż I		
		Wyszukiwanie informacji w		

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Grupa 2	Po co sowie „uszy” z piór?	księgozbiorne biblioteki szkolnej (encyklopedie przyrodnicze, podręczniki, przewodniki itp.).	... 10.	
Grupa 3	Co to jest szlara?			
Grupa 4	Jak wygląda sowie upierzenie?			
Grupa 1	Dostarczenie materiałów do kolażu (suszone liście).	Kolaż II	... 11.	
Grupa 2	Wykonanie materiałów do kolażu (klocki modułowe).	Udział w zajęciach świetlicowych (spacery po boisku, koło plastyczne).		
Grupa 3	Dostarczenie materiałów do kolażu (suszone liście).			
Grupa 4	Wykonanie materiałów do kolażu (klocki modułowe).			
Grupa 1	Na jakie zwierzęta polują sowy?	Kolaż III	... 12.	
Grupa 2	Zobrazowanie czatowni – techniki łowieckiej sów.	Wyszukiwanie informacji w księgozbiorne biblioteki szkolnej (encyklopedie przyrodnicze, podręczniki, przewodniki itp.).		
Grupa 3	Wyjaśnienie pojęcia – penetracja koron drzew.			
Grupa 4	Które gatunki sów stosują lot patrolowy?			
Grupa 1	Ustalenie wielkości płożykówek i puchacza.	Prezentacja	... 12.	
Grupa 2	Ustalenie wielkości puszczyka i uszatki.	Zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych do poszukiwań wiadomości przyrodniczych.		
Grupa 3	Ustalenie wielkości uszatki błotnej i pójdzki.			
Grupa 4	Ustalenie wielkości włochatki i sóweczki.			
Prezentacja kolażu „Sowy Polski”			... 01.	

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Ewelina Kapica - Policha

Publiczna Szkoła Podstawowa im. 30 Pułku Strzelców Kaniowskich i AK
w Hostynnem Kolonii

Escape room w edukacji

Co to takiego escape room, o którym jest teraz coraz głośniej?

Escape room (pol. dosł. pokój ucieczki, także jako **pokój zagadek**) – forma rozrywki umysłowej, w której grupa osób w ograniczonym czasie rozwiązuje różne zagadki, ażeby znaleźć klucz do wyjścia. Escape roomy przygotowane są według różnych kluczy tematycznych.

Uczestnicy zabawy są dobrowolnie zamykani w pomieszczeniu, z którego muszą się wydostać dzięki rozwiązaniu zagadek logicznych. Jest to gra dla wielu osób, gdyż niektóre zadania wymagają pracy zespołowej. Zazwyczaj czas na rozwiązanie zadań i wyjście z pokoju wynosi od 45 do 90 minut. W celu uatrakcyjnienia przedsięwzięcia i oddania klimatu i realiów twórcy escape roomów umieszczają w środku wiele oryginalnych rekwizytów. Jest to definicja klasycznego - stacjonarnego escape roomu. Ta forma rozrywki jest coraz bardziej popularna i lubiana przez starszych ale i przez dzieci.

Dzieci bardzo lubią przygodę, różne gry, działanie w grupie, rozwiązywanie zagadek, rywalizację, a więc może warto by było przenieść to na grunt szkolny. Zabawa taka może być świetnym sposobem na lekcję powtórzeniową lub uatrakcyjnieniem święta szkolnego. W przestrzeni szkolnej forma escape room łączy w sobie zabawę, emocje, edukację i zaangażowanie w realizacji wspólnego celu. Wszystko to ma na celu poprawę jakości pracy szkoły, unowocześnienie i uatrakcyjnienie metod pracy oraz wyznaczenie nowych trendów w edukacji. Wobec takiej formy aktywności nikt nie pozostaje obojętny, a ponadto ma ona wpływ na rozwój analitycznego myślenia, kojarzenia faktów, kreatywności, spostrzegawczości i zręczności.

W obecnej sytuacji w czasach pandemii, coraz więcej wirtualnych escape roomów pojawia się w Internecie. Pokoje zagadek stały się poważną konkurencją i jednocześnie alternatywą dla gier komputerowych, co w dobie tak ogromnej cyfryzacji i zaangażowania dzieci i młodzieży w działalność on-line ma kolosalne znaczenie. Taki wirtualny escape room

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

przygotować możemy na darmowych platformach Genially bądź na Google Drive.

Jak się do tego przygotować i od czego zacząć tworząc wirtualny własny escape room?

Na początku należy zastanowić się nad **fabułą** oraz **zagadkami**. Przygotowujemy zadania, które chcemy aby były wykorzystane w grze, w taki sposób aby uczestnicy rozwiązując je, otrzymali wskazówkę, cyfry, za pomocą których otworzą na końcu escape roomu kłódkę, sejf, odblokują kod. Przygotowując różnego rodzaju łamigłówki musimy je dokładnie przemyśleć w taki sposób by nie były nudne, dostosowane wiekowo do naszych uczniów, aby wciągały gracza w świat i nie wywoływały frustracji poziomem trudności lub powtarzalnością. W Internecie znaleźć możemy szeroki wachlarz stron, na których możemy przygotować zagadki, quizy, krzyżówki.

Przygotowane zajęcia w formie escape roomu czy to w wersji wirtualnej czy w klasie będą na pewno niesamowitą przygodą i niecodziennym przeżyciem. Podczas takiej zabawy nasi uczniowie przyswoją sobie wiedzę znacznie szybciej, a powtórzenia okażą się „fajne”, na które nasi uczniowie będą czekać, aby znów móc się pobawić w detektywów. Natomiast komentarze: „Proszę Pani trudne było ale warto bo dowiedziałem się czegoś nowego” dodają nam skrzydeł i powodują, że siadamy i tworzymy nowy escape room.

Powodzenia!

Poniżej znajduje się link do stworzonego przeze mnie escape roomu z okazji Dnia

Bibliotekarza i Bibliotek:

<https://view.genial.ly/5eb1b40b54415e0d3e4f44cd/interactive-content-niesamowita-przygoda-w-lesie>

Ewelina Korczak

Agnieszka Sromek

Szkoła Podstawowa nr 2 Towarzystwa Szkolnego im. M. Reja w Bielsku-Białej

Jak zachęcić uczniów do czytania?

Projekt „Nauczyciel z książką”

W trosce o poprawę stanu czytelnictwa zdecydowałyśmy się na zainicjowanie w naszym miejscu pracy, szkole podstawowej, projektu „Nauczyciel z książką”. Wychowanie do czytania młodego pokolenia jest bardzo często żmudne i pochłania dużo czasu, dlatego powinno się je rozpocząć jak najwcześniej. Jest to bardzo ważne przedsięwzięcie, szczególnie w dobie dzisiejszej, szybko rozwijającej się technologii komputerowej. Nieumiejętność odbioru różnorodnych tekstów ze zrozumieniem może wpłynąć na wykluczenie ucznia ze społeczności internetowej i negatywnie wpłynąć na jego relacje z rówieśnikami. Czytanie kształtuje wewnętrzny świat i charakter ucznia, a także jest podstawowym narzędziem myślenia i zdobywania wiedzy. Wspomaga pracę mózgu, wzbogaca słownictwo i poprawia samopoczucie.

Projekt czytelniczy „Nauczyciel z książką” ma za zadanie, przed wszystkim, pokazać uczniom i uświadomić ich, że nauczyciele, osoby dorosłe, pomimo nauczania różnych przedmiotów, czytają książki. Uczniowie podążają za rodzicami, opiekunami, nauczycielami i naśladują ich w codziennych sytuacjach. Jeżeli uczeń będzie widział, że nauczyciel, który jest dla niego autorytetem, który, według niego, prowadzi ciekawe lekcje, z chęcią bierze do ręki książkę, czyta regularnie, to z pewnością podejmie działania, aby lektura tekstów stała się także i jego nieodzowną częścią dnia. Projekt ma również na celu zachęcić młodych ludzi do korzystania z księgozbioru bibliotek, wyszukiwania nowości wydawniczych, kształtowania umiejętności tworzenia pytań do wywiadu, przeprowadzania wywiadu, panowania nad stresem, rozwijania sprawności językowych.

Projekt rozpoczął się w październiku 2018 roku i nadal trwa. Wpisuje się on w podstawowy kierunek polityki oświatowej państwa na rok 2018/2019 ogłoszony przez MEN, jakim było rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli. Kontynuuje

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

również jeden z podstawowych kierunków polityki oświatowej z roku 2015/2016, jakim było rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. Realizuje także zadania szkoły podstawowej m. in. kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim, dbałość o bogacenie zasobu leksykalnego uczniów, które zawarte są w Podstawie Programowej Kształcenia Ogólnego.

Udział w projekcie jest dobrowolny zarówno dla nauczycieli, jak i dla uczniów. W danym roku udział w przedsięwzięciu bierze ośmiu nauczycieli i ośmiu uczniów. Projekt zaczyna się w październiku i trwa do maja. Zadaniem nauczyciela jest przeczytanie książki adresowanej do młodego czytelnika o dowolnej tematyce. Zadaniem ucznia jest przygotowanie pytań dotyczących książki przeczytanej przez nauczyciela i przeprowadzeniem z nim wywiadu. Takie mini-wywiady składają się z około 5-8 pytań i przeprowadzane są raz w miesiącu. Uczeń sporządza notatki podczas rozmowy, może nagrywać wywiad, aby następnie zapisać go w edytorze tekstu. Koordynator projektu wspiera ucznia podczas przeprowadzania wywiadu, udziela rad, daje wskazówki. Podczas comiesięcznych spotkań z uczniami (obecnie podczas zajęć koła dziennikarskiego), czyta tekst wywiadu, omawia i wspólnie z nimi poprawia błędy, koordynuje ich pracę, pomaga w tworzeniu pytań. Wywiad przeprowadzony przez ucznia z nauczycielem ukazuje się na stronie internetowej szkoły wraz z ich zdjęciem, publikowany jest również na gazecie biblioteki przy wejściu do szkoły. Zamieszczenie tekstu wywiadu w tych właśnie miejscach pozwala sporej grupie nie tylko uczniów, ale również rodziców czy opiekunów, do zapoznania się z nim oraz skłania do refleksji nad stanem własnego czytelnictwa. Dzieci chętnie uczestniczą w zajęciach koła dziennikarskiego oraz z zaangażowaniem przeprowadzają wywiady z nauczycielami.

Na podstawie przeprowadzonej wśród uczestników ankiety można stwierdzić, że główne cele projektu są realizowane. Uczniowie z chęcią sięgają po książki, które prezentowali nauczyciele podczas wywiadu oraz nowości wydawnicze, poziom czytelnictwa wzrósł, a młodzi dziennikarze wzbogacili swoje słownictwo.

Poniżej zamieszczamy jeden z kilkunastu wywiadów, który został przeprowadzony w naszej szkole.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Filip: Dzień dobry Pani Joasiu!

Pani Joanna: Dzień dobry!

Filip: Chciałbym przeprowadzić z Panią wywiad o książce pt. „Koniec świata nr 13”, której główną bohaterką jest Sabina.

Pani : Dobrze. Bardzo się cieszę!

Filip: Dlaczego przeczytała Pani tę książkę i poleca ją młodzieży szkolnej?

Pani Joanna: Wybrałam tę książkę, ponieważ zaciękała mnie historia dziewczynki, Sabiny, dorastającej w domu pełnym artystów. Jej tata był malarzem, jej mama lepiała kolorowe ptaki cudaki, a ciocia i babcia także miały artystyczną duszę. Takie domy są z reguły bardzo kolorowe, pozbawione nudy czy rutyny, cały czas coś w nich się dzieje. Zawsze wyobrażałam sobie taki dom jako miejsce pełne zapachów, muzyki i radości, dlatego chciałam zobaczyć, jak to wszystko wygląda oczami domownicy i to w dodatku takiej, która ma dwanaście lat. Myślę, że każdy, kto sięgnie po tę książkę, znajdzie w niej coś dla siebie i w wielu momentach uśmiech nie będzie schodził mu z twarzy.

Filip: Czy chciałaby Pani choć na jeden dzień wcielić się w postać głównej bohaterki Sabiny?

Pani Joanna: W tej książce poznajemy Sabinę Muzyk w momencie, gdy zaczynają się jej wakacje. Każdy dzień jest inny i chociaż początkowo traci swoje wakacyjne fundusze, to jednak znajduje sposób by dobrze się bawić. Dzięki temu odkrywa swój plastyczny talent. Chciałabym choć na chwilę się z nią zamienić, mieć głowę pełną pomysłów i bez przerwy dostrzegać w świecie nowe kolory.

Filip: Czy uważa Pani, że Sabina była perfekcyjna? Czy nie zgadza się Pani z jedną z jej cech charakteru?

Pani Joanna: Była perfekcyjną uczennicą. Na początku wakacji chwaliła się nawet świadectwem z czerwonym paskiem. Jednak w książce, jej postać, ulega dużej przemianie. Początkowo jest uparta, nie dostrzega plusów i korzyści płynących z życia w rodzinie artystów. Drażni ją ciągły bałagan i brak planów na następny dzień. Jednak, z biegiem czasu,

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

dostrzeża wartość swojej rodziny, zmienia się, zaczyna być życzliwa i pomocna. Pod koniec wakacji patrzy na swój dom znajdujący się na ulicy Koniec Świata nr 13 jako swoje miejsce na ziemi i to najlepsze, jakie mogło się jej przytrafić.

Filip: Czy uważa Pani, że słuszne było nadawanie przydomka głównej bohaterce?

Pani Joanna: Myślę, że imiona, które występują w książce, opisują charakter danej postaci. Znajdujemy w tej książce wuja Psuja, który na przykład zamiast naprawiać wszystko niszczy, czy ciotkę Plotkę, która ma trójkolorową fryzurę i zawsze tryska humorem. Każde imię jest bardzo zabawne i każde coś przekazuje. Mamy też Bobka zwanego przez niektórych kozibobkiem, szurka Jurka, czy babcię Funię. To wszystko jest bardzo zabawne i dodaje książce uroku.

Filip: Książka od babci Funi zawiera ciekawe przepisy. Czy wykorzystwała to Pani w swoim domu, swojej kuchni?

Pani Joanna: Przez całą książkę przewijają się pyszne przysmaki babci Funi. Przymaki są przygotowywane przez babcię i pojawiają się w różnych rozdziałach, jednak w całości zostają one zebrane na końcu książki. Znajduje się tam swoista książka kucharska. Stanowi ona doskonale dopełnienie fabuły. Myślę, że na pewno wykorzystam któryś z tych przepisów, np. na szarlotkę czy na makaron z truskawkami.

Filip: Bardzo dziękuję za rozmowę i poświęcony czas.

Pani Joanna: Również dziękuję.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Katarzyna Kulesa

Szkoła Podstawowa nr 6 im. Juliusza Słowackiego w Sosnowcu

Praca szkolnej biblioteki w czasie kształcenia na odległość – przykłady rozwiązań, organizacja akcji i konkursów

Czas kształcenia na odległość w polskich szkołach rozpoczął się nagle. Nikt nie spodziewał się, że z dnia na dzień przyjdzie zmierzyć się nam z pracą w wirtualnej rzeczywistości, tym bardziej, że nikt z nas nie był na to gotowy, nie dysponował odpowiednim przeszkoleniem, wiedzą, umiejętnościami... Mimo tego praca za pośrednictwem mediów stała się faktem, z którym musiały zmierzyć się nie tylko szkoły, ale również biblioteki szkolne.

Współcześnie wiele działań bibliotek realizowane jest za pośrednictwem wirtualnej przestrzeni jednak w małym stopniu odbywa się to w bibliotekach szkolnych, gdzie bezpośredni kontakt z użytkownikiem stanowi główną część pracy. Biblioteka szkolna jest centrum kultury, ale również rozrywki w szkole. Uczniowie spędzają w niej przerwy międzylekcyjne, uczestniczą w różnego typu zajęciach, spotkaniach klubów, konkursach, akcjach, wystawach, spotkaniach autorskich, spędzają czas przed i po zakończonych lekcjach. Przejście szkół na system kształcenia na odległość spowodował, że biblioteki szkolne stanęły przed wyzwaniem organizacji swojej pracy w nowej rzeczywistości, w której pomimo, że kontakt bezpośredni zastąpiły media to w wielu przypadkach oczekiwania użytkowników względem pracy biblioteki pozostały takie same jak w przypadku nauczania tradycyjnego.

Głównym zadaniem bibliotek jest umożliwienie użytkownikom dostępu do swoich zbiorów. W pierwszych dniach kształcenia na odległość zadanie to stało się pierwszorzędne, by w nowej rzeczywistości zadbać o czytelników i zaspokoić ich potrzebę korzystania ze słowa pisanego. W związku z tym nauczyciel bibliotekarz Szkoły Podstawowej nr 6 im. Juliusza Słowackiego w Sosnowcu opracował zestawienia e-zasobów, które odsyłały uczniów do e-lektur, audiobooków, e-booków z różnego typu literatur itp. Zestawienia systematycznie były opracowywane i udostępniane za pośrednictwem strony internetowej biblioteki szkolnej. To jednak nadal nie zaspokajało wszystkich oczekiwań użytkowników, z których znacząca

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

część preferuje kontakt ze słowem drukowanym, a nie tylko jego elektroniczną wersją.

Możliwość prowadzenia wypożyczania książek w tradycyjnym rozumieniu pojawiła się 20 kwietnia kiedy to zdjęto obostrzenia zakazujące poruszania się w przestrzeni publicznej poza konkretnymi przypadkami. Wtedy za zgodą dyrektora szkoły nauczyciel bibliotekarz uruchomił wypożyczanie książek w tradycyjnym rozumieniu z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. W szkole wprowadzono następujące procedury:

Instrukcja „Jak wypożyczyć książkę?”

1. Uczeń wysyła wiadomość w dzienniku elektronicznym do nauczyciela bibliotekarza z konkretnym zamówieniem.
2. Nauczyciel bibliotekarz zbiera zdalnie zamówienia przez cały tydzień, do niedzieli włącznie.
3. W każdy poniedziałek do godziny 14:00 pojawia się w bibliotece szkolnej i przygotowuje książki do wypożyczenia - zostawia je w wyznaczonym miejscu (hol szkoły).
4. Uczeń/rodzic odbiera wcześniej przygotowane książki o dowolnej porze w czasie pracy szkoły (w poniedziałki dopiero po godz. 14:00).
5. Książki znajdują się na stołach przy wejściu do szkoły (ustawiono tam dwa stoły: jeden z napisem „wypożyczenia” drugi z napisem „zwroty”).
6. Na stole z wypożyczeniami znajdują się książki, na których jest przyklejona kartka z imieniem i nazwiskiem ucznia, który ją wypożycza.
7. Uczeń/rodzic odbiera przygotowaną(-e) dla ucznia książkę/książki.
8. Ewentualnego zwrotu książki/książek dokonać można poprzez pozostawienie ich na drugim stole (ZWROTY).
9. Wystarczy książkę odłożyć na ten stół i koniecznie włożyć do niej kartkę z imieniem i nazwiskiem, klasą osoby, która ją oddaje.
10. Wszystkie zwrócone książki trafiają do specjalnie przygotowanych pudeł na czas kwarantanny.
11. Stoły i lamy biblioteczne są dezynfekowane.

Dodatkowo nauczyciel bibliotekarz wykonał fotografię najbardziej poczytnych książek znajdujących się na półkach szkolnej biblioteki i opublikował je na stronie szkoły, by w ten sposób ułatwić zainteresowanym czytelnikom poszukiwania książek dla siebie. Zdjęcia

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

na stronie były na bieżąco aktualizowane. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że biblioteka szkolna posiada katalog komputerowy- niestety nie jest on dostępny online, a wyłącznie do korzystania na miejscu w bibliotece, dlatego takie rozwiązanie miało ułatwić czytelnikom wybór książek. Przyjęte rozwiązanie spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem zarówno przez nauczycieli, rodziców jak i uczniów, którzy regularnie prowadzili zamówienia drogą elektroniczną. Zmiana systemu wypożyczeń przyczyniła się również do nawiązania bliższych kontaktów nauczyciela bibliotekarza z rodzicami, którzy wielokrotnie pisali, za pośrednictwem dziennika elektronicznego, w celu zasięgnięcia porady dotyczącej wyboru książek dla dzieci, dziękowali za uruchomienie wypożyczania, pytali czy mogą przekazać darowiznę w postaci książek do szkolnej biblioteki, ponieważ w czasie wolnym od pracy robili gruntowne porządki we własnych domach, zasięgali porady o zakup książek dla dzieci itp. Istotne jest podkreślenie, że przyjęty sposób wypożyczania zapewniał całkowite zachowanie dystansu społecznego i ograniczenie spotkań między ludźmi. Nauczyciel bibliotekarz przygotowując i odbierając książki (przy zachowaniu zasad odpowiedniej higieny – używanie rękawiczek, płynów dezynfekujących, maseczek) nie spotykał nikogo. Tym samym rodzice/uczniowie odbierający książki przychodzili do szkoły w dogodnych porach. Wchodzili przez drzwi szkoły i tuż za nimi stały ww. stoły – tym samym nie spotykali się bezpośrednio nawet z pracownikami obsługi i administracji. Po miesięcznej pracy tym systemem można stwierdzić jedno – było to dobre rozwiązanie, które zaspokoilo pojawiające się potrzeby czytelnicze.

Biblioteka szkolna to nie tylko wypożyczanie książek i przyjmowanie zwrotów, ale przede wszystkim miejsce szeroko pojętej kultury, promocji czytelnictwa, zachęcania dzieci do lektury – również poprzez zabawę. Aktywność rozrywkowa szkolnej biblioteki w czasie kształcenia na odległość też musiała zostać realizowana przez pośrednie narzędzia. W związku z tym biblioteka szkolna zorganizowała cykl e-konkursów: „Psikusy w tekście”, „Czytaniec”, „Zostaję i czytam”.

Pierwszy konkurs polegał na przygotowaniu przez nauczyciela bibliotekarza nagrania, w którym był prezentowany wiersz Juliana Tuwima pt. „Lokomotywa”. W wierszu 10 wybranych słów zostało zastąpione innymi ludzko podobnymi lub takimi, by nie zaburzały sensu całej wypowiedzi. Nagranie zostało opublikowane na stronie szkoły z następującą informacją: „Z okazji Tygodnia Bibliotek szkolna biblioteka zaprasza wszystkich uczniów klas I-VI do konkursu "Psikusy w tekście" (zapraszamy do konkursu zarówno uczniów jak

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

i rodziców - można zadanie wykonać wspólnie). Konkurs jest bardzo prosty :) W dniu 14 maja 2020 r. (czwartek) zostało udostępnione nagranie jednego z najbardziej znanych wierszy dla dzieci "Lokomotywa" Juliana Tuwima. W nagraniu zostało zamienionych 10 słów...

Na czym polega konkurs?

1. Wysłuchaj nagrania "Lokomotywa" Juliana Tuwima znajdującego się na stronie szkoły - kliknij w ikonkę głośnika poniżej.
2. W trakcie słuchania znajdź 10 słów, które zastąpiono innymi.
3. Zapisz zmienione słowa.
4. Uruchom dziennik elektroniczny i znalezione słowa prześlij do nauczyciela bibliotekarza
5. **PIERWSZYCH 10 OSÓB, które poprawnie podadzą 10 słów, ZOSTANIE NAGRODZONA!**

Odzew był natychmiastowy. Wielu uczniów zgłosiło się do konkursu i poprawnie wyszukało psikusy, które znajdowały się w tekście. Prosta zabawa, która nie tylko zachęcała do wysłuchania znanego wiersza, ale również zmusiła do jego analizy i wyszukania fragmentów błędnych.

Drugim konkursem był „Czytaniec”. Co roku biblioteka szkolna organizuje konkurs pięknego czytania dla swoich uczniów. Mimo przejścia szkoły na system nauki zdalnej konkurs został zorganizowany z jedną tylko różnicą, że odbył się na odległość. Uczestnicy konkursu wzięli udział w wideokonferencji za pośrednictwem bezpłatnej aplikacji CISCO WEBEX MEETINGS. Aplikacja umożliwia założenie pokoju i zaproszenie gości, którzy bez rejestrowania się mogą dołączyć do spotkania – wystarczyło, że podadzą wymyślony nick oraz adres e-mail. Poniżej znajduje się regulamin ww. konkursu.

Biblioteka szkolna wraz z nauczycielami języka polskiego zaprasza do konkursu pięknego czytania dla klas IV-VI Szkoły Podstawowej nr 6

Termin konkursu: 13.05.2020 r. (środa) godzina 17:00

Miejsce konkursu: Pokój do wideokonferencji. W związku z kształceniem na odległość tegoroczna edycja konkursu odbędzie się w sposób zdalny i będzie skierowana wyłącznie

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

do uczniów klas IV-VI. Uczestnicy konkursu otrzymają od organizatora link z adresem pokoju wideokonferencji, w którym będzie odbywał się konkurs.

Aby wziąć udział w wideokonferencji są dwie możliwości:

1) Posiadanie komputera z mikrofonem i kamerą (połączenie nastąpi przez przeglądarkę – nie trzeba nic instalować oraz się rejestrować – wystarczy wejść w przesłany link, podać e-maila i wymyśloną nazwę użytkownika, by wziąć udział w spotkaniu online).

2) Możliwość korzystania z telefonu, w którym należy zainstalować aplikację.

Uwaga! Uczestnicy konkursu na kilka dni przed rozpoczęciem konkursu otrzymają dokładny instruktaż korzystania z wideokonferencji (poprzez komputer) oraz informację, w jaki sposób korzystać z aplikacji w telefonie. Również przed konkursem zostanie nawiązane połączenie w celu sprawdzenia warunków technicznych uczestników, by w dniu konkursu nie było problemów.

Uczestnicy konkursu: Uczniowie klas IV-VI. Maksymalna liczba zgłoszonych uczestników to 10 osób. Liczy się kolejność zgłoszeń.

Przedmiot konkursu: Każdy uczestnik przygotowuje dowolny tekst, który przeczyta w czasie konkursu (w trakcie wideokonferencji). Tekst nie powinien trwać dłużej niż 2 minuty. (Przed rozpoczęciem czytania należy podać nazwisko autora oraz tytuł książki, z której fragment będzie prezentowany).

Kryteria oceny: Komisja konkursowa będzie oceniać: Technikę czytania: płynność, poprawność artykulacji głosek, dykcję, tempo czytania. Środki artystycznego wyrazu: pauzowanie, tempo, jako środek ekspresji, modulację głosu i jego natężenie, radzenie sobie z treścią. Poszczególne składniki oceny punktowane będą w skali od 1 do 5. Suma zdobytych punktów wyłoni zwycięzców konkursu.

Konkurs wyszedł bardzo dobrze. Uczniowie zgłosili się o wyznaczonym czasie. W czasie konkursu zaprezentowali przygotowane przez siebie fragmenty tekstu. Wideokonferencja umożliwiła nie tylko wysłuchanie uczestników, ale również zobaczenie ich, a co za tym idzie obserwowanie ich mimiki, przeżywanych emocji w czasie czytanych treści. Dodatkowym atutem był fakt, że uczestnicy słyszeli i widzieli się wzajemnie co pozwalało im ocenić nie tylko innych, ale również własne umiejętności.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Trzeci z konkursów ogłoszonych przez bibliotekę polegał na przygotowaniu recenzji ulubionej książki, komiksu, opowiadania, lektury itp. Zadaniem uczestników było zareklamowanie tego co przeczytali, tak by zachęcili do czytania inne osoby. Uczestnik konkursu mógł wybrać jeden ze stylów tj. streszczenie fabuły, zaprezentowanie głównego bohatera, przedstawienie tylko jednego epizodu, oddanie nastroju bądź wszystkie style połączyć w jednym opisie. Dodatkowo recenzja miała być wzbogacona jedną fotografią, która miała w ciekawy sposób prezentować książkę, której tekst dotyczył. Prosty w swoich założeniach konkurs został zrealizowany w zdalnej rzeczywistości. Ważnym aspektem w nim była publikacja zwycięskiej recenzji na stronie szkoły, którą mogli zobaczyć inni uczniowie. Zwycięzca nie dość, że otrzymał nagrody to również pękał z dumy, że jego tekst został udostępniony szerszemu gronu odbiorców.

Innym przykładem działalności było przygotowanie wirtualnego zwiedzania wystawy „Psy na medal”, która znajdowała się w bibliotece szkolnej. Wystawa powstała w czasie nauczania tradycyjnego i prezentowała doskonale pokolorowane rysunki przedstawiające wizerunki psów. Uczennica z klasy drugiej, która przygotowała wystawę poświęciła jej wiele pracy, by tak dokładnie i z takim zaangażowaniem pokolorować rysunki. Wystawa została przygotowana do zwiedzania, nauczyciel bibliotekarz zorganizował spotkanie autorskie, na które były zaproszone wybrane klasy - wszystko było związane na ostatni guzik. Niestety w tym czasie szkoła z dnia na dzień przeszła na system kształcenia na odległość. Ogrom włożonej pracy przez uczennicę klasy drugiej nie mógł zostać pominięty dlatego nauczyciel bibliotekarz nawiązał za pośrednictwem dziennika elektronicznego kontakt z rodzicami autorki prac w celu zrealizowania przedsięwzięcia w sposób wirtualny. Pomysł został przyjęty z bardzo dużą aprobatą i współpracą. Rodzice nagrali wystąpienie dziewczynki, które miała przygotowane, by prowadzić spotkanie autorskie z kolei nauczyciel bibliotekarz zarejestrował wystawę w formie nagrania wideo. Całość została zmontowana i udostępniona na stronie biblioteki szkolnej z zaproszeniem do zwiedzania wirtualnej wystawy. W przygotowanym projekcie celowo wykorzystano nagranie wideo, a nie wyłącznie fotografię, które mogły stać się podstawą do przygotowania prezentacji wspartej słowem mówionym. Efekt był celowy, by osoby oglądające miały wrażenie, że zwiedzają samodzielnie bibliotekę szkolną. Bardzo proste rozwiązanie, które nie wymagało znajomości skomplikowanego oprogramowania – wystarczył program Windows Live Movie Maker

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

i telefon komórkowy umożliwiający nagranie dźwięku oraz rejestrację obrazu.

Wymienione przykłady działalności biblioteki szkolnej SP nr 6 w Sosnowcu pokazują, że w łatwy sposób, małym nakładem pracy, przy wykorzystaniu prostych narzędzi można z powodzeniem realizować zadania biblioteki w rzeczywistości wirtualnej. Nie należy się bać nowych sposobów, a wykorzystać je do promocji czytelnictwa, zachęcania dzieci do obcowania z książką i popularyzowania szeroko pojętej działalności bibliotek szkolnych, by ich praca była zauważana i doceniana przez lokalną społeczność.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Joanna Opozda

Zespół Państwowych Szkół Muzycznych im. M. Karłowicza w Krakowie

Escape room w formularzu Google, czyli jak „uwolnić się” od nudy...

Kilka lat temu pojawiła się w Polsce moda na „*escape rooms*”, czyli „pokoje zagadek”. Zadaniem uczestników zabawy jest rozwiązanie zadań o różnym stopniu trudności. Celem jest zdobycie klucza, który umożliwi otwarcie drzwi i uwolnienie się z pomieszczenia.

Podobna moda, jednak w okrojonej wersji zawitała do szkół. Nauczyciele przygotowywali ciekawe zagadki i zadania dla uczniów, którzy musieli uwolnić się z pomieszczenia, np. sali lekcyjnej lub biblioteki, znajdując ukryty gdzieś klucz. Okazało się, że taka zabawa bardzo rozwija kreatywność, uczy współpracy i logicznego myślenia, a także jest bardzo atrakcyjną formą dla uczniów. Jest również świetnym pomysłem na powtórzenie zdobytych wiadomości w praktyce.

Obecna sytuacja w Polsce oraz przejście z nauczania w szkole do pracy zdalnej, wymagały od nauczycieli zmodyfikowania stosowanych dotychczas metod i form pracy na rzecz nauczania wirtualnego, z zastosowaniem rozmaitych technologii informacyjno – komunikacyjnych.

Czas pandemii zaowocował stosowaniem wielu ciekawych narzędzi, które po odpowiednim dostosowaniu do realiów szkolnych, stały się dla uczniów i nauczycieli nowymi sposobami na interesujące przekazywanie i utrwalanie wiadomości.

Ciekawym narzędziem do tworzenia wirtualnych „*escape roomów*” okazał się formularz Google. Formularze są używane docelowo do tworzenia kwestionariuszy ankiety, jednak po odpowiedniej modyfikacji mogą stać się testami lub przekształcić się w grę typu „pokój zagadek”.

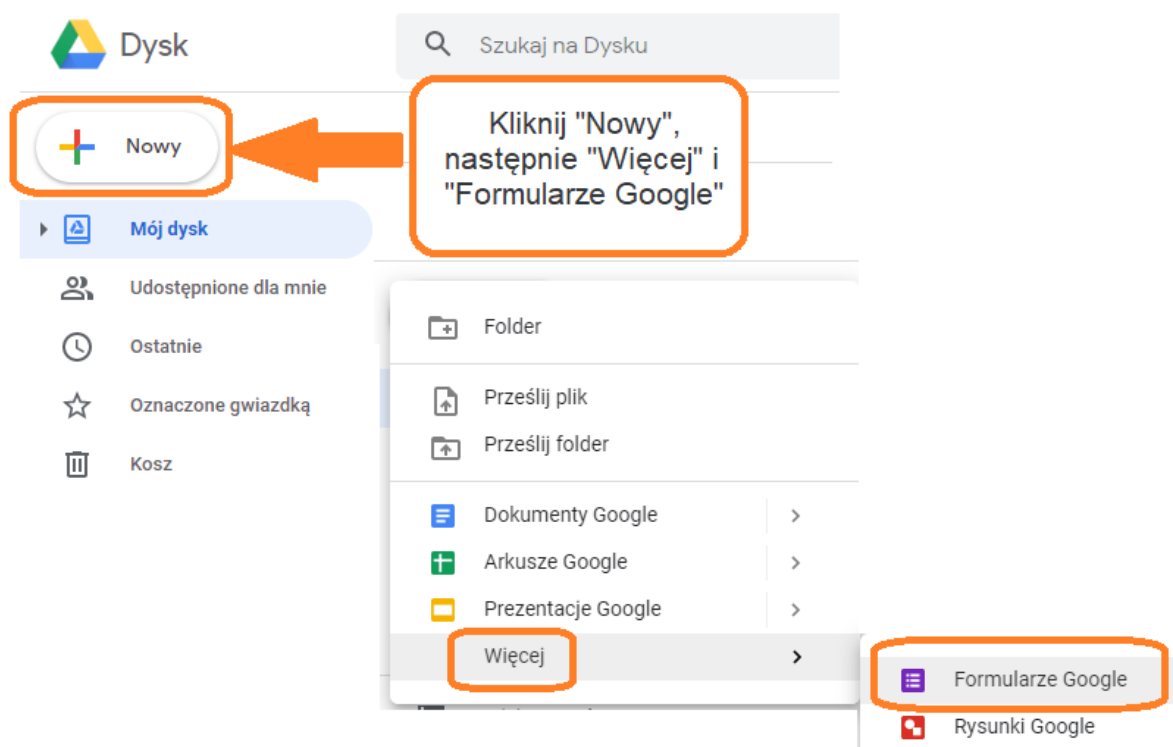
Jak zacząć tworzenie gry „escape room”?

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Jeżeli jesteśmy posiadaczami konta Google, czyli obsługujemy np. pocztę Gmail, wystarczy zalogować się na skrzynkę e-mailową, wejść w dziewięć kropek w prawym górnym rogu, a następnie kliknąć na „Dysk Google”.

Jeżeli nie posiadamy konta Google, to należy je założyć. Wsparcie można uzyskać wchodząc na stronę: <https://support.google.com/accounts/answer/27441?hl=pl>, gdzie znajdziemy szczegółową instrukcję zakładania konta.

Gdy znajdziemy się już na Dysku Google, klikamy na kolorowy plus z napisem „Nowy”, następnie „Więcej” i „Formularze Google”. Instrukcja znajduje się na poniższej grafice.

Po wybraniu nowego formularza zostajemy przekierowani na nową zakładkę. Teraz możemy zacząć modyfikowanie naszego formularza, aby stworzyć ciekawą grę dla uczniów.

Zanim zaczniemy uzupełniać formularz, warto stworzyć ogólny scenariusz gry, interesującą fabułę dostosowaną do przedmiotu i tematu, którego dotyczy gra, a także warto przemyśleć z ilu etapów lub zadań powinna się składać.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Na samej górze formularza wpisujemy **tytuł gry**. Warto zadbać, by był atrakcyjny dla uczniów np. „Biologiczna misja”, „Uwolnij się z rąk alchemika!”, „Stwórz magiczną miksturę” itp. Pod tytułem znajdziemy miejsce na opis zadania i wprowadzenie ucznia do gry.

Jeżeli chcemy, aby uczniowie mogli przechodzić do kolejnego zadania dopiero po wykonaniu poprzedniego, warto wprowadzić **sekcje**. Możemy to zrobić klikając po prawej stronie na „Dodaj sekcję”. Sekcji powinno być minimum o jedną więcej, niż zadań, które umieściliśmy w grze. W przedostatniej sekcji należy dodać pole na wpisanie np. kodu, czyli ciągu cyfr, który odblokuje zamek szyfrowy lub prawidłowego hasła. Żeby to zrobić, należy wybrać pytanie w formie krótkiej odpowiedzi oraz ustawić weryfikację odpowiedzi wpisując jako poprawną odpowiedź kod do zamka szyfrowego (kłódki) lub konkretne hasło. W ostatniej sekcji warto umieścić nagrodę dla zwycięzcy.

The screenshot shows the 'Formularz bez nazwy' editor. Annotations include:

- Top right: 'Klikając na paletę możemy zmienić wygląd formularza, wybrać lub dodać zdjęcie tytułowe, zmienić czcionkę lub kolor tła' with an arrow pointing to the settings icons.
- Title field: 'W tym miejscu wprowadzamy tytuł (formularz bez tytułu) gry oraz krótką instrukcję dla ucznia (opis formularza)'. Below it is the text 'Opis formularza'.
- Question type: 'Jednokrotny wybór' is selected in a dropdown menu. Below it: 'Możemy wybierać różne formy pytań - otwarte i zamknięte'.
- Options: 'Opcja 1' and 'Dodaj opcję lub [dodaj opcję „Inne”](#)'.
- Required: A 'Wymagane' toggle switch is turned on.
- Right sidebar: A vertical toolbar with icons for adding questions, images, and sections. Text next to it: 'klikając na "+" dodajemy kolejne pytania', 'tutaj możemy dodawać zdjęcia do pytań lub polecenia', and 'dodając sekcję możemy podzielić grę na części, a przejście do kolejnego etapu będzie wymagało ukończenia poprzedniego'.
- Bottom: 'Zaznaczając "wymagane" powodujemy, że przejście do kolejnej sekcji lub zakończenie gry jest możliwe dopiero, gdy wszystkie zadania zostaną rozwiązane'.

W sekcjach możemy umieszczać **różne formy pytań** – jedno i wielokrotnego wyboru oraz pytania otwarte i zamknięte. Należy pamiętać o zaznaczeniu w prawym dolnym rogu pytania „Wymagane”, spowoduje to konieczność udzielenia przez ucznia odpowiedzi do danego zadania.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Klikając na trzy kropki obok słowa „Wymagane” możemy ustawić **mieszanie kolejności odpowiedzi**. Dzięki temu każdy z graczy będzie miał odpowiedzi w innej kolejności.

Możemy zmodyfikować wygląd formularza klikając na paletę (po prawej stronie), tam możemy ustawić zdjęcie tytułowe, zmodyfikować czcionkę, a także dostosować kolor tła. Dzięki temu cała gra będzie prezentować się bardzo atrakcyjnie, a wygląd będzie nawiązywał do tematyki zagadek.

Aby **zweryfikować poprawność** udzielanych **odpowiedzi** przez uczniów, należy wejść w trzy kropki obok słowa „Wymagane” i zaznaczyć „Przejdź do sekcji w oparciu o odpowiedź”. Przy prawidłowej odpowiedzi należy wybrać „Przejdź do następnej sekcji”, przy błędnej „Przejdź do sekcji <numer aktualnej sekcji>”. Uczeń będzie mógł przejść do kolejnego etapu dopiero po udzieleniu prawidłowego rozwiązania.

Pytanie bez tytułu

Jednokrotny wybór

Opcja 1 Przejdź do następnej sekcji

Opcja 2 Przejdź do następnej sekcji

Opcja 3 Przejdź do następnej sekcji

Opcja 4 Przejdź do następnej sekcji

Dodaj opcję lub [dodaj opcję „Inne”](#)

Wymagane

Przejdź do następnej sekcji

Przejdź do sekcji 1 (Formularz bez nazwy) obecna sekcja

Przejdź do sekcji 2 (Sekcja bez tytułu) następna sekcja

Prześlij formularz

Zeby wprowadzić weryfikację poprawności odpowiedzi, przy prawidłowej opcji należy zaznaczyć przejście do następnej sekcji (sekcja 2), natomiast przy błędnych opcjach przejście do aktualnej sekcji (w tym wypadku sekcja 1)

Pokaż

Opis

✓ Przejdź do sekcji w oparciu o odpowiedź

Pomieszaj kolejność opcji

Po ustawieniu pytania należy zaznaczyć "wymagane" oraz kliknąć na 3 kropki. Zaznaczając "przejdź do sekcji w oparciu o odpowiedź" powodujemy, że do kolejnego etapu gry (zadania) uczeń może przejść dopiero wtedy, gdy udzieli poprawnej odpowiedzi na pytanie.

Po sekcji 1 Przejdź do sekcji 1 (Formularz bez nazwy)

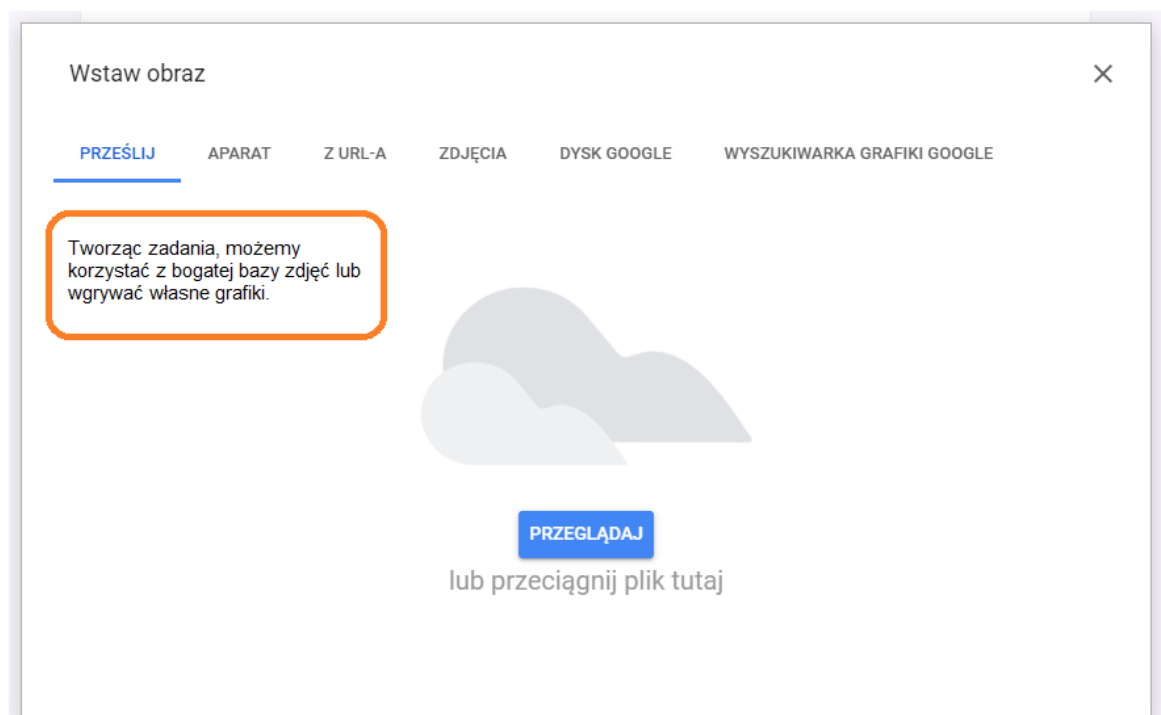
Seksja 2 z 2

Seksja bez tytułu

Każda sekcja to nowa strona z zadaniem. Uczeń może wrócić do poprzedniego zadania klikając na "wstecz".

Tworząc zadania możemy korzystać z bogatej bazy grafik Google, wystarczy, że klikniemy na ikonę przedstawiającą zdjęcie. Możemy dodawać własne grafiki zapisane w naszym komputerze lub wyszukiwać je w sieci.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

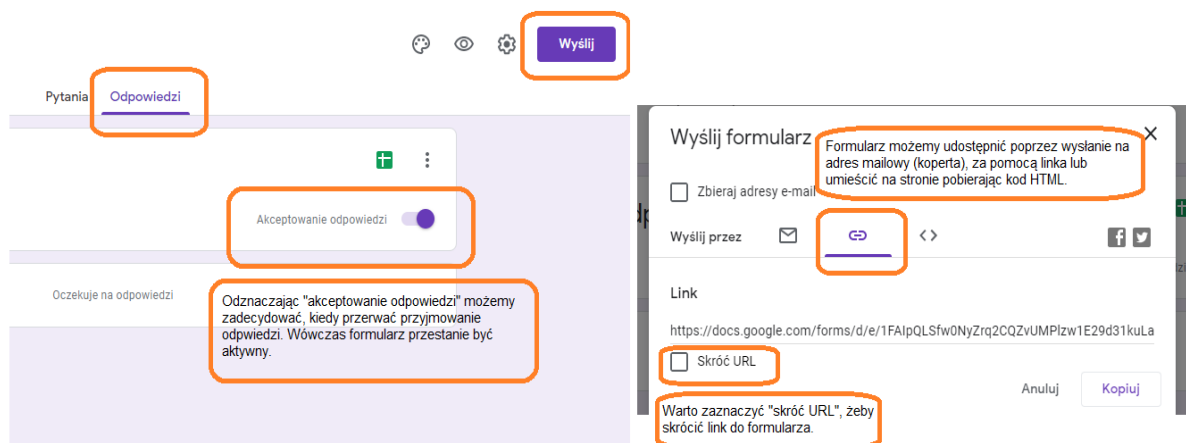

Jak udostępnić grę „escape room”?

Zanim udostępniemy naszą grę, możemy zdecydować, czy gra będzie dostępna cały czas, czy tylko w określonych przez nas godzinach. Gdy zaznaczymy „Akceptowanie odpowiedzi” formularz jest aktywny i przyjmuje odpowiedzi graczy. Odznaczając ten element, powodujemy, że formularz staje się nieaktywny. Dzięki temu możemy decydować o dostępności naszej gry. W miejscu odpowiedzi możemy również sprawdzać w jaki sposób odpowiadali nasi uczniowie. Żeby łatwo było określić, kto rozwiązywał zadania, w pierwszym pytaniu możemy poprosić np. o imię lub numer z dziennika.

Jeżeli nasza gra jest dopracowana, możemy udostępnić ją uczniom np. za pomocą linka lub umieścić jako kod HTML na stronie szkoły. Gdy decydujemy się na pobranie linku, warto zaznaczyć „Skróć URL”, dzięki temu link będzie zdecydowanie krótszy i bardziej przystępny.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Skąd czerpać inspirację?

Zachęcam do odwiedzenia grupy na Facebooku o nazwie „ESCAPE ROOM w edukacji”, można tam znaleźć wiele ciekawych pomysłów na niebanalne gry oraz uzyskać wsparcie wśród uczestników grupy.

Życzę wielu sukcesów podczas tworzenia wirtualnych „pokojów zagadek”!

Do opracowania niniejszego artykułu wykorzystano konto Google, screeny zostały wykonane i opisane przez autorkę tekstu.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Anna Makaruk
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Borkowie

Świetlica w trybie online

NOWE DOŚWIADCZENIE

Rok szkolny 2019/2020 trwał w zgodzie z zaplanowanym planem pracy. Aż do dnia 25 marca kiedy to wprowadzono obowiązkowe zdalne nauczanie. Dla każdego oznaczało to jedno: czas się przeorganizować. Zdalne nauczanie stało się bardzo dużym wyzwaniem dla placówek oświatowych. Padały pytania: jak? do kiedy? co z ocenianiem? co z zajęciami opiekuńczo- wychowawczymi? Nagle nauczyciel stał się ekspertem od TIK - u (Technologii Informacyjno- Komunikacyjnych). Na początku nie było łatwo - problemy z łączem internetowym, brak odpowiedniego sprzętu, dzieci musiały się dość szybko nauczyć obsługi narzędzi Google. Rodzice pracujący w trybie #homeoffice w domowych kątach, uczniowie zamknięci w Classroomach, a tu jeden laptop w domu. Informacja od dyrekcji odnośnie realizacji podstawy programowej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej, była jak motor napędowy. Pedagodzy ruszyli do działania. Po pewnym czasie rodzice pisali prośby do wychowawców o zmniejszenie ilości wysyłanych zadań. Wiadomo, każdy chciał się wykazać. Tak naprawdę musieliśmy na własnej skórze doświadczyć pracy online, aby móc dostosować materiał, którym dzieliliśmy się z dziećmi i ich rodzicami.

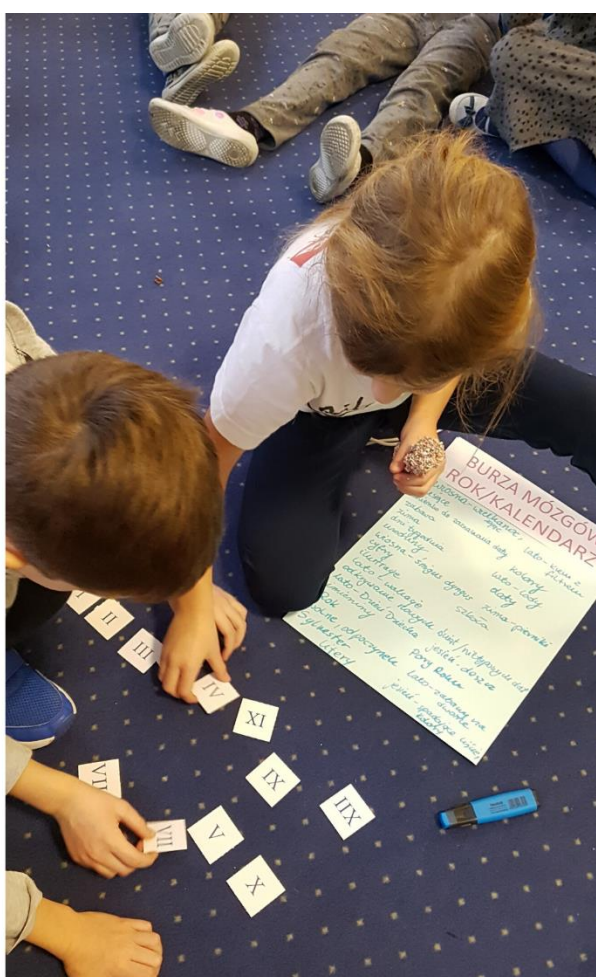
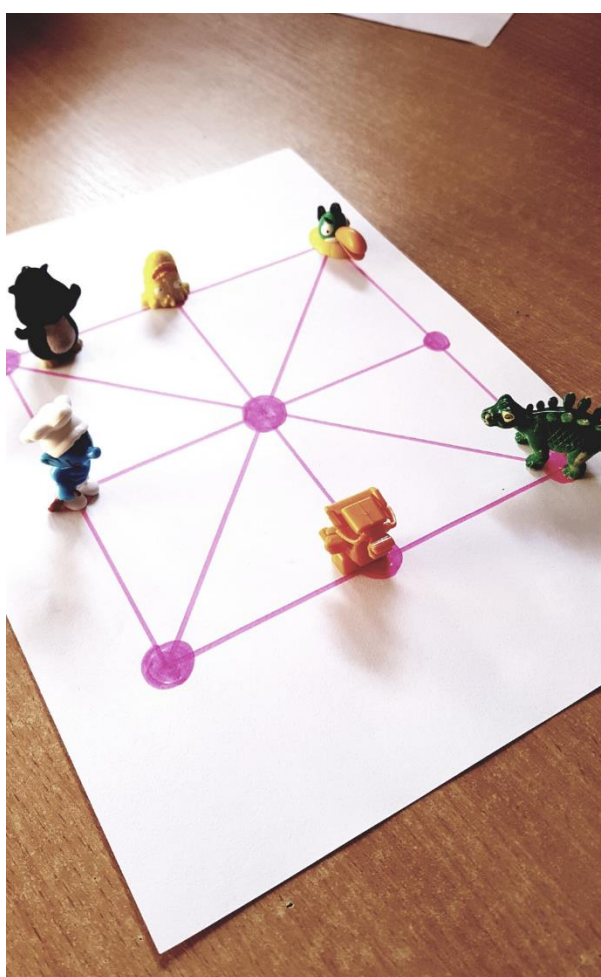
ZDA(O)LNA ŚWIETLICA

W gronie nauczycieli pracujących zdalnie znaleźli się także specjaliści, w tym wychowawcy świetlic szkolnych. Dla mnie jako nauczyciela świetlicy, pracującej z dziećmi z klas 1-2, zrodziło się jedno pytanie: czy to nie będzie za dużo? Czy nie doleję oliwy do ognia, jak jeszcze dorzucę swoje trzy grosze do i tak napiętego harmonogramu dnia rodziców i ich pociech? I wtedy przyszła odpowiedź. Przecież prowadzimy blog świetlicy! To tam będzie nasz świetlicowy Classroom.

O założeniu bloga myślałam już od dawna. Kto by pomyślał, że będzie to (w obecnych czasach) strzał w dziesiątkę. Każdego dnia dużo się u nas dzieje, co odzwierciedla się w ilości zdjęć na moim telefonie. Nie chciałam, aby to poszło na marne, chciałam wyjść nie tylko poza szkolny korytarz z naszymi działaniami. Chciałam pokazać rodzicom, że świetlica nie

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

jest tylko przechowalnią, że tu dajemy dzieciom możliwość rozwijania pasji, zainteresowań, pomagamy w odrabianiu lekcji oraz prowadzimy zajęcia relaksacyjne, na których zdarza się, że ktoś zaśnie (na szczęście nie jest to objaw nudy). Każde dziecko jest inne, jedni potrzebują się bawić, inni marzą, aby już pójść na boisko pograć w piłkę z kolegami. Również zajęcia plastyczne cieszą się dużą popularnością. U nas nie ma prac nie na temat - z każdej wydobędziemy artystyczne dzieło sztuki. A gdy już nam się znudzą gry stolikowe to robimy własne - wystarczy mieć karton, nakrętki, kamyki, patyki... i głowę pełną pomysłów.

Podczas prowadzenia bloga bardzo ważna jest cykliczność. Dlatego nasze wpisy są dodawane co najmniej raz na dwa tygodnie. Często z dziećmi w wolnej chwili w świetlicy przeglądamy wspólnie nasze wpisy. Daje to dzieciom ogromną radość, że widzą swoje działania w Internecie.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

A jak to się ma do obecnej sytuacji? Dzięki temu, że prowadzę blog, wychowawcy świetlicy mogą się tam dzielić ciekawymi zagadnieniami dla dzieci, które były zaplanowane na obecny rok szkolny. Chętni uczniowie korzystają z tego, co dla nich przygotowaliśmy. Są konkursy z nagrodami, nagrywamy dla nich filmiki, aby nie było monotonię oraz tworzymy dla uczniów wyzwania. Świetliczaki mogą do nas wysyłać zdjęcia ze swoich aktywności w domu, chwalić się odkrytymi w czasie pandemii talentami, a także wysyłać zdjęcia. Jedyne czego nie możemy im dać to siebie. Tęsknota jest ogromna. Od dwóch miesięcy nie widzieliśmy uczniów. Dwa miesiące - to tyle co letnie wakacje. Na każdego odizolowanie ma inny wpływ. Część uczniów odpuściła sobie naukę, drudzy wręcz przeciwnie – ochoczo wykonują zadania i zgłębiają wiedzę samodzielnie z różnych źródeł wiedzy.

Bardzo ważną rolą rodziców w obecnych czasach jest zapewnienie swoim dzieciom poczucia bezpieczeństwa. Zarówno dorośli jak i dzieci, boimy się, nie wiemy co będzie dalej. Jako wychowawcy, nauczyciele pracujący z pasją nie traktujemy świetlicy tylko jako miejsca pracy. Każdego dnia rozmawiamy z „naszymi” dziećmi, przytulamy się, gdy tego potrzebują, śmiejemy się, a i nawet płaczemy. Na świetlicy toczy się prawdziwe życie, bo szkoła i świetlica to jedność – ich drugi dom. Często łatwiej powiedzieć o problemie swojej pani niż tacie. Teraz tego nie ma, teraz jest „wirtualne przytulenie”... Szczególnie ważne są też teraz rozmowy o odczuciach i emocjach. Może warto zapytać: **„Czego potrzebujesz w tej sytuacji?”**, **„Czy chcesz coś porobić razem?”**, **„Czy chcesz побыć chwilę sam?”**. Mam też cichą nadzieję, że społeczna izolacja przyczyni się do pogłębienia relacji w rodzinach. Czyż nie mamy teraz znacznie więcej czasu, by побыć razem? Świat zwolnił – docień to.

Nieoficjalnie mówi się, że uczniowie wrócą do szkół dopiero od nowego roku szkolnego. Czy będzie to ta sama szkoła, którą opuściliśmy w połowie marca? Na pewno w każdym z nas, zarówno w uczniach jak i w nauczycielach, zaszły pewne zmiany. Niech każdy wyciągnie z tego coś dobrego.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Zachęcamy do odwiedzania naszego bloga. Zglądajcie, czerpcie inspiracje, piszcie do nas – jesteśmy chętni do współpracy. <http://www.borkowoswietlica.blogspot.com>

Źródło internetowe:

[czasdzieci.pl, 2020, https://czasdzieci.pl/ro_artykuly/id,15062de4.html](https://czasdzieci.pl/ro_artykuly/id,15062de4.html)

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Agnieszka Marchlewska

Zespół Szkół Samochodowych i Licealnych Nr 1 w Warszawie

Projekt pracy koła „Mechanik z kulturką”

Program koła „Mechanik z kulturką” został opracowany, aby zachęcić młodzież do aktywnego uczestnictwa w kulturze, do zainteresowania literaturą i sztuką oraz do poznania możliwości i zagrożeń, jakie stwarza Internet.

Uczestnictwo w pracach koła bibliotecznego uczy młodzież kreatywności, rozwija zainteresowania kulturą oraz umiejętności pracy w grupie, dowartościowuje ucznia, stwarza mu możliwości pokazania swoich umiejętności i zdolności.

Zajęcia w kole „Mechanik z kulturką” mają uświadomić uczniom, że kontakt z kulturą dostarcza wiedzy o świecie i ludziach, rozwija wyobraźnię, uwrażliwia.

Cele ogólne:

- rozbudzanie zainteresowań książką, kulturą i sztuką;
- motywowanie uczniów do czytania i poznawania nowych technologii informacyjnych;
- rozbudzanie zainteresowań;
- motywowanie uczniów do poznawania i aktywnego uczestnictwa w kulturze;
- kształtowanie postawy świadomego uczestnictwa w kulturze;
- kształtowanie umiejętności pracy w zespole;

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- umie znaleźć literaturę, która odpowiada jego upodobaniom;
- formułuje opinie o książce za pomocą odpowiedniego słownictwa;
- potrafi wyszukać w komputerowych katalogach bibliotek interesujących go publikacji;
- poznaje nowe narzędzia i aplikacje internetowe;
- potrafi wykorzystywać poznane narzędzia i aplikacje internetowe;
- umie przygotować blog i koordynować nim;
- doskonali umiejętność dyskusji i inne kompetencje komunikacyjne;

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- planuje, organizuje i ocenia własne działania;
- poszukuje i selekcjonuje zebrany materiał.

Metody:

- czytanie, słuchanie, mówienie
- wycieczki
- wykorzystanie technologii komputerowych

Formy: indywidualna, grupowa, zespołowa

ROLA ZAJĘĆ

Uczniowie biorący udział w pozalekcyjnej działalności biblioteki przygotowują się do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym. Uczniowie poszerzają swoją wiedzę o książce, rozwijają swoje różnorodne zdolności, poznają różne narzędzia i aplikacje internetowe, tworzą i prowadzą blog „Mechanik z kulturką”.

Praca przy tworzeniu bloga przyczynia się do nauki pracy w grupie, kreatywności, umiejętności wyszukiwania wartościowych informacji.

Uczniowie uczą się współdziałania w grupie, zdobywają poczucie odpowiedzialności za przyjęte obowiązki. Zajęcia i wspólne wycieczki stwarzają możliwość bycia razem z rówieśnikami, warunki do rozmowy i zaprzyjaźnienia się.

DZIAŁANIA

1. Ogłoszenie konkursu na logo bloga “Mechanik z kulturką”.
2. Reklama projektu koła „Mechanik z kulturką” na fanpage szkoły i stronie internetowej biblioteki.
3. Zapoznanie uczniów z celami i zagadnieniami związanymi z projektem.
4. Rekrutacja 15 osób chętnych do wzięcia udziału w projekcie.
5. Przygotowanie harmonogramu planu zajęć w bibliotece szkolnej.
6. Tworzenie bloga w serwisie **BLOGGER** - warsztaty prowadzone z wykorzystaniem gotowych kursów online dostępnych w Internecie.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

7. Wspólne zaprojektowanie bloga „Mechanik z kulturką”.
8. Organizowanie raz w miesiącu wycieczek na lekcje muzealne, bądź zwiedzanie różnych ośrodków kultury. Młodzież biorąca udział w projekcie, poznając miejsca związane z kulturą dzieli się zdobytą wiedzą na prowadzonym blogu „Mechanik z kulturką” zachęcając innych uczniów do poznawania poszczególnych miejsc.
9. Spotkanie z książką. Raz w tygodniu zajęcia poświęcone książce. Wybranie nowości wydawniczych, które młodzież chciałaby przeczytać. Przygotowanie recenzji przeczytanej książki i ciekawe jej przedstawienie na blogu.
10. Za udział w projekcie na pamiątkę uczniowie otrzymują koszulki z logo bloga „Mechanik z kulturką”.

PLAN ZAJĘĆ

TEMATYKA	UMIEJĘTNOŚCI	FORMY
Zajęcia wstępne		
1. Zapoznanie uczniów z celami i zagadnieniami związanymi z pracą koła „Mechanik z kulturką”.	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie uczniom celów zajęć i planowanych działań; • zapoznanie uczniów ze sposobami pracy na zajęciach. 	- pogadanka
Jak i gdzie szukać informacji?		
2. Przygotowanie uczniów do efektywnego wyszukiwania informacji. Uczniowie poznają instytucje kultury, które digitalizują i udostępniają w Internecie materiały z zakresu nauki, sztuki i literatury. Uczniowie poznają pełno tekstowe	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie potrafią precyzyjnie określić potrzebę informacyjną; • Uczniowie umieją stosować różnorodne źródła informacji; • Uczniowie potrafią wyszukiwać informacji w różnych bazach danych. 	- zajęcia przy komputerze - prezentacja

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

bazy danych, biblioteki i muzea cyfrowe.		
Strategia wyszukiwania informacji		
3. Nauka tworzenia planu działań sprzyjającego wyszukiwaniu informacji. Wyszukiwanie informacji i materiałów na określony temat w wydawnictwach informacyjnych i na portalach internetowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie potrafią przygotować plan działań przed wyszukiwaniem informacji; • Uczniowie mają świadomość, że każde zadanie związane z wyszukiwaniem i wykorzystaniem informacji należy rozpocząć od precyzyjnego określenia potrzeby informacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia przy komputerze - rozmowa - dyskusja
Tworzymy blog „Mechanik z kulturką”		
4. Wyjaśnienie pojęć: blog, narzędzia internetowe. Wspólne przygotowanie bloga „Mechanik z kulturką”.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie potrafią zaprojektować i stworzyć blog; • Uczniowie znają podstawowe narzędzia do tworzenia bloga; • Uczniowie potrafią zamieszczać informacje na blogu; • Uczniowie umieją pracować w zespole redakcyjnym; • Uczniowie potrafią dobrać źródła informacji do określonej potrzeby informacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanka, - burza mózgów - praca przy komputerze
Wykorzystanie narzędzi i aplikacji internetowych		
5. Nauka wykorzystania ciekawych darmowych aplikacji dostępnych w Internecie.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie potrafią samodzielnie wykorzystywać narzędzia i aplikacje internetowe do tworzenia prezentacji, quizów, krzyżówek itp.; • Uczniowie potrafią współpracować w grupie przy tworzeniu materiałów na 	<ul style="list-style-type: none"> -praca zespołowa i indywidualna; - zajęcia warsztatowe, - analiza

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

	<p>bloga;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie rozwijają swą samodzielność 	<p>zgromadzonych materiałów,</p> <p>- prezentacja</p>
„Mechanik z kulturką” – to ja i Ty.		
<p>6. Włączanie uczniów do prac związanych z aktywnym wyszukiwaniem ciekawych wydarzeń kulturalnych odbywających się w mieście.</p> <p>Angażowanie uczniów do informowania rówieśników o ciekawych wydarzeniach kulturalnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie potrafią wyszukiwać informację dotyczącą edukacji kulturalnej i aktywnie w niej uczestniczyć; • Uczniowie angażują się w różne inicjatywy prowadzone w szkole i w mieście. 	<p>- praca zespołowa i indywidualna</p>
Poznajemy otwarte zasoby edukacyjne		
<p>7. Uczniowie zdobywają wiedzę dotyczącą prawa autorskiego oraz licencji Creative Commons.</p> <p>Uczniowie poznają otwarte zasoby kultury, nauki i edukacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie wiedzą co to jest prawo autorskie i jak z niego korzystać, umieją korzystać z licencji Creative Commons; • Uczniowie potrafią znaleźć legalnie dostępne zasoby, z których można swobodnie korzystać. 	<p>- praca przy komputerze</p>
Bezpieczeństwo w sieci		
<p>8. Uczniowie poznają podstawowe zasady bezpieczeństwa w sieci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie potrafią wskazać zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu; • Uczniowie wiedzą, jakich zasad należy przestrzegać, żeby się przed tymi zagrożeniami chronić. 	<p>- prezentacja multimedialna</p> <p>- rozmowa</p>
Tworzenie i publikowanie w sieci		

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

<p>9. Uczniowie zajęć będą znali zasady tworzenia i publikowania w sieci.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Uczniowie umieją znaleźć literaturę, która odpowiada ich upodobaniom oraz przygotować ciekawe recenzje;• Wiedzą jak korzystać z zasobów Biblioteki Narodowej, umieją znaleźć ciekawe wydarzenia kulturalne prowadzone przez biblioteki;• Uczniowie umieją wykorzystywać nowe narzędzia i aplikacje internetowe, umieją tworzyć blog i koordynować nim;• Uczniowie znają ofertę poszczególnych muzeów i ośrodków kultury;• Uczniowie umieją wykorzystywać poznane narzędzia i aplikacje internetowe do przygotowania własnego bloga, prezentacji on-line, plakatów, pokazów zdjęć itp.	<p>- praca przy komputerze</p>
---	---	--------------------------------

Uczniowie należący do zespołu „Mechanik z kulturką”, aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym poprzez comiesięczne wyjścia do kina, biblioteki, domu kultury. Uczestniczą w szerzeniu kultury wśród rówieśników poprzez różnorodne działania prowadzone w szkole.

Ewelina Kapica - Policha

Publiczna Szkoła Podstawowa im. 30 Pułku Strzelców Kaniowskich i AK
w Hostynnym Kolonii

O myśleniu wizualnym w edukacji

Czy jest myślenie wizualne? Otóż myślenie wizualne to nic innego jak myślenie obrazami, wykorzystywanie wizualizacji w myśleniu, ponieważ jeden obraz znaczy więcej niż tysiąc słów. Warto zatem zminimalizować opis słowny, werbalny zastępując go obrazem. Wynika ono z tego, że ludzie kodują informacje w dwóch kanałach: werbalnym (jest to droga pełna słów) oraz wizualnym (droga obrazów i symboli). Oznaczać to może, że nasz uczeń znacznie szybciej nauczy się np. nowego słownictwa jeśli podczas lekcji jednocześnie zobaczy zapis tego słowa i jego rysunkowy odpowiednik. Robienie swoich notatek rozwija umiejętność organizowania i porządkowania treści, rozwija krytyczne i logiczne myślenie, rozumowanie, argumentowanie oraz wnioskowanie. Myślenie wizualne jest wykorzystywane w różnych obszarach, np.:

- w edukacji,
- w biznesie,
- podczas szkoleń,
- na lekcjach,
- zajęciach z dziećmi,
- webinarjach,
- kursach,
- burzach mózgów,
- wyznaczania celów, planowania,
- prezentacji,
- spotkaniach,
- w codziennym życiu.

Myślenie wizualne w edukacji to dobry pomysł dla naszych uczniów. Uczą się oni w ten sposób samodzielności, kreatywności i innowacyjności. Jeśli nasz uczeń uczy się z notatek, które wcześniej sam stworzył, które wymagały od niego kreatywności, to z pewnością lepiej zapamiętał zanotowany materiał.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Jakie zalety ma myślenie wizualne?

- sprzyja zapamiętywaniu,
- angażuje odbiorców,
- przyciąga uwagę,
- upraszcza przekaz,
- pozwala przekazać trudne rzeczy w łatwy sposób,
- zaciekawia,
- uatrakcyjnia przekaz,
- sprawia przyjemność,
- wyróżnia.

Najpopularniejszym przejawem myślenia wizualnego w obecnym czasie jest sketchnoting (notowanie z wykorzystaniem dużej ilości elementów wizualnych). Notatka wizualna to sketchnotka. Sketchnoting staje się coraz bardziej popularny w edukacji. Sketchnoting umożliwia tworzenie np.: notatek na lekcje, plakatów, ulotek, kart pracy, ankiet.

Przy sketchnotingu nie wymagany jest talent do rysowania. Nasze rysunki nie muszą być przesadnie skomplikowane, aby przekazać to, co chcemy. Natomiast zawsze jakość naszych rysunków możemy polepszać i szlifować, tak jak każdą inną umiejętność. Wystarczy trochę praktyki (bo praktyka czyni mistrza), technika (czyli sztuczki i wiedza jak to robić oraz obserwowanie osób, które się tym zajmują, inspirowanie i nauka od nich), własna wyobraźnia i kreatywność, która może zdziałać cuda.

W sketchotkach wykorzystujemy ikony (możemy korzystać z uniwersalnych bądź wymyślać własne). Stosujemy również różnego rodzaju strzałki, chmurki i dymki. Emocje najprościej rysować wykorzystując ludziki (buźki lub postacie). Idealnym pismem do ilustrowanych notatek jest pismo czytelne i przejrzyste, najbardziej sprawdzają się duże litery. Główne zagadnienia, słowa klucze warto zapisać pogrubionymi literami bądź otoczyć ramką. Forma sketchotki może przyjąć różną strukturę. Można tutaj wykorzystać mapę myśli (tytuł pośrodku, a od niego rozchodzą się promieniście gałęzie). Konstrukcja sketchotki może być też kolistą lub podzieloną na kolumny. Aby sketchotka była czytelna warto zastosować zasadę im mniej tym lepiej, czyli ograniczyć się do jednego lub dwóch kolorów. Dla uatrakcyjnienia oraz efektu 3D warto przy ramkach, banerach, dymkach zastosować cienie.

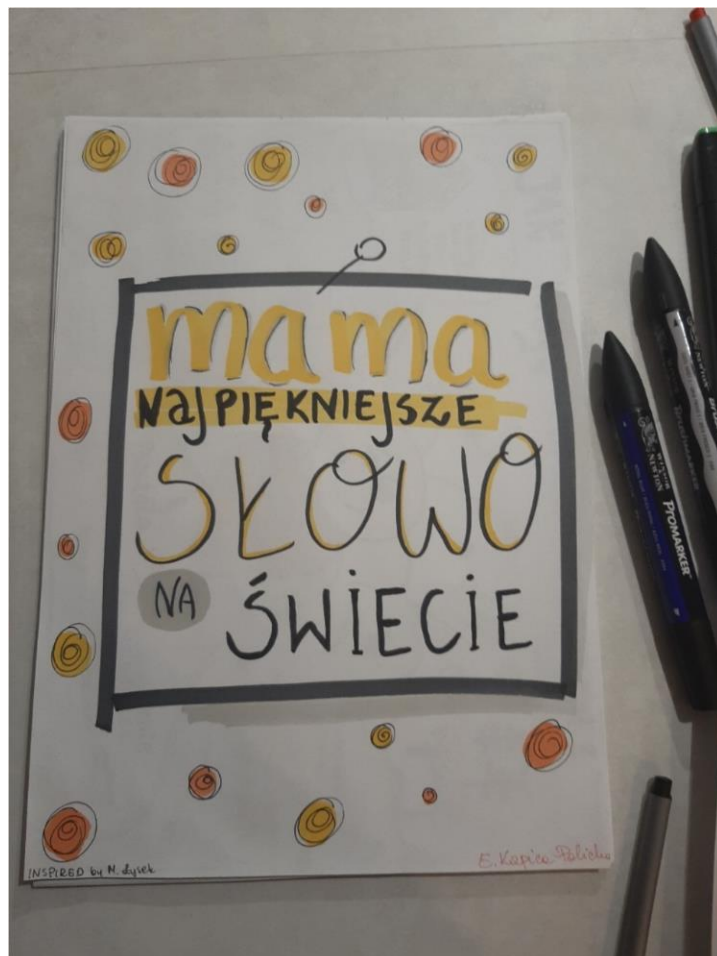
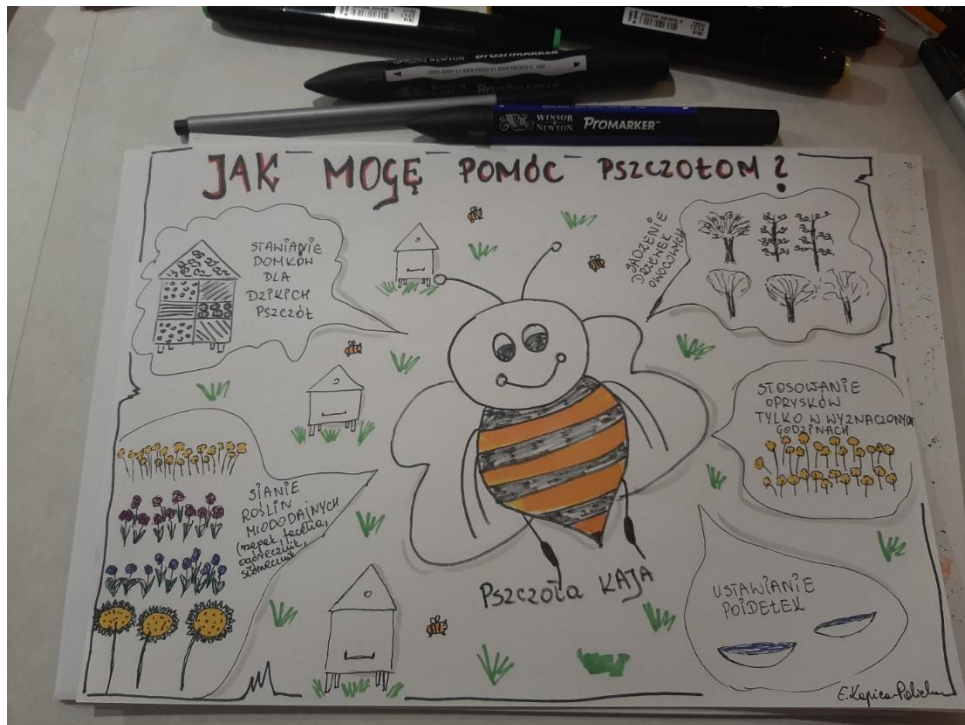
Myślenie wizualne w szkole jest coraz chętniej stosowane i szerzej wykorzystywane.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Natomiast grupa nauczycieli, którzy tworzą wspaniałe sketchnotki jest coraz większa. Warto w tym miejscu wspomnieć o Agacie Baj, Agnieszce Jachymek, Mateuszu Łysku, Irminie Żarskiej, Annie Żertce czy Agacie Jakuszko – Sobockiej. Dziękuję tym osobom, że mogłam uczestniczyć w organizowanych przez nich webinarach, podpatrzeć oraz zainspirować się.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Monika Biedrzycka-Gładka
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Destination Imagination – wspaniała przygoda w krainę kreatywności

W zestawie ośmiu kompetencji uznanych za kluczowe znajduje się innowacyjność i przedsiębiorczość, czyli umiejętność wcielania swoich pomysłów w życie. Jedną ze składowych tych kompetencji jest KREATYWNOŚĆ. W ostatnim czasie coraz więcej uwagi przywiązuje się do potrzeby rozwijania kreatywności zarówno u dzieci, jak i u dorosłych. Kreatywność jest cechą, którą posiadają małe dzieci, a która zanika wraz z wiekiem. Niestety częściowo przyczynia się do tego system szkolny, ukierunkowany na podawanie jednego właściwego rozwiązania i stosowanie testów z wyborem jednej prawidłowej odpowiedzi. Jeśli zaczyna się liczyć nie samo poszukiwanie i zadawanie pytań, tylko wskazywanie właściwej odpowiedzi, wtedy nie ma miejsca na kreatywność.

Jednym z programów rozwijania kreatywności u dzieci, obok Odysei Umysłu, jest międzynarodowy program edukacyjny Destination Imagination. Program jest prowadzony na szeroką skalę, zgromadził już ponad milion uczestników z ponad trzydziestu krajów. DI ma na celu rozwijanie u dzieci umiejętności kreatywnego rozwiązywania problemów, tworzenia innowacji, doskonalenia umiejętności pracy w grupie, umiejętności zarządzania czasem i planowania działań, a także zarządzania ograniczonymi finansami. Program rozwija również umiejętności komunikacyjne i uczy prezentacji na forum efektów swojej pracy. Założenia programu DI opierają się na myśleniu dywergencyjnym, czyli istnieniu więcej niż jednej drogi prowadzącej do rozwiązania problemu. Dzieci biorące udział w programie mają szansę poznać i wykorzystać swoje mocne strony, odkryć swoje uzdolnienia, kształtować motywację wewnętrzną, zwiększyć pewność siebie i przełamać swoje ograniczenia.

<https://www.kreatywnosc.pl/>

Udział w Destination Imagination polega na zgłoszeniu drużyny prowadzonej przez dwóch trenerów. Trenerzy oczywiście muszą wcześniej przejść odpowiednie szkolenie. Ich

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

zadaniem jest motywowanie członków drużyny do działania, ale nie mogą narzucać ani nawet sugerować gotowych rozwiązań. Całą pracę wykonują uczniowie.

Każda drużyna musi liczyć od 4 do 7 osób (poza grupami przedszkolnymi, które mogą być liczniejsze). Drużyna może powstać w przedszkolu lub szkole, ale także w ośrodku edukacji, domu kultury czy bibliotece, tam gdzie odbywają się różnego rodzaju zajęcia pozalekcyjne. Zespoły uczniowskie przydzielone są do kilku kategorii wiekowych: Wschodzące Gwiazdy (dzieci w wieku przedszkolnym), grupa wiekowa 6-12 lat, grupa wiekowa 12-15 lat, grupa wiekowa 15-19 lat oraz uczniowie ostatnich klas technikum, studenci studiów dziennych, zaocznych, wieczorowych i podyplomowych.

Na początku pracy drużyna wybiera sobie Wyzwanie, nad którym będzie pracować przez kilka miesięcy. Jest sześć typów Wyzwań: Wyzwanie techniczne, Wyzwanie naukowe, Wyzwanie konstrukcyjne, Wyzwanie artystyczne, Wyzwanie improwizacyjne, Wyzwanie społeczne. Siódme Wyzwanie przeznaczone jest dla Wschodzących gwiazd, czyli najmłodszych uczestników.

Co roku w marcu we Wrocławiu odbywała się Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności Destination Imagination, na której drużyny prezentowały efekty swojej pracy. Drużyny były oceniane przez Ekspertów – specjalistów w dziedzinie kreatywności. Zwycięzcy reprezentowali potem Polskę podczas Światowej Olimpiady Kreatywności w Stanach Zjednoczonych, a zdobywcy drugiego miejsca w Azjatyckiej Olimpiadzie Kreatywności w Chinach. W tym roku miała odbyć się XV Jubileuszowa Olimpiada Kreatywności, jednak z powodu pandemii zrezygnowano z niej i przeniesiono Olimpiadę do sieci. Wirtualny jubileusz odbędzie się 19-21 czerwca. Drużyny mają za zadanie wysłać pięć filmów, w których opowiedzą o swojej prezentacji oraz formularz wyzwania, w którym szczegółowo opiszą swoją pracę.

W Ciechanowie istnieją dwie drużyny DI. Pierwsza, młodsza – DIJATORZY w składzie: Ada, Filip, Kinga, Laura, Olek, Oliwia, działa przy Kamienicy Warszawska 18 a jej trenerkami są Pani Alicja Zajkowska i Pani Jolanta Szlagowska. Druga, starsza – POKOKI w składzie: Jaś, Kasia, Lena, Łucja, Michalina, Ola, działa w Społecznej Szkole Podstawowej STO w Ciechanowie, a prowadzi ją Pani Jolanta Szlagowska i ja. Obie drużyny wybrały do realizacji Wyzwanie artystyczne i ciężko pracują na udokumentowaniu swoich zmagień.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Udział w drużynie jest dla dzieci naprawdę wspaniałą przygodą. Dzięki niej uczą się samodzielności w myśleniu i działaniu oraz podejmowania decyzji, doskonalą umiejętność rozwiązywania konfliktów i pracy zespołowej, rozwijają poczucie odpowiedzialności za grupę, rozwijają twórcze myślenie. Jest to dla nich też okazją do odkrycia swoich mocnych stron, zaprezentowania uzdolnień, zwiększenia pewności siebie i nauczenia się autoprezentacji. Choć udział w programie wymaga z ich strony poświęcenia dużo czasu i wiele wysiłku (spotkania co najmniej dwa razy w tygodniu, często w weekendy), to efekty na pewno rekompensują włożony wysiłek.

Ciechanowskie drużyny pracują nad wyzwaniem

Drużyna DIJATORZY

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Drużyna DIJATORZY

Wspólna narada obu drużyn

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Drużyna POKOKI

Drużyna POKOKI

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Renata Grabowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie. Filia w Płońsku

Wieczory autorskie w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie Filia w Płońsku

Biblioteki współczesne to nie tylko miejsca, gdzie się gromadzi i udostępnia zbiory, lecz także instytucje czynnie włączające się w upowszechnianie wiedzy i kultury. Działania w tym zakresie podejmuje i nasza placówka, a jednym z nich są organizowane od wielu lat spotkania autorskie. Są one ciekawym sposobem na upowszechnianie czytelnictwa, kształtowanie kultury czytelniczej, rozwój indywidualnych zainteresowań uczestników, ale także dobrym sposobem na promocję biblioteki. To także zacieśnianie współpracy ze środowiskiem lokalnym i prezentacja dorobku twórców naszego regionu.

6.03.2020 r. – „Między sercem a słowem”

Oczywiście o taką formę może pokusić się biblioteka posiadająca sporo wolnej przestrzeni, ponieważ można wtedy zaprezentować dorobek artystyczny nie tylko poetów i pisarzy ale i np. malarzy czy też rzeźbiarzy. W Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie Filia w Płońsku

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

możliwość organizacji większych spotkań otworzyła się w 2005 r., w momencie przydziału dodatkowego pomieszczenia pełniącego na co dzień funkcję czytelnicy. Oczywiście musieliśmy wziąć pod uwagę fakt, że nie posiadamy środków finansowych na zaproszenie znanych twórców. Dlatego naszą uwagę zwróciła grupa twórców lokalnych, którzy w zamian za zorganizowanie spotkania i prezentację ich twórczości zrezygnowaliby z honorarium.

Pierwsze większe spotkanie z udziałem publiczności odbyło się w styczniu 2006 r. i było efektem współpracy ze Stowarzyszeniem Twórców Ziemi Płońskiej ART PŁONA, będącym wtedy w rozkwicie swojej działalności. Skupiało wielu artystów, reprezentujących różne dziedziny sztuki: od malarstwa i rzeźbiarstwa poprzez kowalstwo, po literaturę i hafciarstwo. Jego celem było m.in. uświadomienie na piękno regionu, przypomnienie historii i tradycji Ziemi Płońskiej, ukazywanie poprzez sztukę najciekawszych zakątków regionu a także rozwijanie w młodych twórcach potrzeby tworzenia i działania.

17.03.2006 r. – „Z tysiąca i kilku kresek... i z głębi serca”

Zbieżność celów Stowarzyszenia Art Płona i płońskiej Biblioteki Pedagogicznej zaowocowała organizacją wielu wspólnych spotkań na przestrzeni kilku lat. Gościliśmy m.in. rzeźbiarzy: Stanisława Wątkowskiego, Sławomira Zembrzyckiego; malarzy: Kazimierza Markowskiego, Stanisława Prokopczyka, Krzysztofa Krawczyka, Mieczysława Lisowskiego;

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

poetów: Alinę Rajewską, Elżbietę Kulińską. Cykl tych spotkań otrzymał nawet własną nazwę „Art Płona w Bibliotece Pedagogicznej”. Pamiątką tych spotkań są przekazane przez twórców prace: obrazy i rzeźby, które zdobią naszą czytelnię, tworząc swoistą galerię. Stopniowe zanikanie działalności Stowarzyszenia mocno ograniczyło realizację wspólnych przedsięwzięć.

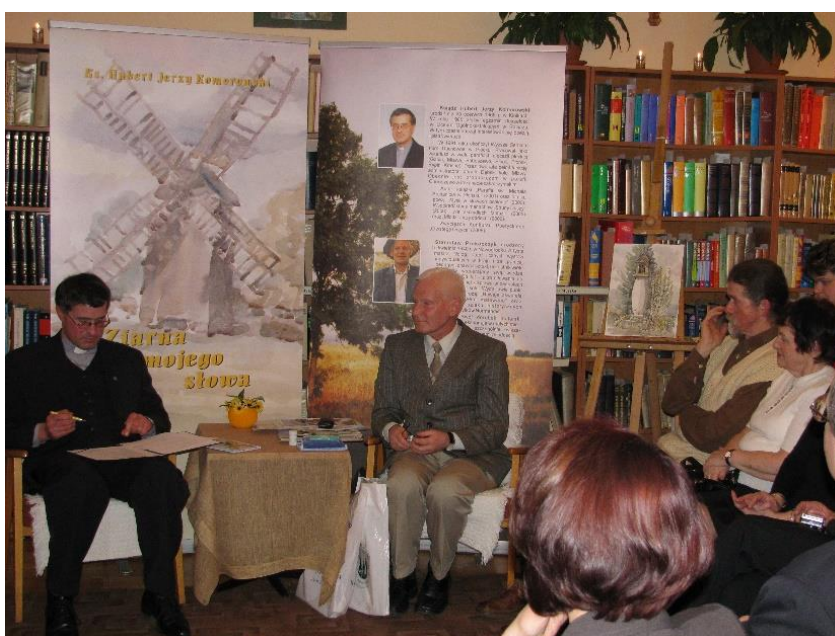
Doświadczenia z przygotowania kolejnych wieczorów zaowocowały wypracowaniem pewnej formuły spotkań. Obecnie organizujemy je dwa razy w ciągu roku, najczęściej w marcu i w listopadzie, w godzinach wieczornych. Z obserwacji pracowników biblioteki wynika, że jest to najbardziej sprzyjający czas na spotkania, wtedy też notujemy największą ilość uczestników. Zwykle na nasze zaproszenie odpowiada od dwudziestu do pięćdziesięciu osób (takie są nasze możliwości lokalowe), ale zdarzała się również obecność i sześćdziesięciu osób (co nas niezmiernie cieszyło, mimo trudności z zapewnieniem wszystkim miejsc siedzących). Większa ilość uczestników cieszy, ponieważ świadczy o dużym zainteresowaniu tematyką czy też osobą prezentującą swoją twórczość, ale tak naprawdę nie ma największego znaczenia. Najważniejsze jest uczestnictwo osób autentycznie zainteresowanych, żywo reagujących na przebieg imprezy. Zdarzały się nam niezwykle udane spotkania, pomimo uczestnictwa niewielkiej ilości osób, jak chociażby niespodziewane spotkanie z malarzem Florianem Kohutem z Rudzicy (uczestnik pleneru malarskiego w Raciążu), który podczas niezwyklej opowieści o swojej pasji malarskiej jednocześnie rysował portret stracha na wróble, który podarował na koniec bibliotece.

21.04.2017 r. – „Z pastelą o strachach”

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

W ostatnich latach głównymi bohaterami wieczorów autorskich są regionalni twórcy poezji, prezentujący zazwyczaj nowe tomiki wydanych wierszy. Niektórzy poeci urzeczeni nastrojowym, kameralnym spotkaniem w naszej bibliotece wracają do nas podczas promocji kolejnych zbiorów. Kilkakrotnie gościliśmy Stanisława Prokopczyka, ks. Huberta Komorowskiego, Zdzisława Zembrzyckiego. W dalszym ciągu staramy się, aby w miarę możliwości, podczas każdego spotkania zaprezentować również twórczość artystyczną (malarstwo, rzeźba) mieszkańców powiatu płońskiego, ale jest to element bardziej towarzyszący niż główny.

11.03.2010 r. – „Ziarna mojego słowa”

W trakcie wieczorów autorskich bardzo ważnym momentem jest prezentacja utworów, dokonana najczęściej przez autora. Wybrany sposób interpretacji oraz osobowość czytającego niejednokrotnie wywołują wzruszenie odbiorców. Czasami bywa, że poeta nie chce sam czytać swoich wierszy, wtedy chętnie angażują się w prezentację uczniowie z I LO w Płońsku. Niekiedy, dla uatrakcyjnienia, stosujemy formę mieszaną: część wierszy czyta sam autor a część interpretują uczniowie. Zaproszone osoby oprócz prezentacji wierszy opowiadają również o sobie, swojej twórczości, samym procesie tworzenia, często wprowadzając śmieszne anegdotki i ciekawostki z własnego życia. Nieodłącznym elementem są także odpowiedzi na pytania zadawane przez uczestników spotkania, czasami dość odważne i dociekliwe. Ostatni oficjalny punkt wieczoru to uzyskanie autografów wpisanych

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

do książek, często zakupionych podczas spotkania. Otrzymane dedykacje oraz bezpośredni kontakt z autorem wywołuje pozytywne emocje, wprowadza swobodę w kontakcie z twórcą i pozostaje długo w pamięci uczestników.

6.03.2020 r. – „Między sercem a słowem”

Wieloletnią tradycją stało się również uczestnictwo w organizowanych wieczorach uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I st. w Płońsku. Prezentowane przez młodzież utwory muzyki poważnej wprowadzają gości w niezwykłą atmosferę. Służy temu również dekoracja sali (świece, kwiaty, wystawki) przygotowane przez pracowników biblioteki.

17.11.2006 r. – „Zebrane po drogach”

17.03.2017 r. – „Co mi w duszy gra”

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Wieloletnie doświadczenie, dobre przygotowanie i sprawna organizacja wieczorów autorskich przyczyniają się do wytworzenia przyjaznej, serdecznej atmosfery, o czym komunikują nam uczestnicy podczas indywidualnych rozmów. Wielu z nich bierze systematycznie udział w kolejnych spotkaniach, mówiąc, że dostarczają im innego spojrzenia na poezję i powodują, że sami chętniej po nią sięgają.

Zyskiem wypracowanym przez placówkę jest satysfakcja pracowników z aktywnego działania na rzecz społeczności lokalnej, umiejętności popularyzowania działań biblioteki a w efekcie końcowym ugruntowania jej korzystnego wizerunku w środowisku.

Wszystkie fotografie pochodzą ze zbiorów własnych Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie Filia w Płońsku

Dziecko zdolne w szkole

W potocznym rozumieniu uczeń zdolny to ten, który osiąga lub może osiągać dużo lepsze wyniki w nauce w porównaniu z rówieśnikami, którego wyniki w nauce i zachowaniu wykraczają, w pozytywnym sensie, poza poziom reprezentowany przez rówieśników. Do uczniów zdolnych zalicza się również dzieci, które odnoszą spektakularne sukcesy w jakiejś konkretnej dyscyplinie naukowej lub też mają zadatki gwarantujące im wszechstronne, wysokie osiągnięcia w wielu dziedzinach¹.

W polskiej psychologii zdolność można najogólniej określić jako właściwość psychologiczną różniącą jednego człowieka od drugiego, jako łatwość odbierania i przetwarzania informacji o otaczającym nas świecie.

Na określenie i zrozumienie pojęcia „uczeń zdolny” mają wpływ dwie oceny: społeczna i psychologiczna, które są rozbieżne. Uczeń zdolny w rozumieniu społecznym, potocznym czy szkolnym to taki, który dobrze się uczy, jest grzeczny, ma wzorowe zachowanie i inne osiągnięcia w szkole. Natomiast w rozumieniu psychologicznym uczeń zdolny to taki, który ma wysoki iloraz inteligencji, duże osiągnięcia, wysoki poziom twórczy, tzn. że charakteryzuje go niepokój poznawczy, umie oderwać się od utartych schematów, potrafi znaleźć się w nowej sytuacji, ma pomysły nowych rozwiązań starych problemów, nie boi się nowych wyzwań.

Obserwacja dzieci uzdolnionych pozwala na wyodrębnienie pewnych charakterystycznych dla nich cech, wśród których należy wymienić: szybkie zapamiętywanie, prawidłowe kojarzenie i rozumowanie; ciekawość świata ludzi, dar bystrej obserwacji otoczenia; dociekliwość, zadawanie dużej ilości pytań; szeroki wachlarz zainteresowań, dużo

¹ J. Pilch (red.), *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, t. VI, Warszawa 2003, s. 888.

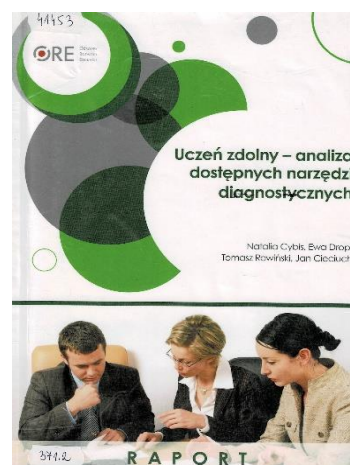
WARTO WIEDZIEĆ

wiadomości pozaszkolnych, niekiedy ukierunkowane uzdolnienia i pasje; wykonywanie zdań umysłowych z przyjemnością; umiejętność skupiania uwagi przez dłuższy czas na tym, co ucznia interesuje; bogata wyobraźnia; ciekawe, oryginalne pomysły; pomysły w wyrażaniu swoich wrażeń, myśli, emocji w różnej formie, np. w muzyce, tańcu, plastyce, słowie lub piśmie; niezależna postawa, obrona swoich poglądów i pomysłów; poczucie humoru.

Nie zawsze dzieci zdolne otrzymują w szkole dobre oceny. Niejednokrotnie bywa, że uczeń z powodu częstego zadawania pytań, nadpobudliwości ruchowej bądź innych zachowań jest kłopotliwy dla nauczyciela, co wpływa na sposób oceniania. Istnieje często rozbieżność między rzeczywistymi zdolnościami ucznia a jego wynikami szkolnymi. Do najczęściej spotykanych negatywnych cech niektórych dzieci zdolnych, które hamują rozwój intelektualno-emocjonalny, należą: trudności w przystosowaniu do grupy (chęć ciągłego imponowania, dominowania, postawa rywalizacyjna); zarozumiałość, okazywanie lekceważenia rówieśnikom i nauczycielom; egocentryzm, koncentracja na sobie, „zamęczanie” nauczycieli; trudności w przechodzeniu od wiadomości do umiejętności, demonstrowanie wiedzy encyklopedycznej; chwiejność emocjonalna, nieśmiałość lub nadpobudliwość psychoruchowa, zachowanie agresywne lub lękowe².

Rozpoznawanie zdolności uczniów, jakkolwiek dość trudne, jest jednak niezmiernie ważne ze względu na możliwość odpowiedniego ich stymulowania. Znaczenie ma odpowiednio wczesne rozpoznanie zdolności i uzdolnień, bowiem początkowe etapy ich rozwoju mają wpływ na dalszy proces ich kształtowania.

W diagnozie ucznia zdolnego wyróżnia się dwa kryteria: psychologiczne i pedagogiczne. Pierwsze kryterium odnosi się do diagnozy właściwości uczniów zdolnych opartej na specjalistycznych testach psychologicznych i pedagogicznych, badających poziom intelektualny, uzdolnienia specjalne, np. twórcze, zdolności matematyczne, werbalne, właściwości osobowościowe, które przeprowadzają specjaliści w poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Narzędzia te dają rzetelną i trafną diagnozę obszarów zdolności dziecka, jednak nie

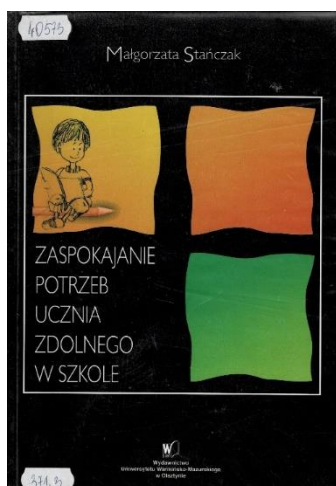

² M. Tyszkowa, *Zdolności, osobowość i działalność uczniów*, Warszawa 1990, s. 331-372.

WARTO WIEDZIEĆ

powinny one być stosowane w izolacji, lecz jako element złożonej procedury poznawania dziecka, na która składają się także wyniki obserwacji i opinie rodziców, opiekunów, wychowawców i nauczycieli, gdyż to oni trafnie mogą określić specyficzne cechy dzieci zdolnych oraz mają możliwość systematycznej oceny różnego rodzaju wytworów i prac tych uczniów. Obserwacje te wiąże się też z drugim kryterium – pedagogicznym, dotyczącym oceny osiągnięć ucznia w szkole³.

Podstawowe narzędzie diagnostyczne nauczyciela stanowi obserwacja. Pozwala ona na interpretację spostrzeżeń dotyczących funkcjonowania ucznia. Kolejnym sposobem diagnozy dokonywanej przez nauczyciela może być wywiad z uczniem lub rodzicem: swobodny, kierowany lub o charakterze mieszanym. Wywiad pozwala poznać postawy, opinie, wyobrażenia, uczucia ucznia i stanowi wartościową metodę weryfikacji hipotez o funkcjonowaniu dziecka – również w sytuacjach pozaszkolnych, których nauczyciel nie może objąć bezpośrednią obserwacją. W przypadku dzieci młodszych wywiad powinien być osadzony w kontekście wspólnej zabawy, może rozpoczynać się od rysunku. Powinien zawierać pytania otwarte, dające możliwość swobodnej wypowiedzi, ważne jest unikanie pytań sugerujących oraz powstrzymywanie się od prezentowania swojej opinii i poglądów na temat uzdolnień ucznia.

„Głównym celem kształcenia, jest zapewnienie wszystkim uczniom odpowiednio do ich możliwości optymalnego rozwoju intelektualnego”⁴. Ten naczelný cel kształcenia winien określać jego treść, metody, formy i środki pracy dydaktycznej. Jest on realizowany łącznie z celami wychowania, nastawionymi na wszechstronny rozwój osobowości uczniów. W praktyce edukacyjnej podjęto próby stworzenia takiej szkoły, która będzie „[...] uwzględniała zdolności i zainteresowania uczniów, [...] miejscem swobodnej i twórczej ich aktywności, wdrażała do współdziałania, stwarzała warunki do rozwoju osobowości wychowanków”⁵.

³ J. Pilch (red), *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku* t. VI, Warszawa 2003, s. 888.

⁴ B. Niemierko (red.), *Cele kształcenia* [w:] K. Kruszewski (red.), *Sztuka nauczania, t. I: Czynności nauczyciela*, Warszawa 1991, s.10.

⁵ F. Bereźnicki, *Dydaktyka kształcenia ogólnego*, Kraków 2001, s. 472.

WARTO WIEDZIEĆ

Możliwości systematycznego, efektywnego kształcenia zdolnych obejmują:

- poszerzenie i lepsze dostosowanie standardowych zasad kształcenia i wychowania oraz przepisów o działalności eksperymentalnej i innowacyjnej do potrzeb procesu kształcenia uczniów zdolnych i uzdolnionych;
- stworzenie bardziej spójnego systemu opieki psychologiczno-pedagogicznej (zwłaszcza w zakresie diagnostyki i orzecznictwa) nad uczniami szczególnie zdolnymi, z bogatszą ofertą pomocy kierowanej do uczniów, rodziców i nauczycieli;
- stworzenie systemu nagród i wyróżnień dla uczniów za bardzo dobre wyniki i wybitne osiągnięcia;
- modyfikacje systemu kształcenia kadr pedagogicznych (wzbogacenie programu studiów o pedagogikę różnic indywidualnych, pedagogikę kreatywności itp.), a także wprowadzenie tej problematyki do systemu dokształcania i doskonalenia nauczycieli;
- stworzenie systemu motywującego nauczycieli do systematycznej, efektywnej pracy nad rozwijaniem uzdolnień i zachowań twórczych dzieci i młodzieży;
- podejmowanie inicjatyw o zasięgu lokalnym lub regionalnym na rzecz wspierania rozwoju uczniów zdolnych⁶.

Dostosowania mają sprzyjać wzmocnieniu i wzbogacaniu mocnych stron ucznia, pielęgnowaniu i rozwijaniu zainteresowań, talentów oraz niwelowaniu słabych stron i trudności. Uczniom zdolnym należy umożliwiać udział w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych, obozach naukowych, szkołach letnich, zajęciach weekendowych, specjalistycznych kursach, warsztatach i treningach, turniejach i konkursach, a także w zajęciach realizowanych np. przez uczelnie, zależnie od zainteresowań i uzdolnień uczniów.

W procesie kształcenia uczniów zdolnych nie można zapomnieć o wdrażaniu ich do samokształcenia. Samokształcenie sprzyja rozwijaniu zdolności poznawczych (np. obserwacji, uwagi, myślenia, wyobraźni, pamięci) oraz podstawowych procesów myślowych (analizy, syntezy, porównywania, klasyfikowania, uogólniania, wnioskowania).

⁶ A. Hłobił, *Działalność szkoły we wspomaganii rozwoju ucznia zdolnego*, Kraków 2010, s.28-29.

WARTO WIEDZIEĆ

Warto unikać metod podających. Szczególnie przydatna jest metoda projektu, gdyż kształtuje świadomość poszczególnych etapów procesu uczenia się: wymaga planowania, realizacji, prezentacji i oceny uzyskanych efektów, daje nieograniczone możliwości twórczego rozwiązywania zadań i problemów. Jeśli projekty są wykonywane grupowo, sprzyjają integracji uczniów zdolnych z innymi uczniami i podnoszą ich pozycję społeczną wśród rówieśników.

Wśród stosowanych sposobów pracy z uczniem zdolnym znajdują się :

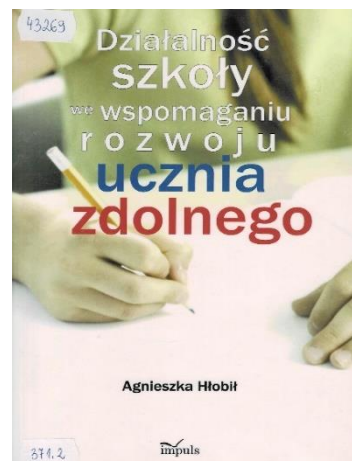
- metody aktywizujące sprzyjające samodzielności w myśleniu, definiowaniu pojęć, logicznemu argumentowaniu, poszukiwaniu strategii rozwiązywania problemu, korzystaniu z różnorodnych źródeł informacji, wnioskowaniu, kojarzeniu a także współpracy i integracji
- metody heurystyczne – służące samodzielnemu poszukiwaniu i odkrywaniu prawd, prawidłowości, faktów i związków między nimi
- techniki pytań problemowych- pozwalające zaobserwować zjawiska, dostrzegać m. in. problemy typu „odkryć” i „wynaleźć” oraz problemy intelektualne i społeczno-moralne, wysnuć wnioski
- techniki uczenia się, np. szybkiego czytania i mnemotechniki.

Wśród metod, które przyczyniają się w dużej mierze do rozwijania zainteresowań i zdolności uczniów, znajduje się metoda problemowa. Nauczanie problemowe uczy uczniów dostrzegania, formułowania i rozwiązywania problemów oraz sprawdzania wartości rozwiązania, a przede wszystkim aktywizuje intelektualnie i wyzwala aktywność badawczą ucznia. Proces nauczania problemowego opiera się na samodzielnym dochodzeniu uczniów do wiedzy, zarówno tej, która jest samym rozwiązaniem problemu, jak i zdobywanej w toku formułowania problemu, wytwarzania pomysłów i ich weryfikacji. W nauczaniu tym istotne jest organizowanie i kierowanie przez nauczyciela procesem rozwiązywania przez uczniów zagadnień teoretycznych lub praktycznych. Metody problemowe stwarzają duże możliwości pobudzania i zachęcania uczniów do poszukiwań i badań. Cel poszukiwań jest zwykle sformułowany w postaci pytania o to, co jest nieznanne, pytania pojawiającego się na tle trudności w myśleniu i działaniu. Takie pytanie jest problemem. Charakteryzuje się następującymi cechami: implikuje poszukiwanie pomysłów rozwiązania i wymaga od ucznia postawy badacza o dużym nasileniu aktywności; rozwiązywanie problemu opiera się przede

WARTO WIEDZIEĆ

wszystkim na myśleniu produktywnym, a więc wymaga operacji intelektualnych, umiejętności analizy, syntezy, rozumowania i wyciągania wniosków; problem obejmuje większą liczbę zagadnień, spraw i faktów niż zwykle pytania oraz ma bardziej złożoną strukturę⁷.

Rozważając problematykę pracy uczniów zdolnych w grupach, należy pamiętać, że często są oni samotnikami izolującymi się od rówieśników i nie funkcjonują dobrze w strukturach organizacyjnych skupiających mniejszą lub większą liczbę członków. Ważne jest wtedy tworzenie warunków i sytuacji edukacyjnych sprzyjających „pogodzeniu interesów”, tzn. nawiązywaniu relacji interpersonalnych z kolegami i pracy w grupie, przy jednoczesnym rozwijaniu predyspozycji z wykorzystaniem samokształcenia świadomie ukierunkowanego.

W ramach wspierania rozwoju ucznia zdolnego szkoła powinna organizować spotkania z osobami odnoszącymi sukcesy w określonych dziedzinach, również ze świata biznesu, w tym z absolwentami. Warto wtedy zaprosić uczniów zdolnych z sąsiednich szkół, pracowników pobliskich firm i instytucji. Posłuży to nawiązaniu kontaktów między nimi. Może zainspirować do dzielenia się doświadczeniami czy podjęcia wspólnych działań.

Wychowanie i nauka ucznia zdolnego wymaga systematycznej współpracy rodziców i nauczycieli, którzy powinni znać możliwości uczniów, obserwować postępy, podkreślać osiągnięcia i wspierać w dążeniach do wykorzystywania własnego potencjału i pokonywania słabości. Konieczne jest również kształtowanie prawidłowej hierarchii wartości i zachęcanie do poszukiwania nowych zainteresowań. W ramach wspierania rodziców uczniów zdolnych nauczyciele mogą zapraszać ich do udziału w spotkaniach uświadamiających, że wysoka inteligencja, uzdolnienia dziecka bywają przyczyną problemów, np. emocjonalnych, społecznych oraz wskazujących znaczenie dostrzegania ich i jak najszybszego reagowania, szukania pomocy.

⁷ F. Bereznicki, *Podstawy dydaktyki*, Kraków 2007, s. 261.

WARTO WIEDZIEĆ

Bardzo ważnym aspektem pracy z uczniem zdolnym jest otwieranie się na dialog z nim, by wesprzeć go w wyborze właściwej drogi do sukcesu, poszukiwaniu jego własnej motywacji i zaangażowania. Aktywność własna ucznia rozumiana jest najczęściej jako praca nad samym sobą, kształtowanie siebie, doskonalenie prowadzące do samorealizacji. Tylko dzięki rozmowie z uczniami i poznaniu ich myśli oraz poglądów na proces edukacyjny nauczyciel może im w pełni pomóc na poziomie indywidualnym. Stawianie przed uczniami zdolnymi wyzwań w zakresie samodzielnego planowania procesu ich własnego rozwoju powinno być integralną częścią ich procesu edukacyjnego. Zdolny uczeń jest w stanie sam opracować własny plan rozwoju z dziedziny, w której przejawia uzdolnienia lub talent. Może ustalić interesującą go tematykę treści, nad którą chciałby popracować i rozszerzyć swoją wiedzę oraz umiejętności, a także wyrazić swoją opinię, w jakich sekwencjach czasowych będzie realizował stawiane przed nim zadania, jakie metody, formy i narzędzia pracy wybierze do osiągnięcia założonych sobie celów ogólnych i szczegółowych oraz w jaki sposób będzie weryfikował stopień wykonania poprawności powierzonego mu zadania.

Bibliografia

Bereźnicki F., *Dydaktyka kształcenia ogólnego*, Kraków 2001

Bereźnicki F., *Podstawy dydaktyki*, Kraków 2007

Pilch J. (red.), *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, T. VI, Warszawa 2003

Hłobił A., *Działalność szkoły we wspomaganie rozwoju ucznia zdolnego*, Kraków 2010

Niemierko B.(red.), *Cele kształcenia* [w:] K. Kruszewski (red.), *Sztuka nauczania*, t. I : Czynności nauczyciela, Warszawa 1991

Tyszkowa M., *Zdolności, osobowość i działalność uczniów*, Warszawa 1990

Anna Wesołowska

Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie. Filia w Mławie.

*Nie ma nic cięższego do wykonania,
nic o bardziej wątpliwym powodzeniu,
nic trudniejszego do ogarnięcia niż zainicjowanie nowego porządku rzeczy.*

N. Machiavelli, Księżę

Jak znaleźć w sobie motywację do zdalnej nauki i pracy w czasie zarazy?

Skoro o motywacji ma być mowa, zacznę od zaprezentowania pobudek, które kierowały mną przy wyborze takiego, a nie innego tematu artykułu. O samej zarazie, w tym konkretnym wypadku czytaj: pandemii koronawirusa pisać nie będę. Media i serwisy informacyjne dostarczają nam na ten temat bieżących informacji i dosyć. W mojej opinii w tym trudnym dla nas wszystkich czasie, kiedy przyszło nam się mierzyć z nowym, nieznanym, a do tego jeszcze niewidocznym gołym okiem wrogiem potrzeba nam jeszcze więcej optymizmu niż zazwyczaj. Mówię to, a raczej piszę☺ z pełną odpowiedzialnością, ja osoba do bólu racjonalna... niestety... a do tego może nie pesymistka, ale jak by to ładnie ująć twardo stąpająca po ziemi realistka. Nie należę do osób, powszechnie uznawanych za optymistów, którzy zawsze widzą szklankę w połowie pełną, chociaż bardzo bym chciała i staram się tego uczyć. Skoro pochwaliłam się już swoją pracą nad sobą, to chcę podzielić się z Państwem jeszcze jednym z moich ostatnich przemyśleń i chyba nie jestem w tym względzie odosobniona. Każdego dnia zastanawiam się bowiem co ciekawego mogłabym zaproponować uczniom w nowej dla wszystkich rzeczywistości. Z racji wiadomej, tj. rozprzestrzeniającego się mgiem koronawirusa wszyscy jak jeden stanęliśmy przed olbrzymim wyzwaniem z dwóch powodów. Pierwszy to kwestia odpowiedzialności za zdrowie publiczne i pozostawanie w domu, co z racji wiosennej aury i coraz wyższych temperatur na słupkach rtęci wcale nie jest tak banalnie proste jak mogłoby się wydawać. Po drugie natomiast dlatego, że musimy nauczyć się tak organizować swoją pracę w domu, by była ona jak najbardziej efektywna. Dotyczy to wszystkich bez wyjątku, bez względu na

WARTO WIEDZIEĆ

wykonywany zawód i pełnione role społeczne. Nie mam tu na myśli osób, które z takich czy innych względów są zmuszone chodzić do pracy jak choćby lekarze, pielęgniarki, pracownicy szpitali, policjanci i inne służby mundurowe, ekspedienci i wielu innych, bez których funkcjonowanie kraju w tych trudnych bez wątpienia warunkach nie byłoby możliwe. Chodzi mi o osoby, których aktywność w dobie koronawirusa została przeniesiona na grunt domowy. Uważam, że jest to nie lada wyzwanie dla każdego kto przed nim stanął, w tym w sposób szczególnie dla uczniów i nauczycieli, na których w tym artykule chciałabym skupić swoją uwagę. Nie jest to proste szczególnie dlatego, że dom to azyl, w którym człowiek „łapie” oddech, wycisza się, odpoczywa. Teraz z racji nowych okoliczności, które jak mam nadzieję w niedługim czasie przejdą do historii, jest to też obszar w którym musimy pracować. Sama pracuję zdalnie, więc wiem, że zwłaszcza na początku mówiąc kolokwialnie człowiek musi się trochę ogarnąć i zwyczajnie zacząć planować. Wyznaczyć sobie strefę do pracy, ustalić godziny, nie zapominając przy tym o chwili relaksu, a wtedy mam wrażenie wszystko wraca na właściwe tory i możemy już normalnie funkcjonować w nowych warunkach. A zatem do dzieła! Zatrzymując się na moment przy wspomnianym relaksie chciałabym zaprezentować stanowisko K. W. Vopela w tej kwestii. Autor ten zwraca uwagę, że w ciągu dnia wszyscy doświadczamy wzrostu i spadku koncentracji. Każdy z nas ma w tym względzie pewne stadia trwające od 90 do 110 minut. Na etapie końcowym tego rodzaju cyklu mózg wymaga niedługiego odpoczynku trwającego od 10 do 20 minut, po to, by być w stanie się zregenerować, utrwalić doświadczenia i na nowo osiągnąć stan zdolności do pracy. Nauczyciele upowszechniający nauczanie zgodne z możliwościami naszego mózgu, mówią o następujących fazach skupionej uwagi, są to 5 do 7 minut dla grupy wiekowej 5-8 lat, 8-12 minut w przedziale wiekowym 9-13 lat i 12-15 minut w przedziale wiekowym 14-18 lat. Po upływie tego czasu wskazana jest realizacja przerwy bądź też opcjonalnie wykonanie rozluźniających ćwiczeń. Wspomniane przerwy przeznaczone na regenerację sił powinni stosować również nauczyciele. Dobrym rozwiązaniem wydaje się tu być wskazana przez K. W. Vopela tzw. „power napping”. Jest to przerwa, nazwana tak przez badacza snu Jamesa Maasa z Uniwersytetu Cornell. W jej trakcie wskazanym jest opcjonalnie wygodnie usiąść bądź najlepiej się położyć i skoncentrować na naszym ciele, oddechu. Poddać się relaksowi. Nie chodzi o to, by głęboko zasnąć, a jedynie przejść w stan transu, marzeń na jawie, by

WARTO WIEDZIEĆ

stworzyć naszemu mózgowi szansę na odbudowanie sił. Dzięki takiej przerwie jesteśmy w stanie na nowo jasno myśleć, a co więcej nasz czas reakcji jest wyraźnie krótszy, co z kolei zdecydowanie poprawia nasze możliwości⁸. Badania nad ludzkim mózgiem wskazują, że nie tylko możliwe, ale wręcz wymagane jest korygowanie nauki o charakterze intelektualnym poprzez ruch. Okazuje się, że sukcesy w nauce są większe w przypadku, gdy uczniowie dysponują możliwością poruszania się, czy to na lekcji wychowania fizycznego, w czasie zabawy, podczas tańca itd. Duże możliwości fizycznego ruchu przekładają się skuteczniejsze przyswajanie materiału. W książce Vopela czytamy: *„Karuzele i huśtawki nie tylko uprzyjemniają dzieciom czas, ale również wzmacniają ich zdolność koncentrowania uwagi, czujności i skuteczniejszego odprężania się*⁹. Nie zapominajmy, że podejmowanie czynności uaktywniających nasze ciało niesie wiele pozytywnych skutków dla naszego zdrowia, choćby dlatego, że łagodzą stres i poprawiają funkcjonowanie naszego systemu autoimmunologicznego. Jest jeszcze jeden nieoceniony wprost plus – ruch sprawia nam wiele przyjemności¹⁰. Nauczając i ucząc się w warunkach domowych mamy w tym względzie wiele możliwości, sami planujemy nasz rytm dnia, tym samym zadbajmy więc o to, by poza czasem na pracę i naukę, znalazł się w nim również czas na tak wartościowy i korzystny dla nas relaks.

Źródło: <https://pixabay.com/pl/illustrations/sportowe-poci%C4%85g-aktywne-przydatno%C5%9B%C4%87-1014064/>, [dostęp: 24.04.2020 r.].

⁸ Podaję za: Vopel, K. W., *Przerwa, która daje siłę : zabawy ułatwiające naukę : dla dzieci, młodzieży i dorosłych*. Kielce 2003, s. 13-15.

⁹ Ibidem, s. 16-17.

¹⁰ Ibidem, s. 17.

WARTO WIEDZIEĆ

Sytuacja wymusiła na nas konieczność nauczania na odległość. Nie pozostaje nam więc nic innego jak dostrzec jego mocne strony. A. Clarke piszę, że powodzenie e-learningu zależy od kilku czynników. Po pierwsze od wiary w siebie i swój sukces jako autonomicznego ucznia, szczególnie w wypadku nauki niesformalizowanej, z jaką mamy dziś do czynienia, czyli właśnie nauki w warunkach domowych, czy też pracy albo we własnym środowisku. Po drugie od pozytywnego nastawienia do nauki. Istotnym, i wymienianym przez niego czynnikiem jest też mocna motywacja do osiągnięcia celu. Kluczowe znaczenie dla tej formy nauczania mają też umiejętności: pozwalające na skuteczne porozumiewanie się oraz te dotyczące wspólnej nauki i współpracy z innymi. Sukces e-learningu jest też warunkowany kompetencją i pewnością w korzystaniu z technologii teleinformatycznej¹¹. Poza pewnymi ograniczeniami, takimi jak chociażby brak bezpośredniego nadzoru nauczyciela nad uczniami, taka forma nauczania ma również wiele zalet. Najważniejszą z nich jest olbrzymia swoboda wyboru zarówno w kontekście miejsca, tempa, jak też czasu uczenia się, która jednocześnie wymaga dobrej organizacji pracy i samodyscypliny¹². Z punktu widzenia pozytywnych efektów kształcenia równie istotne są motywacja i konsekwencja. Niemniej ważne wydaje się być w tym względzie zaangażowanie, silna wola oraz systematyczna praca. By nie dopuścić do poczucia odseparowania i osamotnienia należy możliwie często korzystać z pomocy nauczyciela. A. Clarke daje też praktyczne wskazówki, co do organizacji nauki. Autor ten stoi na stanowisku, że przygotowując plan nauki, wskazanym jest uwzględnienie systematycznych przerw oraz czasu na refleksję. Ważna jest także organizacja samego miejsca, chodzi o to, by wszelkie potrzebne do nauki materiały i narzędzia takie jak np. książki, komputer znajdowały się pod ręką. Wszystko po to, żeby móc się nimi posługiwać bez niepotrzebnego absorbowania uwagi¹³. Myślę, że owe wskazania mogą z powodzeniem wykorzystać w tym względzie zarówno uczniowie, jak i uczący zdalnie nauczyciele.

W opinii S. Szablowskiego najczęściej przyjmowanym kryterium różnicującym kształcenie tradycyjne i zdalne jest forma czy też środki wykorzystywane do porozumiewania się pomiędzy podmiotami procesu nauczania, tj. pomiędzy nauczycielami a uczniami. W kształceniu tradycyjnym uczniowie i nauczyciele przebywają w tym samym

¹¹ A. Clarke, *E-learning : nauka na odległość*, Warszawa 2007, s. 15.

¹² Ibidem, s. 14-15.

¹³ Ibidem, s. 177.

WARTO WIEDZIEĆ

pomieszczeniu i mają możliwość kontaktu wzrokowego. W nauczaniu zdalnym natomiast kontakt bezpośredni zastępują środki techniczne takie jak Internet, intranet, telefon, radio czy telewizja. Proces zdalnego nauczania może być realizowany w sposób synchroniczny i asynchroniczny. Pierwszy z nich, czyli model internetowego kształcenia synchronicznego jest podobny do tradycyjnego, pod tym względem, że odbywa się w tym samym czasie, różnicę stanowi fakt, że podmioty procesu nauczania nie muszą się znajdować w tym samym miejscu, z uwagi na to, że miejscem spotkania jest wirtualna klasa. W przypadku, gdy proces zdalnego kształcenia jest realizowany w czasie rzeczywistym, ma to wiele plusów jak choćby bezpośredni kontakt pomiędzy nauczycielem a uczniami, stwarzający okazję do szybkiej i nieskrępowanej wymiany uwag, zapytań czy też propozycji. Warto zaznaczyć, że dostępne współcześnie narzędzia e-learningu synchronicznego integrują, jak pisze S. Szablowski, internetowy czat z elementami wideokonferencji, dzięki czemu możliwy jest kontakt wzrokowy oraz słuchowy pomiędzy nauczycielem i uczniami, a także pomiędzy samymi uczniami. Z kolei nauczanie – uczenie się asynchroniczne ma miejsce w dowolnym czasie, a sami uczniowie mogą się znajdować w tym samym bądź różnych miejscach. W tym wypadku częściowo brak jest bezpośredniego kontaktu z nauczycielem, a sama łączność z reguły ogranicza się do rozmów w czaterii i komunikatorów. Doskonały jest za to kontakt pośredni, wykorzystujący np. fora dyskusyjne czy pocztę elektroniczną¹⁴. Bez względu jednak na realizowany model zdalnego nauczania – uczenia się kluczowym staje się pytanie „Jak postępować, by chciało nam się chcieć?” i odpowiedzieć sobie na nie w tych nowych i niełatwych warunkach muszą zarówno uczniowie, jak i nauczyciele. W tym momencie przypomniał mi się cytat autorstwa Alana Alexandra Milne, twórcy książek o Kubusiu Puchatku „*Boże spraw, by nam się chciało tak, jak nam się nie chce*”. Skoro o motywacji ma być mowa, to nie widzę innego wyjścia, jak wyjść☺ od wyjaśnienia tego pojęcia. D. Stipek rozumie przez nie: *szereg świadomych przekonań i wartości, na które początkowo wywierają wpływ najwcześniejsze doświadczenia zgromadzone w sytuacjach związanych z osiągnięciami i cechy bezpośredniego środowiska, np. liczba sukcesów czy porażek*¹⁵. Co istotne, i na co zwraca uwagę D. Kondrat „*bez motywacji nie ma szerokiej wiedzy, kreatywności ani pozytywnego myślenia*”¹⁶. W literaturze przedmiotu spotkać można olbrzymie bogactwo

¹⁴ S. Szablowski, *E-learning dla nauczycieli*, Rzeszów 2009, s. 25-27.

¹⁵ Podaję za: G. Mietzel, *Psychologia kształcenia*, Gdańsk 2002, s. 354.

¹⁶ D. Kondrat, *Motywacja do nauki*, Remedium 2006, nr 12, s. 9.

WARTO WIEDZIEĆ

rodzajów motywacji. Z punktu widzenia procesu nauczania istotne są określone rodzaje motywów. Po pierwsze: uczenie się dla uczenia. Po drugie chęć pozyskania profitów osobistych. Po trzecie uczenie się z uwagi na utożsamianie się z grupą. Po czwarte – dążenie do powodzenia i unikanie porażek. Po piąte – poczucie obowiązku. Po szóste nauka ze względu na presję i przymus. Po siódme – z powodu społecznej potrzeby. I po ósme wreszcie – uczenie się, którego motyw stanowią praktyczne cele życiowe. Samą motywację dzieli się na rozmaite kategorie. Z punktu widzenia niniejszego opracowania kluczowy wydaje się być podział na motywację wewnętrzną i poznawczą. Pierwsza z nich to taka, której istotą jest emocjonalny stosunek do nauki. Jest ona zależna od naszego systemu wartości, stosunku do osoby nauczyciela, samego przedmiotu nauczania oraz stosunku innych do naszej osoby. Druga natomiast jest niczym innym jak intelektualną chęcią wzbogacania wiedzy i nabywania nowych doświadczeń. Tutaj to nie emocje grają pierwsze skrzypce. Siłą napędową jest w tym wypadku dążenie do eksplorowania nowych rzeczy, co może powodować przyjemne uczucia. Zdaniem D. Kondrat najlepiej byłoby, gdyby w procesie motywowania uczniów, posługiwać się obiema rodzajami motywacji¹⁷. P. Bąbel i M. Wiśniak piszą, że „*nie ma skutecznej edukacji bez odpowiedniego motywowania uczniów*”, a najskuteczniejszym motywatorem są pozytywne skutki podejmowanych działań¹⁸. E. Jurkiewicz słusznie zauważa, że badania nad ludzkim mózgiem, znacznie poszerzają naszą wiedzę o procesach uczenia się. Trzeba się zatem nimi posiłkować. Píše ona, że dzięki pomysłowym eksperymentom wiemy chociażby, że motywacja wewnętrzna, ale nie ta „wolicjonalna” (rozwijająca się w miarę dojrzewania człowieka) ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia skuteczności procesu dydaktycznego. Chodzi tu o „motywację chemiczną”, której istotą jest inicjowanie stanu radości i zadowolenia za pośrednictwem uwalniania tzw. substancji szczęścia jak choćby endorfiny czy dopamina. Chodzi o to, by nauczyciel wykorzystał tę wiedzę i organizował proces nauczania w sposób pobudzający wydzielanie tych substancji. Jest to, jak wskazuje E. Jurkiewicz, klasyczny przykład warunkowania sprawczego, w którym aktywność, jaką jest w tym konkretnym przypadku nauka, jest gratyfikowana uczuciem satysfakcji i przyjemności.

¹⁷ Ibidem, s. 9.

¹⁸ P. Bąbel, M. Wiśniak, *Bez motywacji nie ma efektów*, Psychologia w szkole 2008, nr 3, s. 57.

WARTO WIEDZIEĆ

Idąc tym tokiem myślenia dobrze byłoby gdyby nauczyciele sfokusowali swoje działania na uruchamianiu mechanizmów naturalnej motywacji¹⁹.

Źródło: <https://pixabay.com/pl/photos/ksi%C4%85%C5%BCek-dla-u%C5%BCytkownik%C3%B3w-domowych-927394/>, [dostęp: 24.04.2020 r.].

J. Brophy podkreśla, że każdy z nas dysponuje indywidualnym systemem motywacyjnym, powstałym w efekcie doświadczeń i wpływów tzw. „znaczących innych”, czyli ludzi istotnych w życiu danego człowieka. W kwestii motywacji do uczenia się ta rola z oczywistych przyczyn przypada nauczycielom. Zdaniem tego autora powinni oni kreować wzorce motywacji do nauki zamiast adaptować nauczanie do istniejących już wzorców motywacji młodych ludzi. Samą kwestię motywacji do nauki można jego zdaniem rozpatrywać dwojako. Po pierwsze jako trwałą dyspozycję, której istotą jest przypisywanie uczeniu się wartości, a co się z tym wiąże poważne i intencjonalne traktowanie czynności zdobywania wiedzy. I po drugie jako stan determinowany sytuacyjnie, zamiar intencjonalnego rozpoczęcia danej czynności, czy też innymi słowy realizacja wyznaczonego celu i skupienie się na nauce terminów i umiejętności, na które jest nastawiona²⁰.

W opinii M. Żylińskiej proces uczenia się jest najintensywniejszy, kiedy uczący zapomina o tym, że się uczy. Wtedy też najwyraźniej widać, że najsilniejszym stymulatorem są pasje i motywacja wewnętrzna, która „*dodaje skrzydeł, sił i wytrwałości*”. Na gruncie

¹⁹ E. Jurkiewicz, *Neurodydaktyka: motywacja, koncentracja i substancje szczęścia*, Życie Szkoły 2012, nr 2, s. 4-5.

²⁰ J. Brophy, *Motywowanie uczniów do nauki*, Warszawa 2002, s. 166.

WARTO WIEDZIEĆ

psychologii mówi się wówczas o uczuciu tzw. „*flow*”, czyli przepływu. Zaś wewnętrzny układ nagrody sprawia, że niepotrzebne stają się sprawdziany, testy, ani jakikolwiek nadzór. Działa to również w drugą stronę, tzn. jeżeli nauka jest postrzegana jako coś niechcianego, czy nawet nudnego, nie ma się co spodziewać wielkich sukcesów. Owa „*zewnętrzna niechęć*” stanowi, w opinii cytowanej autorki, odzwierciedlenie procesów zachodzących w mózgu. Mówiąc obrazowo: „*Brak chęci do pracy oznacza brak koniecznych w procesie uczenia się neuroprzekaźników, a bez nich nie można niczego zapamiętać. W takiej sytuacji upomnienia i nagany są zupełnie nieskuteczne*”²¹. Warto mieć na względzie jeszcze jeden cytat autorstwa M. Żylińskiej właśnie: „*Mózg uczy się wszak cały czas, tylko my błędnie przyjmujemy, że ogranicza się jedynie do czasu spędzonego w szkole. To, czego i jak intensywnie się uczy, zależy od nas, dorosłych, a mówiąc precyzyjniej, od środowiska edukacyjnego, jakie stworzymy dzieciom. One zapamiętają wszystko, co je tam zainteresuje i czemu poświęcą odpowiednio dużo czasu*”²².

J. Brophy słusznie zauważa, że metody motywacji zewnętrznej takie jak: gratyfikacja za właściwe wykonanie, koncentrowanie się na praktycznej wartości wiedzy i nauki oraz incydentalna i drobniawo zorganizowana rywalizacja mogą stanowić doskonałe uzupełnienie innych metod motywacyjnych. By się tak stało zachowane jednak muszą zostać pewne, określone wymogi, którymi są: umiar w ich stosowaniu, koncentrowanie uwagi uczniów na tym czego się uczą zamiast na gratyfikacjach czy innych zachętach oraz utrzymywanie motywacji wewnętrznej i zapewnienie, że praca uczniów nie zostanie rozproszona chęcią przypodobania się nauczycielowi i sięgnięcia po gratyfikacje²³. Oba wskazane rodzaje motywacji tworzą swojego rodzaju kontinuum, w którym poziom względnej samodzielności rośnie wraz z przechodzeniem od sytuacji, w których spotykamy się z czystą motywacją zewnętrzną, do sytuacji z czystą motywacją wewnętrzną. Pamiętać jednak należy i zwraca na to uwagę zdecydowana większość badaczy, że skuteczniejsze są metody motywowania wewnętrznego, z uwagi na to, że powodują one silniejsze zaangażowanie w zadanie, a do tego rozwijają stabilne wewnętrzne zainteresowanie konkretną problematyką czy aktywnością. Definicje motywacji wewnętrznej akcentują poczucie samosteroowności człowieka, co powinni wykorzystywać nauczyciele w swoich

²¹ M. Żylińska, *Neurodydaktyka : nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi*, Toruń 2013, s. 282.

²² Ibidem, s. 283.

²³ J. Brophy, op. cit., s. 126.

WARTO WIEDZIEĆ

dążeniach do wywoływania w uczniach takiego właśnie poczucia²⁴. G. Kryk uważa, że posiadanie motywacji jest niczym innym jak rozbudzeniem energii koniecznej do działania²⁵. W kwestii motywacji wewnętrznej Deci i Ryan proponują, by wystrzegać się tego, co mogłoby skłonić uczniów do myślenia o nauce w kategoriach sprawiania przyjemności nauczycielom czy zyskiwania bonusów. Należy w ich opinii skupiać się na stosowaniu metod respektujących uczniowskie potrzeby samostanowienia, kompetencji i inkluzji. Biorąc to pod uwagę trzeba jednak mieć na względzie, że do zrealizowania czeka cały program nauczania, mający doprowadzić młodych ludzi do osiągnięcia przyjętych celów nauki. Wobec powyższego nawet stosując rekomendowane metody wewnętrznej motywacji, uczniowie mogą nie być w stanie ich osiągnąć, w przypadku, gdy motywatorem jest wyłącznie chęć przyjemnej aktywności, nie zaś samego uczenia się i przyswojenia materiału. W związku z czym wskazane jest sięgnięcie po również inne metody motywacji²⁶.

M. Goetz zwraca uwagę, że nauka jest zdecydowanie wydajniejsza w odpowiednio zaadaptowanym do tego miejscu, czyli komfortowym, funkcjonalnym, uporządkowanym, właściwie oświetlonym i z odpowiednią temperaturą. Równie istotne jest by było to miejsce „wolne od hałasu i dystryktorów”, czyli mówiąc kolokwialnie „przeszkadzaczy”. Mogą nimi być np. radio, telewizja, głośna muzyka, rozmowy. Z punktu widzenia skutecznej nauki wskazane są cisza lub alternatywnie niezbyt głośna muzyka. Istotne jest wyrabianie nawyku regularności i podejmowania systematycznych wysiłków by przeciwdziałać uczeniu się tzw. „zrywami”, które mogą skutkować wzrostem zaległości i obniżeniem wydajności nauki. Takie postępowanie, czyli odwlekanie jest spowodowane brakiem regularności i zdecydowaną przewagą motywacji zewnętrznej nad wewnętrzną. Nauka ma miejsce wyłącznie, kiedy spodziewamy się gratyfikacji bądź przeciwnie kary. Brak w tym wypadku miejsca na tzw. bieżącą naukę. M. Goetz zwraca uwagę, że nierzadko stosowanym motywatorem do nauki jest prezentowanie jej jako obowiązku i konsekwentne egzekwowanie wymagań. Behawioryści rekomendują w tym względzie tzw. zasadę Premacka, której istotą jest maksyma „*najpierw obowiązki, później przyjemności*”. Warunkiem skuteczności jej działania jest uprzednie zaznajomienie dziecka z obowiązującymi regułami i konsekwencja

²⁴ Ibidem, s. 158.

²⁵ G. Kryk, *Motywacja w samokształceniu uczniów*, Życie Szkoły 2007, nr 9, s. 10.

²⁶ Podaję za: J. Brophy, op. cit., s. 158-159.

WARTO WIEDZIEĆ

w stosowaniu się do nich przez dorosłych. Przyjemność jest w tym wypadku tożsama z gratyfikacją za realizację określonego zadania²⁷.

H. Hamer pod terminem „*efektywne nauczanie*” rozumie: „*wzrost lub utrzymywanie się na wysokim poziomie chęci (czyli motywacji) do nauki, zarówno pod kierunkiem nauczyciela jak samodzielnej, oraz wzrost kompetencji uczniów*”²⁸. Zdaniem cytowanej autorki podstawowym i zarazem kluczowym czynnikiem efektywnej pracy nauczyciela jest jego pozytywny stosunek do ludzi w ogóle, w tym zwłaszcza do uczniów. Co istotne, jest to czynnik, którego nie da się nauczyć. Albo się to ma albo nie. Istotnym elementem efektywności nauczania są też jej zdaniem motywacja i kompetencje pedagoga. Interesujący mnie w kontekście niniejszego artykułu poziom motywacji nauczyciela, jak wskazuje H. Hamer, wpływa wprost proporcjonalnie na poziom motywacji uczniów. Oznacza to zatem ni mniej nie więcej tylko tyle, że im wyższa motywacja pedagoga tym wyższa motywacja uczniów i odwrotnie, tj. niska motywacja pedagoga skutkuje niską motywacją wychowanków²⁹. W związku z powyższym idealnym stanem rzeczy byłoby, gdyby nauczyciele wykonywali swoje obowiązki związane z nauczaniem z pełnym zaangażowaniem, pasją i entuzjazmem, bo ten ostatni w wymienionych czynników, czyli entuzjazm właśnie „*roznosi się wokół jak wirus, pozytywnie „infekując” uczniów*”³⁰. Zdaniem M. Żylińskiej kluczem do wydajnej nauki są pozytywne relacje i poczucie bezpieczeństwa. W takiej atmosferze ludzie nie boją się stawiania pytań, generowania przypuszczeń i poszukiwania odkrywczych rozwiązań. Obawa przed popełnieniem błędów przeszkadza w rozwoju autonomicznego myślenia. Z tego właśnie powodu nauczyciel poza merytorycznym przygotowaniem powinien też cechować się skutecznymi, z perspektywy pracy mózgu, innymi czynnikami jak osobowość, tryb reagowania na pomyłki, a nawet poczucie humoru, by móc wydajnie maksymalizować wiarę we własne możliwości ucznia³¹. W procesie planowania kolejnych zajęć rolą nauczyciela jest uwzględnienie i stymulowanie ciekawości poznawczej młodych ludzi, a w efekcie ich motywacji wewnętrznej, która pozwala na samodzielne zgłębianie nabywanej wiedzy³². W kontekście pobudzania struktur

²⁷ Podają za: M. Goetz, *Rozwijanie umiejętności uczenia się*, Warszawa 2019, s. 8-9.

²⁸ H. Hamer, *Klucz do efektywności nauczania. Poradnik nauczyciela*, Warszawa 1994, s. 19.

²⁹ Ibidem, s. 20-22.

³⁰ Ibidem, s. 22-23.

³¹ M. Żylińska, *Bez przyjemności nie ma nauki*, Psychologia w Szkole 2012, nr 3, s. 46.

³² M. Żylińska, *Mózg uczy się, gdy chce*, Psychologia w Szkole 2012 nr 2, s. 93.

WARTO WIEDZIEĆ

mózgowych niezwykle istotny jest język przekazu. Chodzi o to, by spotęgować zainteresowanie i rozpocząć proces wytężonej nauki. Jak słusznie zauważa cytowana autorka ciekawe wystąpienia każdorazowo odwołują się do licznych praktycznych egzemplifikacji, nawiązują do emocji i doświadczeń odbiorcy, są barwne i prezentowane językiem upraszczającym proces nadawania znaczeń. Tak przygotowane zajęcia pobudzają rozmaite struktury w mózgach słuchaczy, przez co usprawniają łączenie nowej wiedzy z osobistym doświadczeniem³³. W procesie kształcenia nie da się jednak z oczywistych przyczyn uniknąć przedmiotów i zadań, których młodzi ludzie nie lubią. Należy wówczas przed skorzystaniem z omówionej wyżej zasady Premacka czy motywatorów zewnętrznych, postarać się by uczeń zrozumiał z jakich powodów warto nauczyć się tej określonej rzeczy i z jakich przyczyn jest ona tak istotna czy potrzebna, oczywiście z jego punktu widzenia. Postarajmy się, by w tym konkretnym, problematycznym z motywacyjnej perspektywy zagadnieniu, młody człowiek dostrzegł coś interesującego. Niekiedy wystarczy jakaś atrakcyjna informacja, ciekawostka, wymowna przenośnia, czy wspólne poszukiwanie innowacyjnego spojrzenia na daną kwestię. W zadaniach do wykonania starajmy się nawiązywać do zainteresowań dzieci³⁴.

D. Kondrat zwraca uwagę, na niszczącą dla motywacji poznawczej rywalizację, która jest poniekąd wypadkową systemu oceniania, porównywania i konkursów³⁵. Tezę tę wydają się potwierdzać M. V. Covington oraz K. M. Teel, którzy twierdzą, że „*preferencje, poziom energii i wytrwałość zależą od motywacji do nauki*”³⁶. Co istotne i należy to podkreślić na wstępie – nieodpowiednie wykorzystanie bodźców może w efekcie wykreować atmosferę sprzyjającą niepowodzeniom. Zdaniem cytowanych autorów pedagogzy są w stanie rozbudzać pozytywną motywację do uczenia się stwarzając uczniom jednakowe i sprawiedliwe szanse na osiągnięcie sukcesu, co określają mianem gry równych szans. Oczywistym jest, że każdy z nas jest inny, jednakże mimo to, wszyscy uczniowie mogą mieć jednakową motywację do nauki. Zjawisko takie określa się mianem równości motywacji. Każdy bez wyjątku, ma bowiem szansę odczucia emocji związanych z dokonywaniem odkryć intelektualnych, każdy też jest w stanie „wgrzyźć się” w proces rozpracowywania problemu i co się z tym wiąże odczuć satysfakcję z samodoskonalenia. Ważne, że ani odmienne umiejętności, pochodzenie czy talenty, nie stanowią bariery dla tego rodzaju empirii.

³³ Ibidem, s. 94, 96,

³⁴ M. Goetz, op. cit., s. 9-10.

³⁵ D. Kondrat, op. cit., s. 9.

³⁶ M. V. Covington, K. M. Teel, *Motywacja do nauki*, Gdańsk 2004, s. 12.

WARTO WIEDZIEĆ

Pozytywne motywacje do nauki są z reguły wewnętrzne, co w istocie oznacza, że gratyfikacją za sukces jakiegoś działania jest ono samo. W tym kontekście dokonaniem może być zaspokojenie własnej ciekawości. Charakter gratyfikacji determinuje ich powszechna dostępność, a samych nagród może być nieskończenie wiele, zaś ich osiągnięcie pozostaje pod dozorem każdego ucznia. Biorąc pod uwagę powyższe kluczowym zadaniem szeroko rozumianej szkoły, którą w praktyce reprezentują nauczyciele staje się wykreowanie jednakowej motywacji dla wszystkich uczniów i dbałość o to, by ich aktywność miała pozytywne powody. Chodzi o to, by korzystać z motywatorów promujących ciekawość, skutkujących korzyściami płynącymi z samodoskonalenia i gratyfikujących wzrost zasobów wiedzy. Covington i Teel postulują dwie strategie wprowadzania równości motywacji. Po pierwsze gratyfikowanie wysiłków ucznia, mających na celu osiągnięcie kontroli nad własnym środowiskiem, robienia postępów i maksymalizowania wysiłków. Druga opcja to natomiast motywowanie poprzez gratyfikowanie dociekliwości i dążenia do poszukiwania nowych informacji. Kreowanie systemu przesłanek i zachęt, wzmacniających motywację wewnętrzną którego istotę stanowi zasada równości nie jest zadaniem łatwym. Przeciwnie pedagodzy mogą się tu spotkać z licznymi dylematami. W tej, jak ją określają wspomniani autorzy *„grze równych szans nagradzane są wysiłki mające na celu samodoskonalenie, a nie wygrywanie z innymi; promuje się pracę, a nie wyolbrzymianie własnych zdolności; zachęca się uczniów do kreatywności, nie nagradzając podporządkowania”*³⁷. Jej wprowadzenie wymaga od nauczycieli wyłącznie modyfikacji sposobu myślenia na temat najskuteczniejszych motywatorów, co w konwencji przełoży się na realną metamorfozę samej motywacji³⁸.

*„Motywacja do naprawdę dobrej pracy, jest funkcją, jak twierdzi Maslow, zaspokojenia potrzeb wyższego rzędu, takich jak: potrzeba szacunku, czyli akceptacji, uznania, sprawowania kontroli nad otoczeniem (posiadania wpływu na cokolwiek); potrzeba samorealizacji (samoaktualizacji, samourzeczywistnienia), czyli robienia tego, do czego ma się zdolności, predyspozycje i co naprawdę lubi się robić; potrzeba poznawcza, czyli wiedzy i rozumienia rzeczywistości”*³⁹. Wiemy doskonale, że nie ma szkoły i uczenia się bez oceniania. Stopnie i uznanie nie pozostają bez wpływu na motywację wewnętrzną. Dobrze więc byłoby

³⁷ Ibidem, s. 13-15.

³⁸ Ibidem, s. 103.

³⁹ Podaję za: H. Hamer, op. cit., s. 24.

WARTO WIEDZIEĆ

tak posługiwać się tym systemem, żeby nie karać negatywnymi notami, i stworzyć każdemu szansę poprawy. Zadbajmy, by informacja zwrotna stała się najskuteczniejszą z ocen. Ważne jednak, by była właściwie stosowana tj. sfokusowana na wykonanej pracy i jej efekcie, a nie na osobie ucznia. D. Kondrat podkreśla, że *„zaangażowany nauczyciel nadaje sens nauce. Budzi u uczniów nie tylko motywację wewnętrzną, traktując ich przyjaźnie i z szacunkiem, ale też motywację poznawczą, czyli zaciekawienie przedmiotem”*⁴⁰. Uczenie wspierające łączy się z przygotowywaniem młodych ludzi do samodzielnej nauki. Jest to szczególnie istotne dziś, podczas globalnej pandemii, kiedy zarówno uczenie się, jak i nauczanie ma miejsce poza szkolnymi murami. W kwestii motywacji słabszych uczniów pewnym jest, że wymagają oni większej uwagi ze strony nauczyciela, intensywniejszego weryfikowania ich wiedzy, i dążenia do postępu trochę wolniejszym tempem. Istotne jest by ich pozytywnie wspomagać i dowartościowywać nawet najmniejsze sukcesy, by te ostatnie miały szansę wzmocnić wiarę we własne możliwości⁴¹.

Szukając materiałów do niniejszej publikacji i analizując ich treść bardzo spodobało mi się i zapadło w pamięć zdanie w cytowanej tu już publikacji H. Hamer. Autorka pisze, że w trakcie swojego pobytu w Wielkiej Brytanii podejmowała próby zdobycia informacji o skutecznym nauczaniu poprzez rozpytywanie różnorodnych nauczycieli, jaki czynnik odgrywa w tym względzie zasadniczą rolę. Z reguły, jaki pisze, w odpowiedzi słyszała, że istnieją trzy takie czynniki. Pierwszy – motywacja uczniów, drugi – motywacja uczniów i trzeci – motywacja uczniów. Dalej można przeczytać, że autorka wraz dłuższym stażem nauczania, coraz bardziej zgadza się z taką właśnie odpowiedzią⁴². W kontekście omawianej w tym opracowaniu motywacji warto mieć na względzie, fakt, jaki podkreśla M. Żylińska, a mianowicie, że *„grzeszy, kto oddziela motywację od zainteresowań”*⁴³. Jest ona wszakże pochodną tych ostatnich. Potwierdzeniem tej tezy jest niezwykle silna motywacja najmłodszych szkolnych adeptów, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę z systemem edukacji. Kluczem do utrzymania tej naturalnej predyspozycji, jest pójście w kierunku podmiotowego traktowania młodych ludzi, zwracania uwagi na ich indywidualne różnice i możliwości. Skupienie na operatywności, różnicowanie stosowanych metod nauczania, ale przede wszystkim uwzględnianie talentów i zainteresowań. To wszystko pozwala bowiem

⁴⁰ D. Kondrat, op. cit., s. 9-10.

⁴¹ Ibidem, s. 10-11.

⁴² H. Hamer, op. cit., s. 91.

⁴³ M. Żylińska, *Mózg uczy się,...*, op. cit., s. 97.

WARTO WIEDZIEĆ

kreować klimat sprzyjający właściwemu rozwojowi⁴⁴. Chodzi o to, by nauka stawała się entuzjastycznym, odkrywczym doświadczeniem pobawionym rozczarowania i innych złych emocji⁴⁵. M. Goetz zwraca uwagę, że zmiana stylu uczenia się nie jest zadaniem prostym albowiem zmiana nawyków jest zazwyczaj związana z wytężoną pracą. Stare przyzwyczajenia przychodzą nam z łatwością, nowe zaś potrzebują intencjonalnej pracy. Optimistyczny wydaje się być za to fakt, że w relatywnie krótkim czasie te nowe nawyki staną się dla nas tak samo naturalne, jak na początku drogi naturalne były te dotychczasowe. Podsumowując wytężona praca jest w tym wypadku niedługa, ale już jej skutki są długofalowe⁴⁶. Każdy z nas pewnie słyszał powiedzenie, że „przyzwyczajenie jest drugą naturą człowieka”. Myślę, że w tym kontekście wysiłek włożony w zmianę wydaje się być jeszcze większy, ale efekty podjętych starań jak najbardziej „opłacalne” i to wcale nie z ekonomicznego punktu widzenia.

Wśród licznych materiałów, którymi posiłkowałam się pisząc niniejszą publikację znalazł się też artykuł Romy Kadzikowskiej-Wrzosek⁴⁷. Autorka przytacza we wstępie cytaty autorstwa amerykańskiego psychologa Williama Jamesa datowanego na koniec dziewiętnastego wieku. Sens tej wypowiedzi bardzo, ale to bardzo, w mojej ocenie oczywiście, oddaje próby zmotywowania się do pracy w warunkach domowych, kiedy nie ma nauczyciela stojącego naprzeciw, czy szefa mogącego w każdym efekcie skontrolować efekty naszej pracy, nie goni nas czas, bo przecież mamy go teraz jakby więcej, a przez to możemy pewne rzeczy odłożyć na potem. Ważne by tego na potem nie odkładać w nieskończoność... Wspomniany James pisze, że chyba każdy z nas doświadczył sytuacji, gdy musi podnieść się z łóżka w zimowy poranek, a do tego w nieogrzanym pomieszczeniu i jak wszystko w nas wówczas burzliwie się temu sprzeciwia. Pisze też, że nie ma chyba człowieka, który w opisanej sytuacji, nie leżałby w owym łóżku przez godzinę i nie był w stanie się zmobilizować. Doświadczamy wtedy gonitwy myśli m.in. o tym, że nie zdążymy na czas, nie wypełnimy spoczywających na nas obowiązków, próbujemy przekonać sami siebie, że trzeba wstać, ale komfort ciepłego posłania w kontraście z mrozem na zewnątrz osłabia naszą determinację, a my odciągamy w czasie podjęcie decyzji do ostatniego momentu. Autor określa ten stan mianem „protestu jestestwa”, a ludzie dzielą się zdaniem R. Kadzikowskiej-

⁴⁴ Ibidem, s. 99.

⁴⁵ D. Kondrat, op. cit., s. 9.

⁴⁶ M. Goetz, op. cit., s. 26.

⁴⁷ R. Kadzikowska-Wrzosek, *Jak zmotywować uczniów do działania*. Psychologia w Szkole 2010, nr 1, s. 15.

WARTO WIEDZIEĆ

Wrzosek na takich, którzy pozwalają mu dojść do głosu i takich, którzy umieją wspomniany protest „pokonać” i w efekcie są w stanie wykonać swoje obowiązki⁴⁸. R. Albiński i S. Bedyńska w swoim artykule pod niezwykle trafnym tytułem „Zapasy z samym sobą, czyli jak nie zwlekać” poruszają kwestie, związane z odkładaniem na później. Okazuje się, że są ludzie, którym czasem zdarza się takie zachowanie, jak i tacy, dla których jest to można powiedzieć codzienna praktyka. Zwłaszcza w przypadku tych drugich, taka taktyka to nie jest dobre rozwiązanie, bo ich lista „rzeczy do zrobienia” wydłuża się przez to w nieskończoność, przez co jeszcze trudniej wykonać czekające nas zadania⁴⁹. Na gruncie psychologii takie permanentne zwlekanie i odciąganie określa się terminem prokastynacja. **Dr Marek Wypych** – adiunkt w Pracowni Obrazowania Mózgu w Instytucie Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego Polskiej Akademii Nauk twierdzi, że z problemem notorycznego odwlekania, które nie jest tożsame z lenistwem, mierzy się jak wynika z szacunków od 15 do 20 % populacji⁵⁰. M. Kotlarek autorka bloga psycholog pisze.pl wskazuje, że u podłoża prokastynacji leży lęk, a co więcej w przeciwieństwie do lenistwa mamy tu do czynienia z poczuciem winy i wyrzutami sumienia. Radzi też w jaki sposób bez pomocy specjalisty można próbować sobie radzić z prokastynacją. Po pierwsze należy dzielić większe zadania na mniejsze partie. Po drugie trzeba zorganizować czas i określić sobie terminy realizacji zadań. Po trzecie rozpoczynać powinności od tych najtrudniejszych. Po czwarte korzystać z motywacji, np. wyznaczać sobie niewielkie gratyfikacje za każdą wykonaną czynność. I po piąte – nie karać samego siebie⁵¹.

Moją intencją było, by czytelnicy niniejszego tekstu choć w niewielkim stopniu byli sobie w stanie odpowiedzieć na pytanie: *Jak znaleźć w sobie motywację do zdalnej nauki i pracy w czasie zarazy???* Mam cichą nadzieję, że choć trochę mi się to udało. Zdaję sobie oczywiście sprawę, że w przeważającej większości zaprezentowałam tu kwestie odnoszące się zagadnień z zakresu motywacji do uczenia się, ale czyż nie jest prawdą, że by móc kogokolwiek i czegokolwiek nauczyć najpierw należy zacząć od siebie, to jest w pierwszej kolejności nauczyć samego siebie. W związku z powyższym zmotywujmy najpierw siebie,

⁴⁸ Podaję za: R. Kadzikowska-Wrzosek, op. cit., s. 15.

⁴⁹ R. Albiński, S. Bedyńska, *Zapasy z samym sobą, czyli jak nie zwlekać*, Psychologia w Szkole 2010, nr 1, s. 25.

⁵⁰ M. Wypych, *Prokastynacja – notoryczne odwlekanie*, <https://www.swps.pl/strefa-psyche/blog/18552-prokastynacja-czyli-znow-zostawilem-to-na-ostatnia-chwile>, [dostęp: 24.04.2020 r.].

⁵¹ M. Kotlarek, *Prokastynacja. Czym jest i jak z nią walczyć?*, <https://psycholog-pisze.pl/prokastynacja/>, [dostęp:24.04.2020].

WARTO WIEDZIEĆ

a dopiero potem skupmy się na motywowaniu innych. Na koniec chciałabym przytoczyć jeszcze jeden cytat autorstwa M. Żylińskiej: *W przedwczorajszych szkołach wczorajsi nauczyciele przygotowują uczniów do rozwiązywania problemów, jakie przyniesie jutro*⁵². Otóż skoro okazało się, że owo jutro, a mam tu oczywiście na myśli globalną pandemię koronawirusa, nadeszło całkiem niespodziewanie i w związku z tym zaistniała nagle i natychmiastowa potrzeba zmian w dotychczasowym nauczaniu wszyscy tj. nauczyciele i uczniowie, a także ich rodzice stanęli przed nie lada wyzwaniem. I choć cytowana autorka we wspomnianych słowach odnosi się do badań nad ludzkim mózgiem i faktu, że tradycyjna *formuła nauczania nie wspiera naturalnych procesów uczenia się i nie jest miejscem umożliwiającym indywidualny rozwój każdego ucznia*⁵³ to w mojej ocenie można na nie spojrzeć szerzej, czyli w dzisiejszym kontekście. Spróbujmy wszyscy się zmobilizować, albo jak kto woli zaktywizować i zrobić wszystko, by ta obecna formuła zdalnego nauczania przyniosła jak najwięcej pozytywnych efektów. Weźmy pod uwagę wiedzę jakiej dostarcza nam grono neuronaukowców, bo niby dlaczego mielibyśmy tego nie zrobić☺ i wykorzystajmy ją by nasze nauczanie i uczenie się, a także praca na odległość były jak najbardziej efektywne. Przyjemnej lektury i powodzenia!!!

Bibliografia

ALBIŃSKI Rafał, BEDYŃSKA Sylwia, *Zapasy z samym sobą, czyli jak nie zwlekać*.

Psychologia w Szkole 2010, nr 1, s. 25- 37

BĄBEL Przemysław, WIŚNIAK Marzena, *Bez motywacji nie ma efektów*. Psychologia w szkole 2008, nr 3, s. 57-67

BROPHY Jere , *Motywowanie uczniów do nauki*. Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2002

CLARKE Alan, *E-learning : nauka na odległość*. Warszawa : Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, cop. 2007

COVINGTON Martin V., TEEL Karen Manheim, *Motywacja do nauki*. Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2004

⁵² M. Żylińska, *Neurodydaktyka: nauczanie i uczenie się....*, op. cit., s. 8.

⁵³ Ibidem, s. 8.

WARTO WIEDZIEĆ

GOETZ Magdalena, *Rozwijanie umiejętności uczenia się*. Warszawa : Wiedza i Praktyka, cop. 2019

HAMER Hanna, *Klucz do efektywności nauczania. Poradnik nauczyciela*. Warszawa : "Veda", 1994

JURKIEWICZ Ewa, *Neurodydaktyka: motywacja, koncentracja i substancje szczęścia*. Życie Szkoły 2012, nr 2, s. 4-5

KADZIKOWSKA-WRZOSEK Renata, *Jak zmotywować uczniów do działania*. Psychologia w Szkole 2010, nr 1, s. 15-24

KONDRAT Dorota, *Motywacja do nauki*. Remedium 2006, nr 12, s. 9-11

KRYK Gabriela, *Motywacja w samokształceniu uczniów*. Życie Szkoły 2007, nr 9, s. 10-14

MACHIAVELLI Niccolo, *Księżę*. Kęty : Wydawnictwo Marek Derewiecki, 2007

MIETZEL Gerd, *Psychologia kształcenia*. Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2002

SZABŁOWSKI Stanisław, *E-learning dla nauczycieli*. Rzeszów : Wydawnictwo Oświatowe Fosze, cop. 2009

VOPEL Klaus W., *Przerwa, która daje siłę : zabawy ułatwiające naukę : dla dzieci, młodzieży i dorosłych*. Kielce : Wydawnictwo Jedność, 2003

ŻYLIŃSKA Marzena, *Bez przyjemności nie ma nauki*. Psychologia w Szkole 2012, nr 3, s. 44-54

ŻYLIŃSKA Marzena, *Mózg uczy się, gdy chce*. Psychologia w Szkole 2012 nr 2, s. 90-99

ŻYLIŃSKA Marzena, *Neurodydaktyka : nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi*. Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2013

Netografia

KOTLAREK Monika, *Prokastynacja. Czym jest i jak z nią walczyć?*, <https://psycholog-pisze.pl/prokrastynacja/>, [dostęp:24.04.2020]

WARTO WIEDZIEĆ

WYPYCH Marek, *Prokastynacja – notoryczne odwlekanie*, <https://www.swps.pl/strefa-psyche/blog/18552-prokastynacja-czyli-znow-zostawilem-to-na-ostatnia-chwile>, [dostęp: 24.04.2020 r.]

<https://pixabay.com/pl/illustrations/sportowe-poci%C4%85g-aktywne-przydatno%C5%9B%C4%87-1014064/>, [dostęp: 24.04.2020 r.]

<https://pixabay.com/pl/photos/ksi%C4%85%C5%BCek-dla-u%C5%BCytkownik%C3%B3w-domowych-927394/>, [dostęp: 24.04.2020 r.]

Sylwia Piekarska

Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie. Filia w Żurominie

Nie pisz do szuflady...

VII Edycja Powiatowego Konkursu Poetyckiego im. Władysława Orkana „*Nie pisz do szuflady*” została zorganizowana przez Bibliotekę Pedagogiczną w Ciechanowie Filię w Żurominie oraz bibliotekę szkolną Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Orkana w Bieżuniu. Hasło konkursu towarzyszy od początku powstania tej inicjatywy. VII edycja pokazuje, iż nie brakuje chętnych by wyrażać swoją aktywność twórczą, tworzyć własne utwory oraz propagować poezję wśród młodych osób.

Konkurs był przeznaczony dla poetów - amatorów w 3 kategoriach wiekowych z terenu powiatu żuromińskiego. Celem konkursu było: rozbudzanie zainteresowań poezją, popularyzacja tej formy zainteresowań, promocja młodych talentów, promocja szkoły Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Orkana w Bieżuniu, promocja Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie, biblioteki szkolnej jak również integracja kilku środowisk szkolnych, i nie tylko, z terenu powiatu żuromińskiego.

Patronat nad konkursem objął i nagrody ufundował Starosta Powiatu Żuromińskiego pan Jerzy Rzymowski, Burmistrz Miasta i Gminy Biezuń pan Andrzej Szymański oraz Rada Rodziców Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Orkana w Bieżuniu a słodki poczęstunek ufundowała Cukiernia Rosario Kazimierz Zieliński w Żurominie.

W roku szkolnym 2019/2020 konkurs poetycki odbył się we współpracy z Biblioteką Pedagogiczną w Ciechanowie. Przeznaczony był dla uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz został poszerzony o nową kategorię dla uczniów/osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu żuromińskiego. Do konkursu zgłoszono 64 wiersze o tematyce dowolnej. 2 zgłoszenia nie spełniły wymogów formalnych. Konkurs został rozstrzygnięty 28 lutego 2020 roku.

Finałowa gala odbyła się 5 marca 2020 roku o godzinie 11:00 w Liceum Ogólnokształcącym im. Władysława Orkana w Bieżuniu. Starosta Żuromiński Pan Jerzy Rzymowski oraz Burmistrz Miasta i Gminy Biezuń Pan Andrzej Szymański złożyli

RELACJE

gratulacje tegorocznym laureatom, życząc dalszych sukcesów. *Jak widać w młodym pokoleniu jest potrzeba uzewnętrzniania swoich myśli i emocji. Poezja to szczególnie rodzaj twórczości, który wymaga zrozumienia. Wielu próby tworzenia i pisania podejmuje, ale nie wszyscy mają odwagę by to upublicznić, czy wyjść z tym na zewnątrz. Tym bardziej godne to jest pochwały* – mówił Starosta Jerzy Rzymowski.

W czasie finału głos zabrała również Pani Hanna Szymborska, poetka, absolwentka bieżuńskiego liceum - *Ja całe życie pisałam, i cóż z tego, że pisałam. Bałam się wyjść do ludzi, na zewnątrz, bo uważałam, że źle, że nie tak. Ale każdy człowiek wrażliwy powinien pokazać, to co w sercu, co w duszy nosi. Piszcie i pokazujcie, bo to pomaga żyć* – powiedziała. Podkreśliła także, że czasem to co nosimy w sobie ma taki nadmiar uczuć i emocji, że jedynie wypisanie się przynosi ulgę. O wartości słowa mówił z kolei burmistrz Bieżunia Andrzej Szymański. – *Tego słowa brakuje, bo mamy w zdegradowanym świecie wartości tak mało możliwości do poszanowania tego, co mówimy i tego, co słuchamy, że zdarza się, że powiedzenia „szanujmy słowo” nam brakuje. W przestrzeni publicznej, domowej, społecznej - powiedział. Zwracając się do młodzieży dziękował, że mógł na chwilę „odlecieć”. – Wy nazywając rzeczywistość pokazujecie ją taką, jaką ona się jawi dla was, dla waszego młodego pokolenia. To, co wybrzmiewa z tego, jak piszecie to jest pewnego rodzaju krzyk do społeczności o to, żeby było inaczej. My tego krzyku praktycznie nie słyszymy, ponieważ jesteśmy już tak daleko w zdewaluowanym wartościami towarzystwie, że nie dajemy sobie rady i z tym wszystkim, co tutaj się dokoła nas dzieje. Dobrze, że jesteście, i dobrze, że piszecie.* Galę konkursową poprowadziła młodzież Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Orkana.

Gratulujemy wszystkim laureatom i nagrodzonym. Dziękujemy za zaangażowanie i pracę jaka została wykonana. Składamy serdeczne podziękowania przybyłym gościom, opiekunom, rodzicom, nauczycielom, uczniom oraz sponsorom konkursu. Życzymy dalszych sukcesów artystycznych.

Komisja konkursowa:

Przewodnicząca – Pani Ewa Olczak – historyk, nauczyciel bibliotekarz Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie Filia w Żurominie,

RELACJE

Członkini – Pani Wioletta Gałązka – polonistka, nauczyciel bibliotekarz Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie Wydział Udostępniania Zbiorów,
Sekretarz – Pani Mirosława Ostrowska - polonistka, nauczyciel bibliotekarz, bibliotekarz systemowy Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie. Wydział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów.

W kategorii szkół podstawowych

1 miejsce – Monika Szychuła - Zespół Szkół w Lubowidzu.

2 miejsce – Gabriela Dobies - Zespół Szkół w Lutocinie.

3 miejsce – Julia Falkowska - Zespół Szkół w Lubowidzu.

Wyróżnienia

Wiktoria Brzozowska – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zieluniu.

Wiktoria Michalska – Zespół Szkół w Lutocinie.

Martyna Kamińska – Szkoła Podstawowa w Poniatowie.

Alicja Marecka – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zieluniu.

W kategorii szkół ponadpodstawowych

1 miejsce – Milena Kluczevska - Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Orkana w Bieżuniu.

2 miejsce – Jakub Piechota - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II Żurominie.

3 miejsce – Weronika Pawlak – Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Orkana w Bieżuniu.

Wyróżnienia

Radosław Suwiński – Liceum Ogólnokształcące im. Marii Dąbrowskiej w Żurominie.

Kinga Rzymowska – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Żurominie.

RELACJE

W kategorii uczniowie/osoby z niepełnosprawnością

Joanna Brodzińska – Środowiskowy Dom Samopomocy w Żurominie

Finaliści VII Edycji Powiatowego Konkursu Poetyckiego im. Władysława Orkana

Ewa Bochynek

Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu. Filia w Wałbrzychu

Edukacja zdrowotna w szkole. Relacja z wałbrzyskiej konferencji szkoleniowej

Edukacja prozdrowotna jest podstawowym prawem każdego dziecka. Powszechnie uważa się, że prowadzenie jej przez szkołę może być najbardziej skuteczne, mając na uwadze, że zdrowe dziecko lepiej się uczy.

Dnia 23.01.2020 roku w wałbrzyskiej Filii Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej odbyła się konferencja szkoleniowa dla nauczycieli miasta Wałbrzycha i powiatu wałbrzyskiego. Kierownik wałbrzyskiej Filii na otwarcie konferencji przygotowała krótki wykład zatytułowany *Edukacja zdrowotna jako zadanie w szkole i w szkolnej bibliotece*, a jako motto wystąpienia przywołała słowa Janusza Korczaka: *Zdrowe dziecko jest "wiosną dla społeczeństwa"*. Przedstawiła też propozycję zadań dla biblioteki szkolnej w obszarze edukacji zdrowotnej. Są to między innymi: wzbogacenie księgozbioru biblioteki o pozycje dotyczące fizjologii człowieka, biologii ekologii, psychologii oraz zdrowego stylu życia, stworzenie kartoteki zagadnieniowej na temat zdrowia, albo utworzenie działu zatytułowanego "Zdrowy styl życia", wydzielenie w bibliotece miejsca na książki i materiały związane z promocją zdrowia, umieszczanie informacji na stronie www biblioteki szkolnej o podejmowanych działaniach promujących zdrowy styl życia wśród uczniów, rodziców i opiekunów oraz nauczycieli. Warto też organizować konkursy czytelnicze i plastyczne o tematyce prozdrowotnej, spotkania w bibliotece szkolnej uczniów z tymi, którzy propagują zdrowy styl życia.

Wystąpienie Pani prof. dr hab. n. med. Krystyny Pawlas Kierownika Katedry i Zakładu Higieny Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu poświęcone było problemowi nadwagi oraz otyłości wśród dzieci i młodzieży w Polsce, Europie i na świecie ze zwróceniem szczególnej uwagi na konsekwencje zdrowotne tego zjawiska. Otyłość w jakimkolwiek wieku stanowi ryzyko dla zdrowia. Jest to stan patologiczny, który cechuje znaczna nadwaga spowodowana nadmiernym otłuszczeniem organizmu. To schorzenie ogólnoustrojowe charakteryzuje się nadmiernym rozwojem tkanki

RELACJE

tłuszczowej w organizmie. Obecnie wiadomo, że przekarmianie dzieci i młodzieży, prowadzące często do nadmiernej masy ciała, może pozostawić trwały ślad w postaci zwiększenia liczby komórek tkanki tłuszczowej, które pozostają przez całe życie człowieka w gotowości metabolicznej, stanowiąc potencjalny spichlerz gromadzących się w niej trójglicerydów. Choroby dietozależne to nie tylko otyłość, ale także cukrzyca typu II, nadciśnienie tętnicze, choroby układu krążenia, osteoporoza, próchnica, nowotwory. Warto zwrócić uwagę, że więcej niż jedno na czwórkę dzieci na świecie ma nadwagę lub otyłość. Otyłość wśród dzieci rośnie nawet w biednych krajach. Należy pamiętać: otyłe dziecko dorośnie jako otyły dorosły.

Pani mgr Iwona Początek Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 5 w Wałbrzychu zaprezentowała temat *Czy szkoła może wpływać na zmiany sposobów odżywiania dzieci?* Odpowiedź była jednoznaczna. Z pewnością wpływ szkoły jest większy, o ile zapewniona jest właściwa współpraca i zrozumienie problemu, określenie działań prowadzonych przez szkołę, (zaakceptowanych przez rodziców, opiekunów i uczniów), które wpłyną pozytywnie na właściwy sposób odżywiania dzieci.

Następnie Pani doktorantka w Katedrze i Zakładzie Higieny Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu lek. Anna Kawalec przedstawiała wyniki badań prowadzonych w wałbrzyskim Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 5: *Styl życia dzieci w wieku szkolnym - wyniki badania "Dieta i aktywność w wieku szkolnym" w świetle aktualnych zaleceń. Warto zaznaczyć, że omówione zostały także następujące zasady zdrowego żywienia związane z Piramidą Zdrowego Żywienia i Aktywności Fizycznej dla dzieci:*

- 1. Jedz posiłki regularnie (5 posiłków co 3-4 godziny).*
- 2. Warzywa i owoce jedz jak najczęściej i w jak największej ilości.*
- 3. Jedz produkty zbożowe, zwłaszcza pełnoziarniste.*
- 4. Codziennie pij co najmniej 3-4 szklanki mleka. Możesz je zastąpić jogurtem naturalnym, kefirem i – częściowo – serem.*
- 5. Jedz ryby, nasiona roślin strączkowych i jaja. Wybieraj chude mięso. Ograniczaj spożycie produktów mięsnych przetworzonych.*
- 6. Ograniczaj spożycie tłuszczów zwierzęcych. Zastępuj je olejami roślinnymi.*
- 7. Unikaj spożycia cukru, słodyczy i słodkich napojów. Zastępuj je owocami i orzechami.*

RELACJE

8. Nie dosalaj potraw. Unikaj słonych przekąsek i produktów typu fast food.

9. Pamiętaj o picciu wody do posiłku i między posiłkami.

10. Bądź codziennie aktywny fizycznie w szkole i poza szkołą.

Zwrócono także uwagę, co powinno zawierać pełnowartościowe śniadanie. W tym pierwszym posiłku powinny się znaleźć: węglowodany złożone pochodzące z produktów zbożowych pełnoziarnistych, pieczywo (razowe, graham), płatki zbożowe (owsiane, żytnie, gryczane, jaglane), musli, otręby, warzywa i/lub owoce, mleko bądź produkt mleczny (ser żółty, twaróg, jogurt, kefir, maślanka), produkt białkowy (wędliny, ryby, jaja, pasty z roślin strączkowych). Niestety, Raport WHO - European Childhood Obesity Surveillance Initiative podaje, że 17% polskich ośmiolatków nie je śniadań codziennie.

Na zakończenie konferencji Pani Giorgia Piscitelli z Uniwersytetu Bolońskiego specjalizująca się w aktywności fizycznej w profilaktyce chorób oraz aktywności ruchowej dostosowanej do kondycji zdrowia przygotowała wystąpienie (w języku angielskim z tłumaczeniem na język polski) zatytułowane: *Aktywność fizyczna - jak dzieci spędzają czas wolny?* podając przykładowe ćwiczenia ruchowe, które nauczyciel może zastosować podczas lekcji.

Po konferencji szkoleniowej dla zainteresowanych uczestników była także możliwość dokonania oceny składu swego ciała przy użyciu analizatora TANITA, z której to możliwości wielu nauczycieli skorzystało.

Dziękujemy wszystkim prelegentom za ciekawe wystąpienia podczas konferencji szkoleniowej w wałbrzyskiej Filii.

Kompetencje cyfrowe uczniów i nauczycieli

Wydawnictwa zwarte

1. Baron- Polańczyk, Eunika : Multimedialne materiały dydaktyczne : projektowanie i wykorzystywanie w edukacji techniczno-informatycznej. Zielona Góra : Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2006.
2. Clarke, Alan : E-learning : nauka na odległość. Warszawa : Wydawnictwo Komunikacji Łączności, 2007
3. Cyfrowy tubylec w szkole – diagnozy i otwarcia. T. 1, Współczesny uczeń, a dydaktyka / red. nauk. Marzenna Nowicka, Joanna Dziekońska. Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2018.
4. Cyfrowy tubylec w szkole – diagnozy i otwarcia. T. 2, Nauczyciel a nowe technologie w szkole / red. nauk. Marzenna Nowicka, Joanna Dziekońska. Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2018.
5. Czerski, Wojciech : Gotowość nauczycieli do stosowania nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych. Lublin : UMCS, 2017.
6. Dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w przestrzeni informacyjnej/ red. nauk. Mirosław Z. Babiaryz, Karol Bidziński, Alicja Giermakowska. Kraków : Oficyna wydawnicza Impuls, 2016.
7. E – nauczyciel przyrody : innowacyjna strategia nauczania i uczenia się przedmiotów przyrodniczych z wykorzystaniem multimediiów / Anna Basińska i inni. Poznań : Uniwersytet Adama Mickiewicza, 2013.
8. Edukacja wczesnoszkolna : scenariusze lekcji z komputerem, tabletem i nie tylko / opracowanie i redakcja Eryk Chilmon. Wrocław : Presscom, cop.2015.
9. Juszczak, Stanisław : Edukacja na odległość : kodyfikacja pojęć, reguł i procesów. Toruń : Adam Marszałek, 2002.
10. Korolczuk, Renata : Pozwólmy dzieciom grać : o wykorzystaniu gier planszowych w edukacji matematycznej. Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, cop. 2014.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

11. Lorens, Roman : Nowe technologie w edukacji : praktyczna pomoc w przygotowaniu lekcji, przewodnik po e-nauczaniu, opis najpopularniejszych darmowych aplikacji, metodyka zdalnego nauczania, prawo autorskie w e-learningu, gotowe materiały do wykorzystania. Warszawa : Wydaw. szkolne PWN, 2011.
12. Payne Bryson : Uczymy dzieci programowania. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018.
13. Pamuła – Cieślak, Natalia : Ukryty Internet jako przedmiot edukacji informacyjnej. Toruń : Wydawnictwo Naukowe UMK, 2015.
14. Pedagogika @ środki informatyczne i media / pod red. Macieja Tanasia ; Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP w Warszawie. Warszawa : WSP ZNP ; Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2005.
15. Pezda, Aleksandra : Koniec epoki kredy. Warszawa : Agora, 2011.
16. Pitler Howard : Efektywne wykorzystanie nowych technologii na lekcjach/ Elizabeth R. Hubbell, Matt Kuhn. Warszawa ; Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2015.
17. Rybak, Anna : Multimedialne wspomaganie kształcenia matematycznego. Opole : Wydawnictwo Nowik, 2016.
18. Technologie informacyjne w warsztacie nauczyciela / pod red. Jacka Migdałka i Marii Zając. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls" : Uniwersytet Pedagogiczny, 2008.
19. Topol, Paweł : Funkcjonalność edukacyjna światów wirtualnych. Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2013.
20. Współczesne konteksty edukacyjne technologii informacyjnej / pod red. Doroty Siemienieckiej. Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2009.

Wydawnictwa ciągłe

1. Arkabus, Agata : Nauczycielskie sieciowanie i doświadczenia z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych // Edukacja i Dialog. – 2016, nr ½, s. 62-67.
2. Brewczyńska, Magdalena : EDpuzzle, czyli nauka poprzez aktywne oglądanie filmów// Biblioteka w Szkole. – 2017, nr 5, dod. Biblioteka – Centrum Informacji nr 2, s. 7-10.
3. Brewczyńska, Magdalena : Storytelling w wersji cyfrowej // Biblioteka w Szkole. – 2017, nr 7/8, dod. Biblioteka – Centrum Informacji nr 3, s. 3-5.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

4. Boryczka, Bożena : Jak dotrzeć z gazetką do wielu czytelników? // Biblioteka w Szkole. - 2018, nr 5, dod. Biblioteka – Centrum Informacji nr 2, s. 3-9
5. Jakubiec, Anna : Co dalej z cyfrową szkołą // Dyrektor Szkoły. – 2017, nr 1, s. 13-14.
6. Janczak, Dorota : Cyfrowe kompetencje pokolenia sieci // Dyrektor Szkoły. – 2017, nr 12, s. 50-53.
7. Janczak Dorota : Cyfrowe notatki // Dyrektor Szkoły. – 2017, nr 5, s. 46-49.
8. Janczak, Dorota : Nowe technologie a indywidualizacja nauczania // Dyrektor Szkoły. – 2016, nr 4, s. 47- 49.
9. Janczak, Dorota : Stosowanie infografik na lekcji // Dyrektor Szkoły. – 2017, nr 6, s. 58-59.
10. Jaročka, Marzena : Quizizz – aplikacja do tworzenia interaktywnych testów // Biblioteka w Szkole. – 2017, nr 11, dod. Boiblioteka- Centrum Informacji nr 4, s. 14-16.
11. Kaleta, Włodzimierz : Polska szkoła w cyfrowym peletonie? // Dyrektor Szkoły. – 2016, nr 6, dod. Nowe Technologie, s. 4-6.
12. Litaszewska, Elwira : Wirtualny spacer i webquest – metody usprawniające proces uczenia się // Problemy Opiekuńczo Wychowawcze. – 2016, nr 8, s. 16-23.
13. Lorens, Roman : Zalety stosowania ćwiczeń interaktywnych w przedszkolu // Nauczanie Początkowe. – 2013/2014, nr 3, s. 43-49.
14. Ostarek, Ewa : Wykorzystanie narzędzi technologicznych do tworzenia własnych materiałów do pracy // Życie Szkoły. – 2018, nr 4, s. 38-42.
15. Pacewicz, Alicja : Praca domowa 2.0 // Dyrektor Szkoły. – 2018, nr 3, dodatek Nowe Technologie, s. 4-5.
16. Palka, Ewa : Nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem narzędzia Padlet // Język Polski w Liceum. – 2016/2017, nr 4, s. 34-49.
17. Palka, Ewa : Nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem platformy LearningAPPS.org (cz. 1) // Język Polski w Gimnazjum. – 2016/2017, nr 3, s. 23-45.
18. Palka, Ewa : Nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem platformy LearningAPPS.org (cz. 2) // Język Polski w Gimnazjum. – 2016/2017, nr 4, s. 21-33
19. Pokrzycka, Lidia : Nauka przez zabawę. Bezpłatne aplikacje internetowe dla nauczycieli // Nowa Szkoła. – 2016, nr 8, s. 49-52.
20. Pokrzycka, Lidia : Wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK) w praktyce nauczania // Nowa Szkoła. – 2017, nr 5, s. 45-48.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

21. Polcyn – Matuszewska, Sylwia : Narzędzia dla nauczycieli XXI wieku – wybrane przykłady // *Remedium*. – 2016, nr 3, s. 16-17.
22. Polcyn – Matuszewska, Sylwia : Webinaria w szkole // *Remedium*. – 2017, nr 4, s.30-31.
23. Puścińska, Anna : Edutainment – rozrywkowa edukacja // *Dyrektor Szkoły*. – 2018, nr 5, s. 58-61.
24. Skibiński, Marian : Programy komputerowe jako pomoc w nauczaniu dziecka autystycznego – doświadczenia i propozycje // *Meritum*. – 2016, nr 4, s. 52-55.
25. Stolarczyk, Ewa : Nauka programowania od klasy pierwszej // *Życie Szkoły*. – 2017, nr 7, s. 10-14.
26. Szelaż, Anna : Fotografia w chmurze – Flickr // *Biblioteka w Szkole*. – 2018, nr 2, dod. Biblioteka – Centrum Informacji nr 1, s. 11-12.
27. Szelaż, Anna : Odwrócona lekcja . Przykłady aplikacji do wykorzystania // *Biblioteka w Szkole*. – 2016, nr 11, dod. Biblioteka- Centrum Informacji nr 4, s. 9- 10.
28. Ziolo – Pużuk, Karolina : Pomoc TIK dla uczniów z dysfunkcjami // *Dyrektor Szkoły*. – 2018, nr 5, s. 44-47.
29. Ziolo – Pużuk, Karolina : Użycie Skype’a w edukacji// *Dyrektor Szkoły*. – 2018, nr 4, s. 50-52.

Św. Jan Paweł II

Wydawnictwa zwarte

1. Bilicki Tomasz: Dziecko i wychowanie w pedagogii Jana Pawła II : na podstawie Jego encyklik, adhortacji, wybranych listów i przemówień.- Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2005
2. Dekalog dla Polaków : [czas na odrobienie lekcji Jana Pawła II, której nie chcieliśmy słuchać] / [red. i korekta Tomasz Balon-Mrocza, Agata Chadzińska, Anna Kendziak].- Kraków: Dom Wydawniczy "Rafael", 2006.
3. Drażek Czesław: Jan Paweł II : wskazania na trzecie tysiąclecie. -Kraków : Wydaw. WAM, 2002
4. Dziwisz Stanisław: Świadectwo.- Warszawa : Przemysław Hauser ; Poznań : TBA Komunikacja Marketingowa, 2007.
5. Jan Paweł II w Afryce, 2 V-12 V 1980, 12-19 II 1982 : przemówienia i homilie / przekł. [z wł.] Jan Jarco, Andrzej Polkowski ; oprac. A Polkowski.- Warszawa : "Pax", 1985.
6. Jan Paweł II w Austrii 10 IX 1983 - 13 IX 1983 i Szwajcarii 12 VI 1984 - 17 VI 1984, 15 VI 1982 : przemówienia i homilie / oprac. Jarmila Sobiepan.- Warszawa : "Pax", 1988
7. Jan Paweł II w Brazylii, 30 VI - 11 VII 1980 : przemówienia, homilie, modlitwy / przekł. Marta Szafrąńska-Brandt, "L'Osservatore Romano" (wyd. polskie) ; oprac. Antoni Podsiad. - Warszawa : "Pax", 1985.
8. Jan Paweł II w dialogu miłości z Kościołem Wschodnim / wybór i oprac. Andrzej Polkowski; wstęp Waclaw Hryniewicz.- Warszawa: "Pax", 1984.
9. Jan Paweł II w Polsce 1979-1983 : homilie i przemówienia. -Warszawa : "Pax", 1986.
10. Jan Paweł II w Portugalii, Hiszpanii i Lourdes : przemówienia i homilie / oprac. Jarmila Sobiepan. - Warszawa : "Pax", 1986.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

11. Jan Paweł II: Nauczanie społeczne : 16-23 czerwca 1983. T. 6, Druga pielgrzymka do Polski: 16-23 czerwca 1983. - Warszawa : Ośrodek Dokumentacji i Studiów Społecznych, 1986
12. Jan Paweł II: Nauczanie społeczne 1982. T. 1-2.- Warszawa: Ośrodek Dokumentacji i Studiów Społecznych, 1986.
13. Jan Paweł II: Przekroczyć próg nadziei: Jan Paweł II odpowiada na pytania Vittoria Messoriego. - Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL, 1994
14. Jan Paweł II: Wstańcie, chodźmy!. -Kraków : Wydaw. św. Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, 2004
15. Karol Wojtyła - poeta / pod red. nauk. Jacka Gładziewskiego i Witolda Sadowskiego. - Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, cop. 2006
16. Kindziuk Milena: Matka papieża : poruszająca opowieść o Emilii Wojtyłowej / Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2013
17. Kościół współczesny : dwadzieścia lat po Soborze Watykańskim II / pod red. Wiesława Mysłka i Mirosława Nowaczyka. - Warszawa : Państw. Wydawnictwo Naukowe, 1985.
18. Lasota Marek: Donos na Wojtyłę: Karol Wojtyła w teczках bezpieki. -Kraków : Wydawnictwo Znak, 2006.
19. Lecomte Bernard: Pasterz.- Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak. 2006.
20. Latasiewicz Marek: Śladami Jana Pawła II: 104 pielgrzymki: 1978-2005. - Kraków : Albatros ABI, 2005.
21. Litania narodu polskiego : ilustrowany leksykon polskich świętych, błogosławionych i sług Bożych / w oprac. Gabriela Turowskiego; rozważania Jan Paweł II. - Kraków : "Biały Kruk", 2004.
22. Marinelli Enrico: Papież i jego generał: nieznanne ucieczki Jana Pawła II we wspomnieniach jego "anioła stróża".- Kraków: Dom Wydawniczy "Rafael", cop. 2007.
23. Młodzięncze lata Karola Wojtyły: wspomnienia / red. Juliusz Kydryński. - Kraków : Oficyna Cracovia, 1990.
24. Mówię o was i za was : trzecia pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny / [oprac. red. Sławomira Gibka, Grażyna Gołąb, Mirosław Matosek]. - Warszawa: "Pelikan", 1988.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

25. O antropologii Jana Pawła II / pod red. Mariana Grabowskiego.- Toruń: Wydaw. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2004
26. Obecność : Karol Wojtyła w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim / red. Maria Filipiak, Andrzej Szostek. - Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL, 1987.
27. Pamięć i tożsamość na lekcjach polskiego : interpretacje, materiały metodyczne / [red. Ida Radziejowska]. - Warszawa: Wydawnictwo Piotra Marciszuka Stentor, 2008.
28. Pham John-Peter: Następcy świętego Piotra: kulisy śmierci i wyborów papieży.- Poznań : Zysk i S-ka, cop. 2005.
29. Po raz trzeci na ziemi ojczyстей: III pielgrzymka Ojca Świętego Jana Pawła II do Ojczyzny, 8-14 czerwca 1987, II Kongres Eucharystyczny: przemówienia, homilie, reportaże, refleksje / oprac. Tadeusz Karolak. - Warszawa : Wydaw. Archidiecezji Warszawskiej, 1988.
30. Pokolenie JP II : przeszłość i przyszłość zjawiska religijnego / pod red. Tadeusza Szawiela ; Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego.- Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2008.
31. Pokój Tobie, Polsko : druga pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny : homilie i przemówienia / wstęp, diariusz i oprac. Amelia Szafrńska.- Warszawa : Pax, 1984
32. Przybylska Agata: Samotność możliwa w człowieku : mistyczny aspekt Poezji i dramatów Karola Wojtyły. -Kraków : "Arcana", 2002.
33. Rynio Alina: Integralne wychowanie w myśli Jana Pawła II. - Lublin: Wydawnictwo KUL, 2004.
34. Sidor Kazimierz: Wzgórze Watykanusa. - Warszawa : "Książka i Wiedza", 1985.
35. Szukałem Was: scenariusze lekcji wychowawczych dla pokolenia Jana Pawła II : szkoły ponadgimnazjalne / [oprac. merytoryczne Teresa Król].- Kraków: Wydawnictwo Rubikon, 2005.
36. Tischner Józef: Idąc przez puste Błonia. -Kraków : Wydawnictwo Znak, 2005.
37. Trwajcie : trzecia pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny, 8-14 czerwca 1987 : przemówienia i homilie / wstęp, diariusz i oprac. Amelia Szafrńska.- Warszawa : "Pax", 1988.
38. Zięba Maciej: Papieże i kapitalizm : od Rerum novarum po Centesimus annus. - Kraków : Znak, 1998.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

39. Zuchniewicz Paweł: Wujek Karol : kapłańskie lata Papieża. - Warszawa : Prószyński i S-ka, 2007.

Wydawnictwa ciągłe

1. Araszczyk Zofia: Nie lękajcie się!: scenariusz spektaklu poświęconego przesłaniu Jana Pawła II // Biblioteka w Szkole. - 2020, nr 3, s.44-46.
2. Figiel Martyna: Św. Jan Paweł II - człowiek książki // Poradnik Bibliotekarza. - 2015, nr 5, s. 25-29.
3. Jachimczak Barbara Wanda: Echo niebios. Scenariusz // Biblioteka w Szkole. - 2012, nr 4, s. 25-27.
4. Jachimczak Barbara Wanda: Każdego człowieka czeka w życiu walka duchowa. Scenariusz z okazji kanonizacji papieża Polaka // Biblioteka w Szkole. - 2014, nr 3, s. 25-27.
5. Jachimczak Barbara Wanda: Ludzkość zawsze potrzebuje pokoju...Scenariusz z okazji Roku św. Jana Pawła II // Biblioteka w Szkole. - 2015, nr 2, s. 27-29.
6. Jachimczak Barbara Wanda: Niezwykły pielgrzym : scenariusz słowno-muzyczny poświęcony Janowi Pawłowi II (18 V 1920 - 2 IV 2005) // Biblioteka w Szkole. - 2008, nr 3, s. 20-22.
7. Jachimczak Barbara Wanda: Tajemnica Przejścia według Jana Pawła II : scenariusz zaduszkowy // Biblioteka w Szkole. - 2006, nr 9, s. 29-30.
8. Jachimczak Barbara Wanda: Taki jestem... Anegdoty o Papieżu // nr 3 , s. 31-33.
9. Jachimczak Barbara Wanda: To co we mnie niezniszczalne trwa!-Jan Paweł II : montaż poetycko-muzyczny // Biblioteka w Szkole. - 2005 nr 4 s. 26-27.
10. Jachimczak Barbara Wanda: W ojczyźnie serce me zostało.... Scenariusz słowno – muzyczny // Biblioteka w Szkole. - 2010, nr 2, s. 22-24.
11. Jan Paweł II. Polak – Papież –Święty // Wychowanie w Przedszkolu.- 2014, nr 5, s. 22
12. Jędrzejak Justyna: Jak Lolek stał się świętym : scenariusz przedstawienia z okazji Dnia Papieskiego // Biblioteka w Szkole. - 2018, nr 9, s. 28-32.
13. Jurek Lidia: A jednak nie cały umieram, to, co we mnie niezniszczalne, trwa : scenariusz słowno-muzyczny na Dzień Papieski // Biblioteka w Szkole. - 2006 nr 9 s. 26-28.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

14. Kowgier Magdalena: Santo subito! Od beatyfikacji do kanonizacji Jana Pawła II // Biblioteka w Szkole. - 2014, nr 3, s. 23-24.
15. Maciejewska Alicja: Dzięki ci, Panie za Jana Pawła II. Scenariusz słowno – muzyczny // Biblioteka w Szkole. - 2012, nr 3, s. 22-24.
16. Makowska Jolanta: Pokolenie JP II // Problemy Opiekuńczo Wychowawcze. – 2005, nr 5, s.24-26.
17. Misiór Radosław: Personalistyczna pedagogika wychowania Jana Pawła II // Nowa Szkoła. - 2015, nr 1, s. 30-39.
18. Napierała Karolina: Święty naszych czasów: 100. rocznica urodzin wielkiego papieża Polaka // Biblioteka w Szkole. - 2020, nr 4-5-6, s. 66-67.
19. Pińczuk Bogumiła: Miłość mi wszystko wyjaśniła : scenariusz poświęcony pamięci Jana Pawła II // Biblioteka w Szkole. – 2006, nr 9, s. 23-25.
20. Stawowska Agnieszka: Nie lękajcie się ! Scenariusz o Janie Pawle II // Biblioteka w Szkole. - 2012, nr 3, s. 24-27.
21. Trojan Elżbieta: Św. Jan Paweł II (1920-2005). Zestawienie bibliograficzne w wyborze // Poradnik Bibliotekarza. - 2015, nr 5, s. 40-44.

Dokumenty elektroniczne

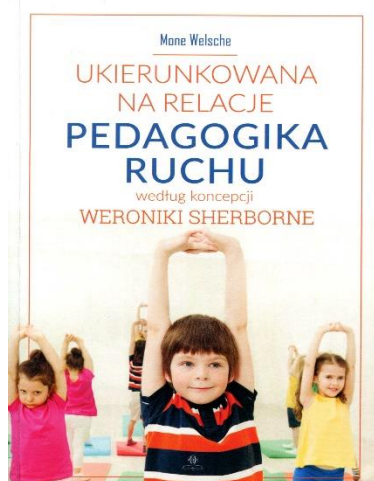
1. Jan Paweł II [dvd] / reż. John Kent Harrison. – Warszawa : Dziennik Polska -Europa-Świat, [post 2006].
2. Jan Paweł II: Słowo Papieża. Pierwsza pielgrzymka 1979 najważniejsza, najmniej znana.- Warszawa : Polskie Radio S.A, 2000.

WARTO PRZECZYTAĆ

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Terapeutyczne zabawy w integracji sensorycznej / redakcja naukowa Elżbieta Wieczór, Jacek Szmalec, Grzegorz Brzuzy. Warszawa : Difin, 2019

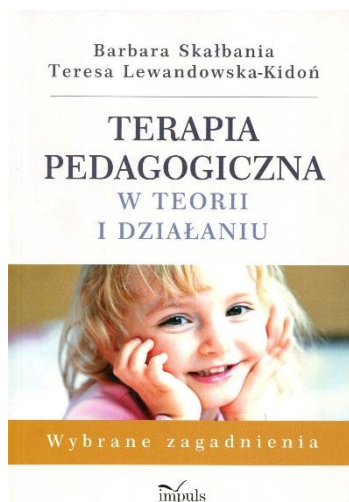

Welsche Mone : Ukierunkowana na relacje pedagoga ruchu według koncepcji Weroniki Sherborne. Gdańsk : Harmonia Universalis, 2019

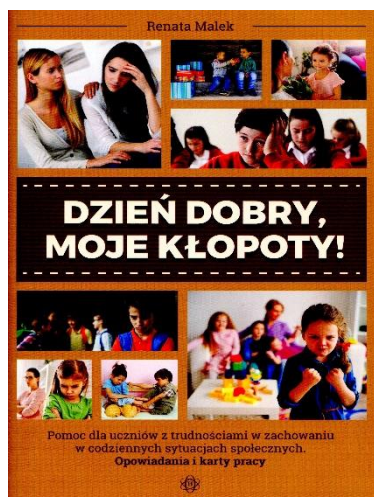

Giese-Szczap Klaudia : Bać się czy nie bać? : opowieści terapeutyczne. Kraków : Impuls, 2019

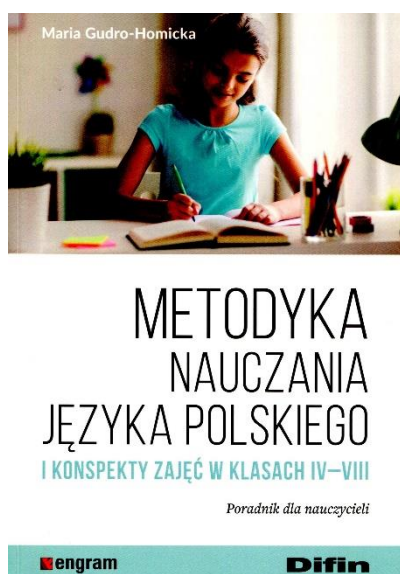
WARTO PRZECZYTAĆ

Terapia pedagogiczna w teorii i działaniu : wybrane zagadnienia / Barbara Skałbania, Teresa Lewandowska-Kidoń. Kraków : Impuls, 2019.

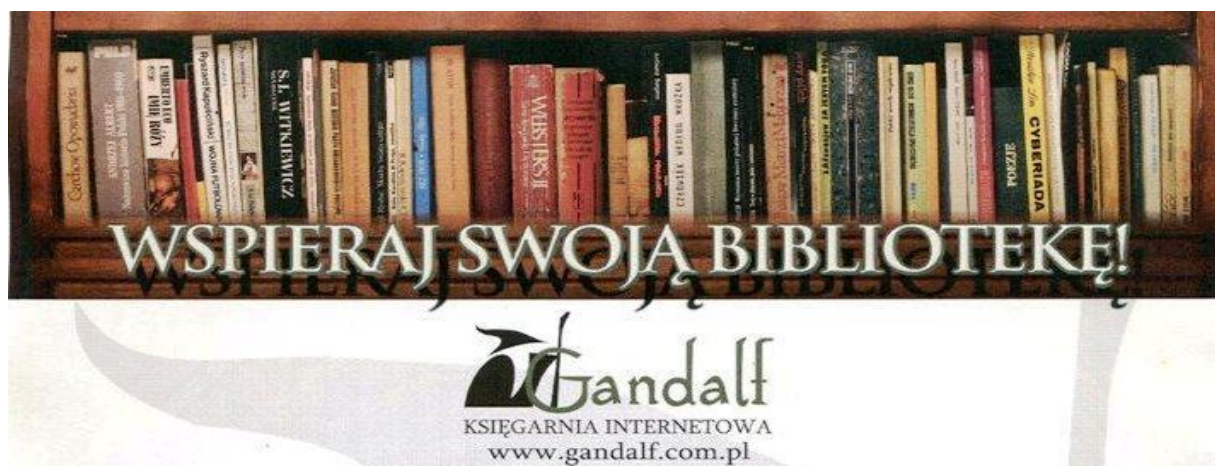

Malek Renata : Dzień dobry, moje kłopoty! : pomoc dla uczniów z trudnościami w zachowaniu w codziennych sytuacjach społecznych : opowiadania i karty pracy. Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2019

Gudro Maria : Metodyka nauczania języka polskiego i konspekty zajęć w klasach IV-VIII : poradnik dla nauczycieli. Warszawa : Difin, 2019

WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ

Bibliotekarzy zachęcamy do przyłączenia się do akcji a czytelników i sympatyków naszej biblioteki informujemy, że **KAŻDY MOŻE WSPOMÓC NASZĄ BIBLIOTEKĘ** i przez to mieć wpływ na atrakcyjność księgozbioru. Wszystkim robiącym zakupy książek w księgarniach internetowych polecamy księgarnię Gandalf, która w rankingu sklepów internetowych tygodnika „Wprost” i portalu Money.pl jest wśród liderów nieprzerwanie od kilku lat.

Nasz kod to: **jasny**

WEJDŹ NA WWW.GANDALF.COM.PL,
ZRÓB ZAKUPY, PODAJ W ODPOWIEDNIM POLU TEN KOD

jasny

ZAPEŁNIJ REGAŁY NOWYMI KSIĄŻKAMI, PRZEKAZUJĄC
SWOJE PUNKTY BIBLIOTECE.
KAŻDE ZREALIZOWANE ZAMÓWIENIE TO PUNKTY DLA
TWOJEJ BIBLIOTEKI, KTÓRE WYMIENI NA KSIĄŻKI.

NIE ZWLEKAJ. WEJDŹ NA WWW.GANDALF.COM.PL.
WESPRZYJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ JUŻ DZIŚ.
KAŻDA ZŁOTÓWKA MA ZNACZENIE!

KSIĘGARNIA INTERNETOWA GANDALF TO SZEROKI WYBÓR PODRĘCZNIKÓW,
POMOCY NAUKOWYCH, SŁOWNIKÓW, BELETRYSTYKI, KSIĄŻEK AUDIO ORAZ
MULTIMEDIÓW. KAŻDY ZNAJDZIE COŚ DLA SIEBIE.
ODWIEDŹ NASZĄ STRONĘ I PRZEKONAJ SIĘ SAM.

NOTY O AUTORACH

Monika Biedrzycka-Gładka – absolwentka Wydziału Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych w Warszawie oraz Wydziału Psychologii Społecznej SWPS w Warszawie. Pracuje jako koordynator ds. instruktażu dla bibliotekarzy w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie a także psycholog w Społecznej Szkole Podstawowej STO w Ciechanowie. Lubi ambitną prozę i pamiętniki

Jolanta Bilińska – nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej nr 5 im. Władysława Broniewskiego w Ciechanowie, nauczyciel dyplomowany

Ewa Bochynek – nauczyciel dyplomowany, ekspert do spraw awansu zawodowego nauczycieli, państwowy egzaminator maturalny (język polski), bardzo lubi czytać i wędrować po górskich trasach w Sudetach. Pracownik wałbrzyskiej Filii Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej

Grażyna Brzezińska – dyrektor Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie. Absolwentka Wydziału Bibliotekoznawstwa Informacji Naukowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, studiów podyplomowych z zakresu zarządzania oświatą i marketingu oraz studiów podyplomowych z zakresu bibliotek naukowych

Renata Grabowska – nauczyciel bibliotekarz w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Filia w Płońsku - kierownik placówki, biblioterapeuta

Ewelina Kapica – Policha - nauczyciel bibliotekarz w Publicznej Szkole Podstawowej im. 30 Pułku Strzelców Kaniowskich i AK w Hostynnem Kolonii

Agnieszka Kołodziejka - nauczyciel bibliotekarz, pracownik Wydziału Informacyjno – Bibliograficznego w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Absolwentka Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Ewelina Korczak – absolwentka Kolegium Nauczycielskiego na kierunku język polski z informacją naukową i bibliotekoznawstwem oraz filologii polskiej na Akademii Techniczno - Humanistycznej, bibliotekarka w Szkole Podstawowej nr 2 Towarzystwa Szkolnego im. M. Reja w Bielsku-Białej

Katarzyna Kulesa – nauczyciel w Szkole Podstawowej nr 6 im. Juliusza Słowackiego w Sosnowcu

NOTY O AUTORACH

Bożena Lewandowska – nauczyciel bibliotekarz, pracownik Wydziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej Ciechanowie. Autorka i prowadząca kursy na platformie zdalnego nauczania Moodle BP w Ciechanowie

Anna Makaruk, wychowawca świetlicy szkolnej w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Borkowie. Od dziesięciu lat wychowawca świetlicy szkolnej, nauczyciel z pasją. Miłośniczka psów i aktywnego spędzania wolnego czasu

Agnieszka Marchlewska - nauczyciel-bibliotekarz w Zespole Szkół Samochodowych i Licealnych Nr 1 w Warszawie

Joanna Opozda - nauczyciel chemii i biologii w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. M. Karłowicza w Krakowie

Mirosława Ostrowska – pracownik Wydziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie, bibliotekarz systemowy

Bogumiła Pawłowska- nauczyciel bibliotekarz w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Filia w Mławie

Sylwia Piekarska – nauczyciel bibliotekarz w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Filia w Żurominie

Sylwia Pyrtek – nauczyciel bibliotekarz w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach Filii w Mysłowicach

Agnieszka Sromek – absolwentka teatrologii, filologii polskiego oraz nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, nauczycielka języka polskiego w Szkole Podstawowej nr 2 Towarzystwa Szkolnego im. M. Reja w Bielsku-Białej

Anna Wesółwska - nauczyciel bibliotekarz w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Filia w Mławie